

Pla d'acció cultural

Sant Vicenç dels Horts

2025

Sumari

Introducció i context	3
Diagnosi	4
1. Sant Vicenç dels Horts	4
1.1. Territori i història	4
1.2. Estructura actual del municipi.....	6
1.3. Població.....	7
1.4. Dades socioeconòmiques	9
1.5. Síntesi sobre la realitat territorial, demogràfica i socioeconòmica	11
2. La cultura a Sant Vicenç dels Horts	13
2.1. Agents culturals.....	13
L'Ajuntament.....	13
La societat civil	28
Altres agents.....	37
Síntesi.....	38
2.2. Equipaments i espais culturals	39
Equipaments escènics	40
Equipaments polivalents i de proximitat	44
Equipaments bibliotecaris	45
Equipaments patrimonials i museístics	47
Equipaments arxivístics	49
Equipaments d'arts visuals	50
Altres equipaments i espais	50
Síntesi.....	51
2.3. Activitat cultural	52
El cicle festiu.....	52
Altres activitats periòdiques de suport i difusió cultural	53
La comunicació de les activitats culturals.....	54
Síntesi.....	55
3. Conclusions	57
Propostes.....	59
Objectius	59
Eixos i mesures	60
Eix 1: Drets culturals i diversificació de l'oferta cultural	61
Eix 2: Enfortiment de l'ecosistema cultural com a element de cohesió, identitat i autoestima	72
Eix 3: Millora de la governança de la cultura	82
Cronograma orientatiu d'implementació	90
Crèdits	92

Introducció i context

L'any 2024, l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts va sol·licitar al Centre d'Estudis i Recursos Culturals de la Diputació de Barcelona (CERC) un acompanyament i assessorament tècnic per al procés d'elaboració del Pla d'Acció Cultural del municipi, en el marc del Catàleg de Serveis 2024 de la Diputació.

Els Plans d'Acció Cultural (PAC) són instruments per a la reflexió, debat i desenvolupament d'estratègies i propostes per a l'acció cultural local. Es tracta d'un procés liderat pels ajuntaments, basat en les aportacions tècniques i la participació ciutadana, fomentant la corresponsabilitat entre els diferents sectors i agents culturals locals. Des de fa anys, la Diputació de Barcelona, a través del CERC, ofereix assessoraments als municipis interessats a desenvolupar un PAC, així com altres instruments d'anàlisi i planificació en matèria de cultura.

El procés d'elaboració d'un PAC comporta, en primer lloc, una diagnosi dels antecedents del municipi, el seu context actual pel que fa a la vida cultural i altres aspectes significatius de la seva realitat social, econòmica i política, i les perspectives d'evolució dels propers anys. En segon lloc, i a partir de les conclusions de la diagnosi, es treballen els eixos cap a on han d'enfocar-se les actuacions futures en matèria d'acció cultural local. Les propostes s'orienten a reforçar el paper estratègic de les polítiques culturals, la cohesió social, la interculturalitat, la identitat, la transversalitat i el foment del treball en xarxa amb municipis propers. D'altra banda, també s'hi tenen en compte de manera transversal diverses aproximacions estratègiques que estan guanyant pes en la definició de les polítiques culturals, com ara l'equitat, el desenvolupament de sistemes organitzatius flexibles i adaptables, la sostenibilitat ambiental, el feminisme i la digitalització.

El procés d'elaboració del PAC de Sant Vicenç dels Horts s'ha dut a terme entre desembre de 2024 i juliol de 2025. Ha tingut com a objectiu principal orientar les polítiques i l'acció cultural del municipi en el període de 2025-2030, mitjançant activitats d'anàlisi i prospectiva en les quals han participat l'administració municipal, les entitats de la societat civil, empreses del sector cultural, i la ciutadania. La coordinació del procés ha anat a càrrec del CERC i d'un equip consultor especialitzat en exercicis d'aquest tipus, CEPS Projectes Socials. A més d'analitzar documentació existent, s'han realitzat entrevistes i reunions de debat amb responsables institucionals, personal municipal, i entitats i altres agents culturals del municipi.

L'anàlisi ha tingut en compte altres exercicis de planificació estratègica al municipi, com ara la primera aproximació a les bases d'un PAC de Sant Vicenç (2008), el Pla d'Acció Municipal actual i l'Agenda Urbana 2030 de Sant Vicenç dels Horts, així com altres documents de planificació estratègica sectorial que poden incidir en cultura, sobretot des de les àrees d'Educació, Feminisme i Joventut i Infància. Entre els altres factors que emmarquen l'elaboració del PAC hi ha la necessitat de descentralitzar l'activitat cultural del centre urbà i així fer-la arribar a diverses comunitats i barris del municipi, la realitat de la xarxa d'equipaments ja existents i les necessitats pel que fa a la seva reforma o incorporació de nous equipaments, els reptes en matèria de transversalitat de la cultura i la situació pressupostària a l'Ajuntament, que generalment té despeses en cultura més baixes que la mitjana de municipis del mateix tram de població.

A partir del procés de treball dut a terme, aquesta primera part del PAC recull una breu diagnosi relativa al territori i la seva caracterització econòmica i social, acompanyada d'una anàlisi més detallada de la seva vida cultural, i especialment dels agents, espais i activitats que la configuren i les polítiques que hi fan referència. Posteriorment, la segona part del PAC presenta els objectius, els eixos de treball i un conjunt de mesures i accions que haurien d'enfortir la vida cultural de Sant Vicenç en els propers anys, així com un cronograma orientatiu per a la seva implementació.

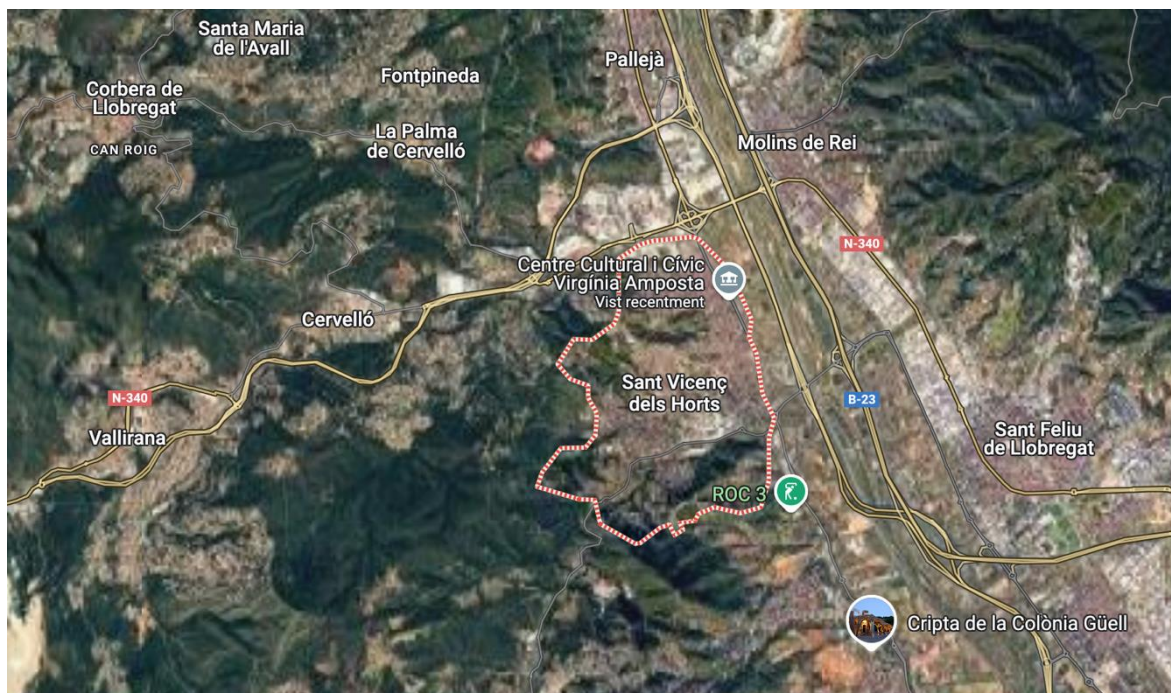
Diagnosi

1. Sant Vicenç dels Horts

1.1. Territori i història¹

Sant Vicenç dels Horts és un municipi situat a la comarca del Baix Llobregat i dins de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, a 16,9 km de la capital. El poble delimita amb les poblacions de Santa Coloma de Cervelló (al sud), Pallejà (al nord), Sant Feliu de Llobregat i Molins de Rei (a l'est), Torrelles de Llobregat (al sud-oest) i Cervelló (a l'oest), tot i que el nucli de la seva població es troba entre les rieres de Cervelló i de Torrelles, que desemboquen al riu Llobregat. A l'oest del municipi hi ha la Serralada Litoral. El municipi forma part de la vall baixa del riu Llobregat, en un entorn territorial del qual també formen part municipis com Castellbisbal, Cervelló, Corbera de Llobregat, Molins de Rei, Pallejà, la Palma de Cervelló, el Papiol, Sant Andreu de la Barca, Torrelles de Llobregat i Vallirana. El terme municipal de Sant Vicenç dels Horts té una superfície de 9,12 km², en el qual viu una població de 28.595 habitants (2024).

Imatge 1. Mapa del terme municipal de Sant Vicenç dels Horts

Font: Google Maps.

Històricament, els primers pobladors del territori van ser els Ibers, que es van assentar a la muntanya de Sant Antoni i al turó de Puig Castellar, llocs estratègics tant de defensa com de control de les comunicacions. Encara es conserven restes d'un poblat al punt estratègic de comunicació anomenat Quatre Camins, així com d'un altre poblat ibèric al turó Puig Castellar, datant dels segles I i II aC, i els segles I i II de la nostra era.

Al nucli antic del municipi actual també s'han trobat restes d'un assentament romà, que probablement era una vil·la. Cal esmentar la troballa d'un forn romà del segle I, que es considera un dels més grans i ben conservats de Catalunya, i que va servir com a centre de producció d'àmfores i vinícola entre la segona meitat del segle I i la primera del segle II.

¹ Text de la història del municipi extret de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, editat i ampliat per part de l'equip consultor. Disponible en: <https://svh.cat/municipi/sant-vicenç-dels-horts/>

D'aquest centre se n'ha conservat la premsa de vi i diversos dipòsits de vi, el conjunt del qual ha estat declarat bé d'interès local i és visitable, com s'explicarà després.

El municipi de Sant Vicenç dels Horts es va formar a l'entorn de l'església, la sagrera, i depenia jurisdiccionalment de la baronia de Cervelló. Entre els segles XII i XIII, les ciutats que es trobaven sota un règim feudal van iniciar un moviment "municipalista" afavorides per la reialesa, que pretenia minvar el poder feudal amb la finalitat d'aconseguir privilegis de govern local. Aquest règim senyorial va continuar durant l'època moderna, que va estar marcada per diverses guerres.

Tot i els conflictes llargs, el segle XIX va ser crucial per a la potenciació del món cultural, gràcies al naixement de diverses associacions, com les cooperatives i les mútues Sant Isidre i Mare de Déu del Roser, així com les entitats destinades a l'esbarjo: La Vicentina (1871) i el Centre Catòlic (1880), que encara avui són agents molt significatius en la vida cultural de Sant Vicenç, com es veurà. El Consistori va construir el primer edifici destinat a escola municipal el 1880 i es van produir canvis importants de caràcter urbanístic, com el trasllat del cementiri fora del nucli de la vila.

L'entrada del segle XX va estar marcada per l'afany de la modernització, i va ser durant la primera meitat d'aquest segle que es van produir millores infraestructurals a Sant Vicenç, amb les inauguracions dels ferrocarrils (1912), l'edifici actual de l'Ajuntament (1927) i el Mercat Municipal (1928). En aquesta època, Sant Vicenç es va caracteritzar com a lloc d'estiueig de molts barcelonins adinerats, fet que va donar pas a la creació d'una nova zona (Poble Nou) i l'eixamplament del municipi, on encara es conserven edificacions d'estil modernista.

Quan es va iniciar la Guerra Civil, l'activitat econòmica de Sant Vicenç era principalment agrícola, tot i que ja funcionaven les primeres indústries creades al començament del segle, com Ciments Molins, Tallers Graells i la fàbrica tèxtil Can Comamala. Durant la guerra, el municipi va acollir un gran nombre de refugiats procedents de zones més conflictives i es van col·lectivitzar indústries i confiscar terres per treballar-les en col·lectivitat. Conseqüentment, va patir una repressió important després de la guerra: sis vicentins van ser afusellats al Camp de la Bota i altres es van exiliar, mentre que La Vicentina es va clausurar per la seva vinculació a l'ERC, i altres entitats que es van mantenir van estar sotmeses a controls estrictes de la seva activitat.

A la dècada dels anys 1950, l'actuació de l'administració en el món cultural es va limitar al pagament dels sermons i la cera que havia de cremar a l'església els dies de festa major i a subvencionar altres activitats eclesiàstiques: processons, concursos de pessebristes i conferències de caire religiós.

Mentrestant, entre 1950 i 1970 la població del municipi va experimentar un gran creixement, multiplicant-se per quatre: de 3.711 a 15.048 habitants. Les grans onades migratòries van afavorir l'especulació i la urbanització de les zones de muntanya i es va consolidar el desenvolupament dels barris d'autoconstrucció en un context especulatiu i desorganitzat, amb el vistiplau de l'Administració local. Entre aquests, el primer barri que es va consolidar va ser el de Sant Antoni, que es va constituir com a associació l'any 1952 amb l'objectiu principal de millorar la zona urbanísticament i pel que fa a les infraestructures. Posteriorment es van crear les associacions de Sant Josep (1961) i de La Guàrdia (1968). Paral·lelament, es van edificar les primeres construccions de tipus vertical que conformen el nucli urbà actual.

L'any 1979 es van convocar les primeres eleccions municipals democràtiques i amb els nous ajuntaments es van començar a pal·liar les deficiències culturals i urbanístiques que hi havia a la vila durant el temps de la dictadura. D'aquestes millores culturals se'n poden destacar la inauguració de la Casa de Cultura (1980), la primera Mostra Comercial i Agrícola i el naixement de Ràdio Sant Vicenç (1982). Urbanísticament, les deficiències existents implicaven llargs períodes de treball que han arribat fins a l'actualitat. Cal mencionar l'elaboració del Pla Especial de Reforma Interior (PERI) de Sant Josep, que va

guanyar el Premi Nacional d'Urbanisme l'any 1980, i el PERI de la Guàrdia, dues de les barriades que havien nascut sense cap mena de control.

En les últimes dècades del segle XX i les primeres del XXI, es destaca la creació del Parc del Pi Gros i de noves zones industrials, com ara el Molí dels Frares. La comunicació entre els pobles de la comarca ha millorat molt amb la construcció de l'autovia del Baix Llobregat, l'ampliació de la doble via dels FGC, i l'entrada en funcionament del nou baixar de Quatre Camins, entre d'altres millores infraestructurals.

1.2. Estructura actual del municipi

En l'actualitat el terme municipal de Sant Vicenç dels Horts es distribueix en 4 districtes, compostos d'un total de 10 barris:²

Districte 1	Districte 2	Districte 3	Districte 4
• El Trèvol • Vila Vella • El Turó • La Vinyala – Poble Nou	• Sant Josep	• La Guàrdia • La Font del Llargarut	• Sant Antoni • Sant Roc • Can Costa

El Districte 1 concentra més de la meitat de la població del municipi, amb 15.772 habitants (el 54,10% de la població total), ja que compta amb 4 barris i inclou el nucli urbà de Sant Vicenç. El Districte 4, compost de 3 barris, té 5.139 habitants (el 17,3% de la població total), mentre que el Districte 2 (Sant Josep) té 4.324 habitants (el 14,83%) i el Districte 3, compost de 2 barris, té 3.920 habitants (el 13,45%).³

En converses mantingudes amb diverses agents culturals del municipi, s'han descrit el territori en termes d'un nucli urbà dens, que compta amb la gran majoria dels equipaments i serveis culturals municipals, i zones d'urbanitzacions amb habitatges unifamiliars, molts dels quals sorgiren com a segones residències. També cal esmentar l'existència de diversos barris conformatos a partir de les onades migratòries de la segona meitat del segle passat, i que han tingut des de llavors evolucions diverses pel que fa a urbanisme i composició sociodemogràfica.

A aquesta morfologia urbana i a la seva proximitat amb Barcelona s'associa a una certa dinàmica d'aïllament i fragmentació entre els barris, poca valoració del municipi i poc sentiment de pertinença, en contrast amb el potencial relacionat amb la bona connectivitat i proximitat a la capital, així com amb altres municipis veïns i vectors de desenvolupament econòmic (el port, l'aeroport, les zones industrials i circuits musicals, etc.). Alhora, també es pot considerar aquesta morfologia urbana com a oportunitat per al municipi en termes tant de la seva identitat i orgull cultural com de la seva connexió amb altres municipis de la comarca, ja que la història i la identitat de Sant Vicenç estan molt vinculades als itineraris migratoris en diversos moments de la història (especialment el segle passat i en les primeres dècades d'aquest), un fet que es pot connectar amb la mateixa identitat del Baix Llobregat i que pot simbolitzar-la.

² Cal destacar que el nombre i la relació oficial dels barris demostra una variació important segons el document o la comunicació que els recull, amb referències a 12 barris en documentació de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (*Elaboració del mapa de barris i de les àrees estadístiques de referència*, 2016, disponible en: <https://www.institutmetropoli.cat/wp-content/uploads/2017/01/16013.pdf> o el projecte *Alcaldia als barris* (2024, més informació disponible en: <https://www.seu-e.cat/ca/web/santvicencdelshorts/tramits-i-gestions/-/tramits/tramit/18158993>, mentre que el *Pla local d'habitatge* de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts fa referència a 21 barris (p.26-27, 2021, Disponible en: <https://www.seu-e.cat/ca/web/santvicencdelshorts/tramits-i-gestions/-/tramits/tramit/18158993>). Durant l'elaboració de la diagnosi, l'Ajuntament de Sant Vicenç ha indicat la distribució dels 10 barris aquí esmentats.

³ Segons les dades proporcionades de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts del dia 05.05.2025, amb un total de 29.155 habitants.

Actualment no hi ha gaires projectes compartits amb altres municipis veïns, tot i que l'Ajuntament manté contacte puntual amb els governs locals d'alguns d'aquestes i hi ha hagut algunes experiències de col·laboració concretes (per exemple, a l'hora de crear dinàmiques d'itinerància i circuits musicals) amb els Ajuntaments de Sant Andreu de la Barca, Torrelles de Llobregat, Santa Coloma de Cervelló i Sant Feliu de Llobregat.

A més, s'ha identificat que existeixen dinàmiques culturals diferents entre el centre i els altres barris del poble que tenen poblacions i perfils socioeconòmics diferents, que sembla representar i mantenir unes certes dinàmiques de desigualtat entre diverses zones del municipi. Tot i que aquestes dinàmiques s'han reduït al llarg dels anys, hi ha una sensació que es mantenen —en alguns àmbits i sobretot simbòlicament— unes escletxes amb les que s'intueix una correlació envers els hàbits d'accés i participació cultural. Aquesta qüestió ha estat abordada en alguns projectes de desenvolupament i participació ciutadana a nivell de barri, com s'explicarà després.

1.3. Població

L'any 2024 Sant Vicenç dels Horts comptava amb 28.595 habitants, fet que el situa com el 49è dels 70 municipis de Catalunya que tenen més de 20.000 habitants. El mateix any, Sant Vicenç tenia una densitat de població de 3.135,4 habitants per km², una xifra comparable amb altres municipis amb poblacions similars com ara Pineda de Mar i Sant Just Desvern, però també amb municipis amb poblacions i extensions molt més grans, com ara Terrassa o Girona.⁴

L'evolució de la població a Sant Vicenç es caracteritza pel seu creixement moderat però continuat al llarg dels anys. Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat), entre 2001 i 2024, la població ha variat entre 24.694 habitants (2001) i 28.595 habitants (2024), representant un increment de gairebé un 16% en aquest període. Des de 2011, els increments han sigut d'entre el 0,06% i el 1,01% anuals, mostrant una tendència moderada de creixement.

Les últimes dades disponibles de l'any 2023 mostren una taxa bruta de creixement per cada 1.000 habitants de 6,07, menor que la comarca de Baix Llobregat i Catalunya, tot i que Sant Vicenç demostra el mateix patró de decreixement natural i creixement migratori que la comarca i Catalunya, tal com mostra la Taula 1.

Taula 1. Creixement de població. Taxa bruta per cada 1.000 habitants. Any 2023.

	Sant Vicenç dels Horts	Comarca Baix Llobregat	Catalunya
Creixement Natural	-1,30	-1,51	-1,69
Creixement migratori	7,75	11,19	15,29
Creixement total	6,07	9,77	13,86

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

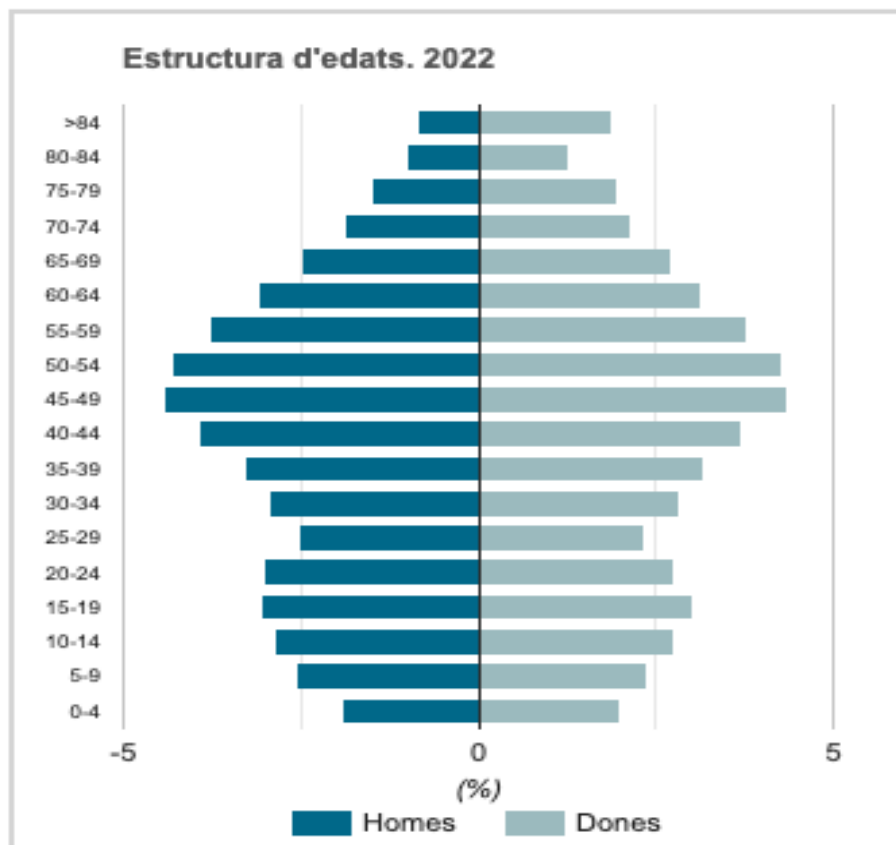
Pel que fa a la composició de la població per gènere, segons dades de l'Idescat, l'any 2024 les dones representaven un percentatge lleugerament més alt de la població de Sant Vicenç dels Horts, amb un 50,37%. Pel que fa a la distribució per edats, Sant Vicenç té una població relativament jove, on els menors de 0 a 14 anys representen un 13,83% del total de la població, mentre que els majors de 65 anys representen un 18,37% de la població. Aquestes xifres són comparables amb les de la comarca i Catalunya en general.⁵ A més,

⁴ Dades extretes d'Idescat 2024, sobre Densitat de Població: <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15228>

⁵ Dades extretes d'Idescat 2024: <https://www.idescat.cat/emex/?id=082634>

com mostra el Gràfic 1 (els grups d'edat quinquennals amb les dades més actualitzades, de l'any 2022), si al grup de 0 a 14 anys hi sumem les persones joves de 15 a 24 anys (un 7,71% de la població), els joves representen el 26,08% de la població de Sant Vicenç. Aquesta proporció se situa lleugerament per sobre de les equivalents a nivell de la comarca del Baix Llobregat (25,93%) i al conjunt de Catalunya (24,92%).

Gràfic 1. Estructura d'edats de la població de Sant Vicenç dels Horts. Segons grups d'edat i sexe, en percentatge respecte el conjunt de la població (2022)

Font: Programa Hermes de la Diputació de Barcelona https://www.diba.cat/hg2/informes/sintesi_municipal_1.asp

Tot i així, i com el Gràfic 1 també demostra, els grups d'edat quinquennals majoritaris a Sant Vicenç l'any 2022 eren els de la població adulta entre 45 i 54 anys, seguits pels grups immediatament abans i després, de 40 a 44 anys i de 55 a 59 anys.

En aquest sentit, l'Informe d'Indicadors de Salut Local 2023⁶ indica que la població està envellint de manera progressiva. S'estima que l'any 2041 el 28% dels habitants tindran més de 65 anys. Degut a la major esperança de vida de les dones, en el grup de població d'edat més avançada (85 anys i més) s'observa un fenomen de feminització: per cada home hi ha 2,2 dones. Aquest patró ja es pot començar a observar al 2022 (veure Gràfic 1). Segons l'informe, aquestes dades evidencien que cal fomentar accions i estils de vida que afavoreixin la bona salut en la vellesa, i que cal fer-ho amb perspectiva de gènere.

Pel que fa al pes migratori, les dades de l'Idescat en relació al lloc de naixement de la població de Sant Vicenç indiquen una tendència a l'increment de les persones nascudes a Catalunya i a l'estranger, en detriment de la població nascuda a la resta de l'Estat Espanyol, que ha anat decreixent els últims 30 anys. Tot i així, el pes de la població nascuda a l'estranger és lleugerament menor al de la comarca i molt menor al de Catalunya, tal com mostra la Taula 2.

⁶ Informe d'indicadors de salut local. Resum executiu 2023. Diputació de Barcelona. Disponible a <https://svh.cat/wp-content/uploads/2024/03/Resum-Executiu-2023-Sant-Vicenç-dels-Horts.pdf>

Taula 2. Població segons lloc de naixement. Percentatge sobre total de població. Any 2024.

	Sant Vicenç dels Horts	Comarca Baix Llobregat	Catalunya
Catalunya	68,07	63,70	62,17
Resta de l'Estat	17,90	18,21	14,03
Estranger	14,03	18,09	23,80

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

Les dades de l'Informe d'Indicadors de Salut Local 2023⁷ indiquen que la població nascuda a l'estranger tendeix a ser un col·lectiu amb un perfil jove i el país d'origen majoritari del col·lectiu estranger és el Marroc. Les dades recollides a la plataforma d'Informació Estadística Local de Hermes (de la Diputació de Barcelona) confirmen que els 5 principals països d'origen dels estrangers residents a Sant Vicenç són, per aquest ordre, Marroc, Romania, Xina, Pakistan i Colòmbia.⁸

També cal tenir en compte la població estacional a Sant Vicenç. L'any 2023, el municipi va tenir una població estacional ETCA (equivalència a temps complet anual) de -2.151 habitants, la qual cosa vol dir que 92,4% de la població total és resident al municipi a temps complet anual, una xifra que és lleugerament per sota de la mitjana de la comarca (95,6%).⁹

1.4. Dades socioeconòmiques

La població activa de Sant Vicenç s'ha mantingut bastant estable en els darrers anys, passant de 13.893 persones el 2021 a 13.929 persones el febrer de 2025, una diferència de només 36 persones en aquest període, i amb una variació anual d'un 0,04% comparat amb el febrer de 2024.¹⁰

La renda familiar disponible bruta (RFDB) de la població de Sant Vicenç era de 470,30 milers d'euros l'any 2022, amb una renda mitjana per habitant de 16.749€. Això representa un decreixement respecte a l'any anterior, com es pot observar a la Taula 3. Igualment, la Taula 3 mostra com la RFDB de Sant Vicenç és inferior a la de la comarca del Baix Llobregat i de Catalunya en general. Aquest fet és encara més marcat si es considera que la comarca del Baix Llobregat va tenir un RFDB de 3,1 punts per sobre de l'índex de Catalunya a l'any 2021.¹¹

⁷ Ídem.

⁸ Programa Hermes: Informació estadística local. Diputació de Barcelona. Disponible en: https://www.diba.cat/hg2/informes/sintesi_municipal_1.asp

⁹ Dades extretes de l'Idescat 2023.

¹⁰ Dades extretes d'Idescat 2024 i Programa Hermes de la Diputació de Barcelona (2025): https://www.diba.cat/hg2/informes/sintesi_municipal_2.asp

¹¹ Dades extretes d'Idescat 2021 i Programa Hermes de la Diputació de Barcelona (2022): https://www.diba.cat/hg2/informes/sintesi_municipal_3.asp

Taula 3. Renda familiar disponible bruta. Comparativa territorial. Any 2021.

	Sant Vicenç dels Horts	Comarca Baix Llobregat	Catalunya
RFDB (milers €)	483.781	15.751.847	142.363.357
RFDB per habitant (€)	17.202	18.927	18.356
RBFD per habitant (índex Catalunya = 100)	93,7	103,1	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

Si es considera la renda mitjana per habitant de 16 anys i més, aquesta xifra ascendeix als 19.882€ a Sant Vicenç l'any 2022. En aquest sentit, una altra vegada Sant Vicenç se situa molt per sota de les rendes mitjanes (per habitant, de 16 anys i més) d'altres municipis propers, com poden ser Molins de Rei (26.226 €), Pallejà (27.769 €) i Barcelona (28.681 €), així com de tota la província de Barcelona (23.390 €).¹²

En comparació amb altres municipis a prop de Barcelona, el repartiment dels ingressos mostra una menor desigualtat a Sant Vicenç. Segons l'Índex de Gini, una mesura de la desigualtat en els ingressos que va del 0 (cap desigualtat) a 100 (màxima desigualtat), la desigualtat a Sant Vicenç és menys marcada que no a la comarca del Baix Llobregat. Així, les darreres dades disponibles del 2023 mostren un Índex de Gini de 25,80 a Sant Vicenç, comparat amb la mitjana de 28,6 a la comarca i la mitjana de 28,9 als municipis del tram d'entre 20.001 i 50.000 habitants. Aquest índex és encara més elevada a Barcelona (35,10) i la mitjana de Catalunya és de 30,85.¹³

Quant al nivell d'estudis de la població, el nivell de formació assolit mostra un percentatge més alt en les etapes de la formació obligatòria (educació primària o inferior) fins a la primera etapa d'educació secundària, el qual comprèn un 48,6% de la població vicentina. En canvi, un 24,9% de la població ha assolit els estudis de la segona etapa d'educació secundària i el 26,9% ha assolit estudis d'educació superior. Com es pot apreciar a la Taula 4, la població de Sant Vicenç té un percentatge menor d'estudis superiors en comparació amb la comarca del Baix Llobregat i el conjunt de Catalunya, i una taxa superior d'habitants que només han assolit els estudis obligatoris.¹⁴

Taula 4. Nivell de formació assolit. 2022

	Sant Vicenç dels Horts	Comarca Baix Llobregat	Catalunya
Educació primària o inferior	15,3	13,5	14,0
Primera etapa d'educació secundària	33,3	27,9	27,9
Segona etapa d'educació secundària	24,9	24,5	23,4
Educació superior	26,9	34,1	34,7

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

Pel que fa a la taxa d'atur, amb l'excepció de la crisi socioeconòmica causada per la pandèmia de la COVID-19 entre 2020 i 2021, hi ha hagut un decreixement de l'atur cada any durant la darrera dècada. Al febrer de 2025 s'ha registrat una taxa d'atur de 9,86% a Sant Vicenç, amb una variació anual de -2,14% respecte al febrer de 2024 i una variació

¹² Dades extretes del Programa Hermes de la Diputació de Barcelona (2022):

https://www.diba.cat/hq2/informes/sintesi_municipal_3.asp#

¹³ Dades extretes de la plataforma Visor 2030 dels indicadors locals de la Diputació de Barcelona:

https://infoanalisys-public.diba.cat/pub/extensions/Visor_2030/Visor_2030.html

¹⁴ Dades extretes d'Idescat 2022.

de -36,39% respecte a l'any 2021.¹⁵ Tot i aquesta baixada, la taxa d'atur a Sant Vicenç segueix sent més alta que a Barcelona (7,91% al febrer de 2025) i a altres municipis a prop, com ara Pallegà (6,31%) i Molins de Rei (6,45%).¹⁶ Actualment hi ha 1.408 persones sense feina a Sant Vicenç dels Horts, i això no afecta a tota la població de manera igual, ja que les dones són un 50,37% de la població, però representen un 62,16% del total de persones aturades.¹⁷

La crisi ocasionada per la COVID-19 també ha tingut efectes en el nombre d'empreses registrades al municipi. Fins el T3 de 2020 es va comptabilitzar una pèrdua de 53 empreses respecte al T4 del 2019, incloent l'única empresa d'agricultura existent al municipi, 13 empreses d'indústria, 8 de construcció i 31 de serveis.¹⁸

A trets generals, el teixit empresarial de Sant Vicenç es pot caracteritzar pel gran pes del sector de serveis, que compon un 68,90% de les empreses existents, seguit per les empreses d'indústria i construcció a parts iguals, amb 15,55% del teixit empresarial cadascun.

1.5. Síntesi sobre la realitat territorial, demogràfica i socioeconòmica

De les dades recollides respecte a la realitat territorial, demogràfica i socioeconòmica de Sant Vicenç, se'n poden destacar especialment els aspectes següents:

- En la configuració de la identitat de Sant Vicenç dels Horts hi juguen un paper destacat diverses etapes històriques i el seu reflex en elements del patrimoni cultural: des del Forn Romà i el Molí de Frares, passant per tradicions de la cultura popular catalana, i algunes masies i edificis noucentistes i modernistes fruit de l'estiueig de principi del segle XX, entre d'altres. També cal destacar l'impacte de la migració espanyola en els anys 1960 en el desenvolupament urbanístic del municipi i els seus barris, així com d'altres onades migratòries posteriors que, en conjunt, han fet que la història i la identitat de Sant Vicenç es vinculessin amb l'acollida de diverses persones i el mestissatge de diverses cultures. Aquesta realitat representa una oportunitat de posar en valor la història de Sant Vicenç com a element d'orgull local i a nivell de comarca, ja que s'ha observat un patró similar a la comarca del Baix Llobregat.
- Veient el patró de creixement moderat i continuat de la població durant les darreres dècades, es pot esperar una evolució semblant durant les properes dècades, la qual cosa requereix un planificació curosa tant a nivell urbà com a nivell cultural pel que fa a les infraestructures, l'habitatge, els serveis socials, la programació cultural, etc.
- Sant Vicenç actualment compta amb una població relativament jove, tot i que està previst el progressiu envelliment de la població. Això segurament tindrà un impacte important en l'oferta de serveis i l'oferta cultural que es pretén oferir, tant en l'actualitat com en el futur.

¹⁵ Dades extretes d'Idescat 2024 i el Programa Hermes de la Diputació de Barcelona:

https://www.diba.cat/hg2/informes/sintesi_municipal_2.asp

¹⁶ Dades extretes del Programa Hermes de la Diputació de Barcelona:

https://www.diba.cat/hg2/informes/sintesi_municipal_2.asp

¹⁷ Dades extretes d'Idescat 2024

¹⁸ Dades extretes del Programa Hermes de la Diputació de Barcelona:

<https://www.diba.cat/hg2/presentaciomun.asp?prid=1126>

- Igualment, Sant Vicenç compta amb un nivell de migració més baix que la comarca de Baix Llobregat i Catalunya, en general. Tot i així, l'any 2024 un 14,03% de la població és d'origen estranger, primàriament de països de fora de la Unió Europea (Marroc, Romania, Xina, Pakistan i Colòmbia), i un altre 17,90% prové d'altres parts d'Espanya. Per tant, la migració pot ser un element important per tenir en compte durant l'elaboració de les propostes del PAC, des d'una mirada d'inclusió, cohesió social i multiculturalitat.
- Els indicadors socioeconòmics mostren que el conjunt de la situació econòmica a Sant Vicenç és inferior a la mitjana de la comarca i de Catalunya, amb una renda familiar disponible bruta de 9,4 punts per sota de la mitjana del Baix Llobregat, una renda mitjana per habitant inferior i una taxa d'atur més alta que altres municipis al seu voltant, i nivells d'estudis inferiors als de la comarca i Catalunya. Al mateix temps, el seu índex de desigualtat queda per sota de l'índex de la comarca, la mitjana de les ciutats del mateix tram de població i el conjunt de Catalunya.
- El fet d'estar ubicada a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, amb les bones connexions de transport públic i oportunitats de treball que això implica, ja s'aprofita al municipi i es considera una oportunitat. Però, també s'ha detectat la percepció de Sant Vicenç com a "ciutat dormitori", un fet que té impacte no només en el treball i l'economia local, sinó també en l'activitat cultural local, ja que queda clara la competència que es fa la ciutat de Barcelona en aquests i altres àmbits.

2. La cultura a Sant Vicenç dels Horts

Aquest apartat descriu i analitza, de manera successiva, els principals agents culturals de Sant Vicenç dels Horts, els seus equipaments i espais culturals municipals, les activitats i la realitat en diversos sectors culturals, i les polítiques municipals, així com altres aspectes que permeten conèixer la realitat cultural del poble en detall. S'ha realitzat a partir de l'anàlisi de la documentació existent, les visites a equipaments, les entrevistes i els grups de discussió mantinguts en el transcurs de l'elaboració de la diagnosi del Pla d'Acció Cultural.

2.1. Agents culturals

Una bona anàlisi de la realitat cultural de Sant Vicenç necessàriament ha de començar amb la identificació, descripció i anàlisi dels seus principals agents culturals: és a dir, tots els organismes, institucions, entitats, professionals i altres actors rellevants que formen part del teixit i la vida cultural del municipi, tenint en compte les diverses maneres que poden contribuir-hi. En aquest sentit, es pot identificar les següents principals agrupacions d'agents culturals al municipi:

- **L'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts**, que gestiona equipaments, desenvolupa polítiques, programa esdeveniments, actua d'enllaç amb les entitats del teixit cultural i associatiu, i generalment té la funció d'atendre a la ciutadania i donar resposta a les seves demandes i interessos.
- **El teixit cultural i associatiu**, que es compon de les diferents entitats, associacions i professionals que tenen un rol actiu en el desenvolupament d'una oferta cultural diversa i de qualitat al municipi, expressada a través de diversos àmbits.
- **Altres agents culturals rellevants**, que comprenen especialment empreses privades de diversos tipus i altres persones individuals que no necessàriament estan vinculades a entitats concretes que aporten a la vida cultural del municipi.

L'Ajuntament

El paper de l'Ajuntament com agent cultural s'analitza a través dels següents apartats:

○ Estructura	○ Planificació estratègica en cultura: antecedents
○ Pressupostos	○ La Taula de Cultura

Estructura

La major part de l'acció municipal en matèria de cultura és liderada per part de la Regidoria de Cultura i el seu equip del Servei de Cultura. En el mandat actual (2023-2027), la Regidoria de Cultura és independent d'altres àmbits municipals, tot i que en la pràctica té contactes estrets amb altres àrees de l'Ajuntament, com ara el Servei d'Educació, com veurem més endavant en la diagnosi.

A nivell tècnic, en l'organigrama municipal actual, el Servei de Cultura forma part de l'**Àrea de Serveis a les Persones, Acció Social i Drets Civils**, dins la qual també trobem molts altres departaments: Serveis Socials, Gent Gran, Joventut i Infància, Habitatge Social, Atenció a les Entitats, Consum, Feminisme, LGBTI, Educació, Esports, Accessibilitat Universal, Solidaritat i Cooperació, i Memòria Històrica (aquesta última inclou l'Arxiu Municipal).

D'aquests nombrosos departaments, són Serveis Socials, Educació i Cultura els que compten amb més personal als seus equips, mentre que hi ha diversos departaments compostos de 2 a 3 persones (Feminisme, Joventut i Infància, Esports), i molts més que compten amb només una persona (per exemple, Gent Gran, LGBTI, Atenció a les Entitats, Habitatge Social, etc.).

Pel que fa al personal de la **Regidoria de Cultura**, aquest compta amb un regidor i un cap de departament, així com una tècnica responsable de programes, una tècnica auxiliar que treballa primàriament d'enllaç amb les entitats del municipi, i una persona dedicada a l'administració del departament. Tot l'equip està centralitzat en el mateix espai de treball, dins del Centre Cívic i Cultural Virginia Amposta, fet que facilita la coordinació i cohesió de l'equip.

En termes generals, des de la regidoria es treballa per incentivar i donar suport al potencial sociocultural de les entitats, associacions i empreses culturals del municipi, fomentant la creativitat artística i la cultura popular com a eixos que mouen les polítiques culturals vicentines, i actuant per tal de dotar-los d'eines i recursos.¹⁹ Actualment, la seva tasca té un enfocament important en el suport al talent cultural local i el foment de la creació, així com un gran interès en mantenir i potenciar aquesta línia estratègica. En clau de funcions:

- Aquest equip és responsable de gestionar i impulsar tota l'acció municipal en els àmbits de les arts escèniques, la música, la cultura popular i tradicional, la cultura de proximitat i altres expressions artístiques i culturals. Una gran part de les seves funcions es dedica a la **coordinació i programació d'activitats culturals** durant tot l'any, sobretot les activitats de caire popular i tradicional relacionades amb el calendari festiu, però també altres activitats culturals i artístiques, com ara cicles anuals de concerts musicals, diversos espectacles teatrals i concursos anuals relacionats amb la cultura, entre d'altres tipus.
- Aquest equip també té un paper important en el desenvolupament del teixit cultural del municipi, a través de la **gestió de diversos equipaments culturals municipals i la seva inversió en la infraestructura d'entitats i equipaments privats**, la qual cosa ha fet que aquests equipaments passin a formar part de la xarxa d'equipaments culturals del municipi.
- Aquest suport també s'estén a les mateixes entitats, ja que el Departament de Cultura dona **suport directe a diverses entitats** a través de subvencions de concurrència competitiva i nominativa, així com gestionant les relacions entre tot l'Ajuntament i les entitats dels àmbits culturals que li corresponen, sobretot a través de la seva coordinació de la Taula de Cultura.

A més d'aquestes responsabilitats, el Servei de Cultura també integra el servei de la **Biblioteca Municipal Les Voltes**, que compta amb una directora, una subdirectora (ambdues personal de la Diputació de Barcelona), i 6 tècnics/tècniques auxiliars de biblioteca contractats per l'Ajuntament de Sant Vicenç. Cal destacar que l'actual directora s'ha incorporat dins del darrer any, i en l'actualitat el conjunt de personal cobreix 7,6 jornades complertes (havent passat moments en l'últim any en què cobreixen només 5 jornades complertes), degut a un alt nombre de baixes laborals i una manca de persones per substituir-les ràpidament.

Aquesta realitat influeix en l'horari d'obertura de la biblioteca, que cobreix unes 31 hores a la setmana, distribuïdes en quatre tardes de 15:30 a 20:30 hores, un matí de 10:00 a 13:00 hores, i un dia amb servei durant matí i tarda. Segons el Mapa de Lectura Pública, correspondria disposar d'entre 7 i 9 persones per cobrir totes les seves funcions necessàries i oferir un total de 35 hores setmanals de servei.²⁰ Com a biblioteca municipal,

¹⁹ Text extret de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, editat i ampliat per part de l'equip consultor. Disponible en: <https://svh.cat/municipi/per-temes/cultura/>

²⁰ Generalitat de Catalunya. (2014). Mapa de Lectura Pública de Catalunya. Disponible en:

la seva activitat es concentra en la compra i manteniment de fons generals i especialitzats, incloent la seva especialització en fons de cuina catalana, així com el préstec de llibres físics i digitals i altres materials. Però a més d'aquest servei de base, la biblioteca també organitza diverses activitats culturals, que s'explicaren més endavant a l'apartat d'activitats culturals.

És també important considerar la tasca i les funcions d'**altres equips i recursos municipals que incideixen en matèria de cultura i patrimoni**, malgrat que no formen part de l'organigrama organitzatiu del Servei de Cultura:

- En primer lloc, l'**Arxiu Municipal** (que actualment depèn de tres regidories: Patrimoni Històric, Memòria Democràtica i l'Alcaldia) compta amb una arxivera que, a més de les seves funcions arxivístiques, es fa càrrec de la difusió de la memòria històrica i cultural pròpia del municipi, incloent l'organització d'activitats, exposicions, itineraris i visites turístiques i educatives als llocs de patrimoni cultural més importants de Sant Vicenç, incloent els dos equipaments del Forn Romà i el Molí de Frares (explicats en més detall a l'apartat 2.2, d'equipaments).
- En segon lloc, l'Ajuntament té conveni amb la Generalitat de Catalunya i el Consorci per a la Normalització Lingüística pel que fa al funcionament del **Servei Local de Català** (SLC), el qual compta amb 3 treballadors que fan ensenyament del català, organitzen activitats per practicar-la i dinamitzar el procés d'aprenentatge i fan correccions lingüístiques de documents en català, entre d'altres tasques relacionades amb la llengua catalana.
- Finalment, el **Centre Cívic i Cultural Virgínia Amposta** (CCCVA), que penja del Servei de Cultura, compta amb una plantilla de treballadors que duen a terme les funcions d'informar, programar i dinamitzar activitats, entre d'altres funcions que promouen l'accés a cultura per part de la ciutadania. Tant el CCCVA com el seu Espai Jove (La Capella) compten amb personal extern que es contracta mitjançant una licitació (en el cas del CCCVA) i mitjançant el Servei de Joventut i Infància (en el cas de La Capella). En l'actualitat, el CCCVA està gestionat per la cooperativa SUARA.

En l'anàlisi dels organigrames i els recursos humans dedicats a l'acció cultural municipal es mostra un grau elevat d'esgotament i una sensació de "no donar a l'abast" per part dels diversos treballadors en cultura, derivat de l'elevat volum de feina i la manca de recursos tant humans com econòmics:

- Des del Servei de Cultura es comparteix la necessitat de reforçar l'equip per poder respondre millor a la programació actual i les noves necessitats de la ciutadania quant a cultura. Aquest equip considera que experimenta una dinàmica continua de saturació de feina, especialment vinculada a la producció d'esdeveniments d'un calendari popular festiu amb lògiques de seqüència contínua al llarg de l'any. Això es combina amb una sensació que els procediments burocràtics i altres tràmits necessaris (com, per exemple, el pagament de les subvencions a entitats o la contractació pública aplicada a la política cultural) es podrien millorar en termes d'eficiència, ja que l'actual execució d'aquestes tasques (per part d'una altra àrea de l'Ajuntament) alenteix els processos, fets que repercuteixen i dificulten la relació amb els agents culturals, especialment amb les entitats. Tot això apunta a la projecció de l'equip d'incorporar una nova posició tècnica al seu departament, principalment vinculada a l'increment de tasques vinculades a canvis normatius en matèria de procediments administratius i contractació pública.
- Pel que fa a la biblioteca, el conjunt del canvi recent de direcció, la rotació elevada i manca de personal bibliotecari i les competències actualment establertes han

dificultat l'establiment de prioritats estratègiques i la projecció de nous activitats i projectes, ja que fa falta disposar de més temps, personal i recursos econòmics per poder complir amb les seves funcions i expandir-les.

En les converses mantingudes amb els treballadors municipals, es comparteixen dos temes susceptibles de millora quant a la planificació estratègica i de recursos envers la cultura al municipi: la manca d'indicadors i recollida de dades per mesurar i valorar l'impacte de l'activitat cultural municipal; i l'actual manca de connexió amb determinades comunitats del municipi, com ara les comunitats d'altres procedències culturals (amb menció específica de la comunitat magribina) i els residents dels barris fora del nucli urbà.

Planificació estratègica en cultura: antecedents

El present PAC constitueix una oportunitat per fer, per primer cop, un procés complet de planificació estratègica a Sant Vicenç dels Horts en matèria de cultura. L'any 2008 es va iniciar un procés similar que no es va poder acabar degut a la impossibilitat d'acomplir totes les fases de treball, i d'abordar el necessari debat de continguts que haurien de vertebrar i definir els seus eixos. Malgrat el seu estat inacabat, aquest procés va produir el document **La cultura a Sant Vicenç dels Horts: bases per a l'elaboració d'un Pla d'Acció Cultural**,²¹ que aporta una sèrie de dades, informacions, opinions i aportacions de diferents actors culturals del municipi, tot i que no compta amb la visió de l'Ajuntament de Sant Vicenç d'aquell moment.

La diagnosi feta en aquell moment considerava les dades demogràfiques, agents culturals i serveis culturals del poble. Amb aquesta base, es van poder definir uns objectius, estratègies i propostes bàsiques d'actuació, moltes de les quals encara serien vigents avui dia. Dins d'aquests objectius s'hi trobaven els d'assolir uns estàndards de serveis culturals que permetessin que Sant Vicenç pogués competir amb altres municipis veïns; enfortir el teixit associatiu perquè l'oferta cultural fos rica, diversa i satisfactòria pel conjunt de la ciutadania; incrementar els hàbits culturals de la població, especialment pel que fa als joves del municipi; i fer de la cultura un instrument de cohesió dels diferents col·lectius que configuren la societat vicentina.

Les estratègies proposades en aquest document se centraven més en els processos culturals i no pas en els equipaments; en la promoció d'acords de cooperació estable entre l'Ajuntament i les entitats com a generadores de dinamisme cultural; en enfortir els programes culturals de base o de proximitat; i en enfortir el treball municipal transversal (entre àrees de l'Ajuntament i amb la comunitat). Amb tot això, el document va arribar a definir una sèrie de propostes per a concretar aquests eixos estratègics, agrupades per la seva incidència en l'acció municipal, en el moviment associatiu i en els recursos dedicats a cultura. Tot i considerar-se un bon inici a la planificació cultural al municipi, al no comptar amb la visió de l'Ajuntament, mai es va considerar un full de ruta i, per tant, no s'ha contemplat la implementació de les seves propostes de manera sistemàtica. Si se n'han implementat algunes, és perquè l'Ajuntament ha desenvolupat prioritats semblants al llarg dels anys.

Posteriorment, hi ha hagut una sèrie de documents més recents de planificació estratègica que, tot i no centrar-se específicament en la cultura, sí que hi fan algunes referències, que tot seguit es repassen:

²¹ Diputació de Barcelona. (Desembre de 2008). *La cultura a Sant Vicenç dels Horts: Bases per a l'elaboració d'un Pla d'Acció Cultural*. Barcelona: Diputació de Barcelona.

Pla d'Acció Municipal 2023-2027

El primer d'aquests és el Pla d'Acció Municipal 2023-2027²², que guia l'acció municipal durant l'actual mandat polític. A partir d'una metodologia participativa –amb diverses taules de treball (incloent-ne una de la Taula de Cultura) i propostes de diferents àmbits de la societat, aquest document parteix de la necessitat de millorar la felicitat i el benestar de la ciutadania, i alinear-se amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de les Nacions Unides. Per tal de complir aquests objectius, estableix 5 eixos estratègics:

- Eix 1. Sant Vicenç pròsper i en transformació;
- Eix 2. Sant Vicenç social i per la igualtat d'oportunitats;
- Eix 3. Sant Vicenç saludable i ecològic;
- Eix 4. Sant Vicenç orgullós i amb identitat;
- Eix 5. Sant Vicenç, municipi intel·ligent, connectat i pròxim a la ciutadania.

És a l'Eix 4 que trobem una gran part de l'acció municipal en clau de cultura, sobretot a l'objectiu específic 4.2, que pretén “Facilitar que la cultura esdevingui un instrument de cohesió, d'enriquiment i desenvolupament personal i social.” Aquest objectiu integra tota una sèrie d'accions directament relacionades amb millores culturals al municipi, una de les quals és l'elaboració del present PAC (allí nomenat “Pla director de cultura”). A més de l'objectiu específic 4.2, també hi trobem referències directes a millores en l'àmbit cultural als següents objectius específics:

- 4.1 Enfortir el teixit associatiu de Sant Vicenç com a motor de la ciutat, que és un dels enfocaments principals de l'actual Regidoria de Cultura;
- 4.5 Enfortir l'autoestima i la identificació col·lectiva amb la ciutat, valorant d'on venim i el que som i projectant el que volem ser;
- 4.6 Potenciar la recerca, conservació i divulgació del patrimoni cultural i de la història local.

A més, hi ha diversos altres eixos i accions dirigides a millorar l'accés a la cultura per part dels joves, les persones grans i altres col·lectius diversos del municipi, així com mesures dedicades al desenvolupament d'una millor cohesió social, interculturalitat i diversitat cultural al municipi. En total, el 23% del pes de les actuacions del PAM correspon amb l'Àrea de Serveis a les Persones, i el 40% de les accions del PAM estan destinades a polítiques socials.

Pla Director d'Implementació dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides a Sant Vicenç dels Horts

El segon document d'interès en aquest sentit és el Pla Director d'Implementació dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de les Nacions Unides a Sant Vicenç dels Horts²³ (elaborat al 2021), que analitza l'alineament de l'estratègia del municipi amb l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides. A través d'una sèrie d'entrevistes amb treballadors municipals de tots els serveis de l'Ajuntament, es determinen les estratègies que s'estan duent a terme a cada àrea, i analitza la intensitat amb què cada àrea incideix en l'assoliment dels ODS.

L'informe conclou que, de forma global, Sant Vicenç incideix en tots els ODS amb diferents intensitats, però sobretot pel que fa als ODS 1 (acabar amb la pobresa), ODS 3 (garantir la salut i el benestar) i ODS 4 (impulsar una educació de qualitat). Pel que fa a

²² Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts. (2024). *PAM: Pla d'Acció Municipal*. Disponible en: <https://svh.cat/wp-content/uploads/2024/02/PAM-2023-2027-1.pdf>

²³ Diputació de Barcelona. (Desembre de 2021). *Pla Director d'Implementació dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides a Sant Vicenç dels Horts*. Disponible en: <https://svh.cat/wp-content/uploads/2024/03/Pla-Director-ODS-SVH.pdf>

l'àrea de cultura, es pot observar que té més incidència en els següents ODS (no necessàriament en ordre d'importància):

- ODS 4 (Educació de qualitat)
- ODS 9 (Indústria, innovació i infraestructura)
- ODS 11 (Ciutats i comunitats sostenibles)
- ODS 16 (Pau, justícia i institucions sòlides)
- ODS 17 (Aliances per a assolir els objectius)

Segons l'informe, existeixen propostes concretes d'actuació en tots aquests àmbits per part de l'àrea de cultura, tot i que encara no s'han arribat a desenvolupar eines estratègiques o treballar de forma àmplia en aquests àmbits.

Agenda Urbana 2030 de Sant Vicenç dels Horts

També cal destacar que l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts ha elaborat recentment un nou document de planificació estratègica territorial i integral: l'Agenda Urbana 2030 de Sant Vicenç dels Horts. Aquest exercici alinea la planificació local amb els criteris establerts per l'Agenda 2030, la nova Agenda Urbana de les Nacions Unides, l'Agenda Urbana per a la Unió Europea i l'Agenda Urbana espanyola, amb l'objectiu de "garantir que la ciutat del present i del futur sigui sostenible, integradora i amable".²⁴ El procés d'elaboració d'aquesta agenda es va engegar a finals de febrer de l'any 2024, amb la intenció d'integrar-se el Pla d'Actuació Municipal anteriorment esmentat, així com treballar un total de 10 eixos estratègics que corresponen amb diversos ODS. Les últimes actualitzacions compartides sobre el procés daten del 26 de febrer de 2025, amb la notícia que el Ple municipal va aprovar l'Agenda Urbana de Sant Vicenç.²⁵

El document final se centra en 4 dimensions estratègiques que, alhora, agrupen 13 accions a impulsar al municipi, desplegades a través de 136 propostes. Aquestes 4 dimensions estratègiques són:

- SVH Propera i sostenible;
- SVH Equitativa i justa;
- SVH Ciutat resilient i saludable;
- SVH Innovadora i atractiva.

L'última dimensió és la que més tracta la cultura, amb accions que tracten de fomentar la cultura en xarxa, l'economia urbana i social, la modernització i transformació de l'administració local i l'equitat i la cohesió social.

Cal destacar que actualment l'Ajuntament de **Sant Vicenç dels Horts no disposa de cap document de planificació en matèria d'espais i equipaments** municipals o de servei públic. L'equip de cultura de l'Ajuntament manifesta la seva voluntat d'abordar aquest tema a través de la sol·licitud d'un Pla Estratègic d'Equipaments dins de l'any actual (2025).

No obstant, Sant Vicenç també compta amb diversos **plans sectorials** importants. Molts d'aquests documents s'han elaborat dins dels últims 5 o 6 anys, amb la participació i intervenció activa d'entitats, empreses i persones individuals vinculades als diversos sectors *target*.

Tot i que el present PAC té un abast més general i no pot analitzar la realitat de cada sector en detall, cal destacar que, en molts casos, l'existència d'aquests altres plans sectorials representa una aportació significativa envers el seu potencial impacte en la vida cultural del

²⁴ Text citat de la pàgina que conté les actualitzacions sobre el procés en l'Agenda Urbana 2030 de Sant Vicenç dels Horts. Més informació i actualitzacions disponibles en: <https://svh.cat/municipi/per-temes/territori-i-mobilitat/urbanisme/agenda-urbana-local/>

²⁵ Notícia disponible a la secció de notícies de la pàgina web de l'Ajuntament: <https://svh.cat/actualitat/noticies/el-ple-aprova-lagenda-urbana-de-sant-vicenç-dels-horts/>

municipi. En aquest sentit, considerem que és important tenir en compte les principals conclusions dels plans elaborats més recentment, així com els que tenen més rellevància al sector cultural, per tal d'integrar-los correctament en els eixos i les propostes que es definiran en el PAC. A continuació, es presenta una breu síntesi dels resultats dels plans sectorials més rellevants:

Pla Educatiu d'Entorn

Des del curs 2007-2008, Sant Vicenç desenvolupa el Pla Educatiu d'Entorn, un instrument per donar resposta integrada a les necessitats educatives del municipi, i que planteja la coordinació i dinamització de més de 80 programes i projectes educatius en les escoles i altres espais d'educació no-formal i informal.

A través del treball en xarxa amb els centres educatius, diverses àrees de l'Ajuntament i la comunitat educativa, el Pla Educatiu d'Entorn (amb l'ajuda del posterior Pla d'Àmbit Comunitari en Situacions d'Absentisme, de 2022²⁶) ha permès assolir un índex alt d'èxit escolar i de no-abandonament del sistema educatiu, per sobre de la mitjana de Catalunya, així com incidir en l'educació de l'alumnat més enllà del aula.

L'any 2018 el Departament d'Educació de la Generalitat va triar Sant Vicenç dels Horts, juntament amb altres 4 municipis, per formar part d'un pla pilot del nou **Pla Educatiu d'Entorn 0-20**,²⁷ que pretén eixamplar les activitats educatives perquè hi inclouen els infants de 0 a 3 anys, les seves famílies, i als joves d'ensenyaments post-obligatoris fins els 20 anys. Aquest pla és vigent des del curs 2018-2019, amb els objectius de:

- Contribuir a la millora de les condicions d'escolarització i a l'èxit escolar i educatiu;
- Potenciar l'educació en valors i el compromís cívic dels alumnes en un marc de convivència;
- Potenciar la implicació de les famílies en l'educació dels fills i filles i la participació en la vida escolar;
- Promoure l'educació intercultural i l'ús de la llengua catalana com a element de cohesió social;
- Potenciar els estils de vida saludable i fomentar la pràctica regular de l'activitat físicoesportiva.

Cada objectiu compta amb 2-5 objectius específics i diverses línies d'intervenció proposades pel Departament d'Educació de la Generalitat.

A més, el municipi també disposa d'un **Índex d'Accions de Dinàmica Educativa**²⁸ per al present curs (2024-2025), que especifica les accions que s'estan duent a terme actualment i les edats a què estan dirigides, amb èmfasi en l'educació en diverses àrees: mediambiental, salut, consum, igualtat, artística, coneixement de l'entorn, millora de les competències comunicatives i lingüístiques, educació física i esportiva, participació ciutadana i convivència, mobilitat i seguretat ciutadana i suport a l'orientació en els processos TET. Com es pot deduir d'aquesta llista de temes, el Departament d'Educació de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts col·labora estretament amb moltes altres àrees de l'Ajuntament en la realització d'aquesta programació, incloent el Servei de Cultura, que incideix en les categories d'educació artística, coneixement de l'entorn, i millora de les competències comunicatives i lingüístiques, entre d'altres.

En aquest sentit, hi ha dos programes que mereixen menció especial pel seu nivell de cooperació entre Educació i Cultura:

²⁶ Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts. (Setembre de 2022). *Pla d'Àmbit Comunitari en Situacions d'Absentisme*. Disponible en: <https://svh.cat/municipi/per-temes/educacio/pla-dambit-comunitari-en-situacions-dabsentisme/>

²⁷ Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts. (2018). *Pla Educatiu d'Entorn 0-20: Sant Vicenç dels Horts*. Disponible en: <https://svh.cat/wp-content/uploads/2024/02/DOC-PEE-0-20-SVH-2021.pdf>

²⁸ Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts. (2024). *Índex d'Accions de Dinàmica Educativa. Curs 2024-2025*. Disponible en: <https://svh.cat/wp-content/uploads/2024/10/Index-Accions-de-dinamica-educativa.pdf>

- **El Passaport Edunauta**,²⁹ que ofereix als nens de 4t i 5è de primària l'oportunitat d'acumular aprenentatges a través de la seva participació en activitats educatives locals;
- I la **Mostra de Teatre Escolar**,³⁰ que porta més de 30 anys de trajectòria i en què l'alumnat de 6è de primària realitza tallers de teatre al llarg del curs escolar per acabar fent una mostra de les creacions fetes pels participants al final de l'any.

Pla d'Igualtat de Gènere

Al desembre de 2022, l'Ajuntament de Sant Vicenç del Horts va publicar el III Pla d'Igualtat de Gènere de Sant Vicenç dels Horts (2023-2027),³¹ que ofereix no només una diagnosi de la situació actual de la igualtat de gènere al municipi des d'una mirada transversal, sinó també un Pla d'Acció en què s'estableixen uns objectius i unes línies d'actuació que haurien de guiar l'acció municipal en matèria d'igualtat de gènere, així com una estratègia de implementació per al període de vigència del Pla.

Aquest Pla segueix les línies dels Plans d'Igualtat Municipals anteriors (2013-2015, 2016-2019 i 2010-2013), així com el Protocol i circuit d'atenció contra la violència masclista (2020)³² i l'evolució de l'actual Regidoria de Feminisme i LGBTI, des dels seus inicis com a Consell de la Dona fins a la regidoria d'avui. Té com a objectiu principal "definir un conjunt integrat i sistemàtic de polítiques i mesures que possibilitin que tota la població de Sant Vicenç dels Horts pugui assolir el seu màxim potencial i participar en tant que ciutadanes i ciutadans sense que es doni cap discriminació per raó de gènere."³³

Les seves 7 línies estratègiques tracten de:

- El compromís amb la igualtat de gènere;
- L'abordatge de les violències masclistes;
- La coeducació i transmissió d'una cultura igualitària;
- La qualitat de vida;
- La reformulació dels treballs i dels temps;
- El reconeixement del lideratge i la participació de les dones;
- L'urbanisme amb perspectiva de gènere.

Totes aquestes línies tenen una sèrie d'objectius i accions tangibles, així com una proposta d'indicadors per mesurar l'impacte de l'assoliment d'aquests objectius. Cal destacar el gran nivell de cooperació que implica el desenvolupament d'aquest Pla, ja que la seva mirada transversal fa que les accions proposades toquen àrees molt diverses de l'Ajuntament i de la vida al municipi.

Pel que fa al Departament de Cultura, la seva col·laboració està previst en la implementació i seguiment d'almenys 8 objectius del Pla, amb una incidència important en els objectius d'assegurar la introducció de la perspectiva de gènere i feminista en la programació cultural del municipi, i de reforçar la perspectiva de gènere a les/ des de les entitats del municipi. Algunes de les accions previstes inclouen les següents:

- Fer una revisió de la programació artística i cultural de Sant Vicenç des de la perspectiva de gènere i feminista.

²⁹ Més informació disponible en:

<https://svh.cat/municipi/per-temes/educacio/pla-educatiu-dentorn-pee/passaport-edunauta/>

³⁰ Més informació disponible en:

<https://svh.cat/municipi/per-temes/educacio/pla-educatiu-dentorn-pee/tallers-de-teatre-escolar/>

³¹ Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts. (Desembre de 2022). *III Pla d'Igualtat de Gènere de Sant Vicenç dels Horts, 2023-2027*. Disponible en: <https://svh.cat/wp-content/uploads/2023/06/III-Pla-d'Igualtat-de-genere-de-SVH.pdf>

³² Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts. (Febrer de 2020). *Protocol i circuit d'atenció contra la violència masclista*. Disponible en: <https://svh.cat/wp-content/uploads/2021/06/protocolicircuitdatenciocontralaviolenciamasclista.pdf>

³³ *III Pla d'Igualtat de Gènere de Sant Vicenç dels Horts, 2023-2027*, p. 8.

- Fomentar la creació artística i cultural de la ciutadania de Sant Vicenç, a través de jornades o concursos, amb la finalitat que les condicions tractin temes vinculats amb la igualtat de gènere.
- Treballar, conjuntament amb altres departaments de l'Ajuntament, en formacions dirigides al teixit associatiu en clau de gènere i feminismes, i promoure la transmissió de sabers en clau d'empoderament de les dones i de valoració de coneixements no formals, entre d'altres temes.

Pla Local de Joventut

Un altre pla sectorial rellevant és el Pla Local de Joventut 2023-2026³⁴, que es va publicar l'any 2022 per guiar les polítiques integrals de joventut durant el període de vigència de 2023-2026. Aquesta planificació estratègica es basa en una diagnosi i un procés participatiu de definició de propostes, el qual dona pas a l'elaboració de diversos objectius específics que expliquen cap a on vol arribar el municipi en matèria de joventut:

- Apoderar i acompanyar els processos educatius;
- Millorar la salut, el benestar i les possibilitats laborals;
- Garantir l'accés a la mobilitat i l'habitatge;
- Mantenir una comunicació eficaç amb ells;
- Garantir l'accés a la societat, l'oci i la cultura de qualitat per a totes les persones joves.

Com es pot observar, aquest pla també té una mirada prou transversal, ja que se centra en 8 eixos de treball tan diversos com l'educació, el treball, la mobilitat, l'habitatge, la salut i afectivitat, la informació i comunicació, la participació i l'oci i cultura. Cada eix especifica una sèrie d'objectius, programes i accions més concretes, així com indicadors per mesurar l'assoliment dels objectius específics anteriorment esmentats.

Cal destacar que, malgrat que l'últim eix es tracta de cultura, oci i lleure, els recursos humans i les 16 accions contemplades dins del mateix no preveuen la participació directa de l'equip de cultura de l'Ajuntament, sinó fer servir diversos llocs culturals per dur a terme accions planificades per part de l'equip de Joventut i Infància, com ara el Centre Cívic i Cultural Virgínia Amposta, l'Espai Jove La Capella, la Biblioteca Les Voltes i diversos llocs patrimonials del municipi. En aquest sentit, i com ha sortit en diversos moments de la diagnosi del present PAC, es podria buscar un major nivell de col·laboració entre aquestes àrees de l'Ajuntament per tal de no duplicar esforços i millorar l'oferta cultural existent per als joves del municipi.

Pla de Desenvolupament Comunitari (PDC)

Els anys 2014 i 2015, Sant Vicenç també comptava amb el Pla de Desenvolupament Comunitari (PDC) "Implica't per Sant Josep", que va dur a terme un procés participatiu de dinamització i organització de la comunitat amb l'objectiu d'identificar i abordar les necessitats específiques del barri de Sant Josep i d'impulsar accions que hi donessin resposta, promovent la millora de la qualitat de vida de la població local.

La seva definició va incloure aportacions del veïnat, les entitats, professionals d'altres administracions i l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, que va ser responsable de l'organització i l'impuls del procés d'elaboració.

L'estructura d'aquest PDC va permetre definir i mantenir una governança democràtica i participada a Sant Josep, així com un lideratge efectiu i compartit per assegurar la

³⁴ Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts. (2022). *Pla Local de Joventut de Sant Vicenç dels Horts, 2023-2026*. Disponible en: <https://svh.cat/municipi/per-temes/joventut-i-infancia/pla-local-de-joventut/>

correcta implementació de les accions pactades pel PDC. Dins d'aquesta estructura, s'hi trobaven diversos nivells d'organització:

- Un Plenari, que es va reunir anualment per planificar i avaluar les línies estratègiques del projecte, on podia participar-hi tota la comunitat;
- Un Grup Motor, que tenia l'encàrrec d'aterrar les propostes estratègiques i convertir-les en accions realitzables, on hi participava el veïnat, les entitats, personal tècnic especialitzat i referents municipals; i
- Grups de Treball Temàtics, que oferien suport al Grup Motor en el desplegament de propostes temàtiques, on podia participar tothom que hi tingués interès.

Les principals línies estratègiques decidides i treballades durant aquest PDC van tractar de la Sostenibilitat i el Medi Ambient, la Salut Comunitària, l'Art i Creació i Feminismes i LGBTI+, i va vetllar per alinear-se amb els ODS de les Nacions Unides.³⁵ Cal destacar el gran nivell de transversalitat d'aquest PDC, que va tenir una implicació importat en àrees molt variades i va requerir el treball conjunt de diverses àrees de l'Ajuntament per respondre a les necessitats ciutadanes d'aquest barri.

Pressupostos

L'anàlisi pressupostària de la present diagnosi es fa en base a la informació del Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM) de la Diputació de Barcelona. Les dades del SIEM contemplen els anys 2020, 2021 i 2023, ja que no hi ha dades disponibles de l'any 2022 per al municipi de Sant Vicenç i les dades econòmiques disponibles arriben fins l'any 2023. Per tant, l'anàlisi comparada no contempla exercicis posteriors.

Aquesta sèrie de dades ens permet comparar la situació econòmica de la cultura a Sant Vicenç dels Horts no només longitudinalment durant els últims anys, sinó també en contrast amb altres municipis de dimensions similars dins de la mateixa província de Barcelona. En el cas de Sant Vicenç, les seves xifres es comparen amb la mitjana de municipis amb població entre 15.001 i 30.000 habitants.

Analitzant els últims anys, trobem que des del 2020, el percentatge de la despesa corrent en cultura en relació al pressupost total de l'Ajuntament de Sant Vicenç ha mostrat una tendència de creixement, passant d'un 2,9% en 2020 i 2021 a un 3,4% en 2023. Com es pot apreciar a la Taula 5, aquest valor se situa molt per sota de la mitjana dels municipis del mateix tram de població, que registren percentatges de despeses que són més del doble de les de Sant Vicenç cada any. Alhora, s'observa un creixement en la despesa corrent en cultura per habitant tant a Sant Vicenç com als municipis de referència, però, de nou, la despesa de Sant Vicenç és notablement més baixa que la mitjana dels municipis de referència. Amb tot, cal destacar que la mitjana d'habitants d'aquests municipis és més baixa que a Sant Vicenç (amb una diferència d'uns 7.000 o 8.000 habitants cada any), la qual cosa pot influir en la despesa cultural per habitant.

³⁵ Text extret de la pàgina web del Servei Educatiu del Baix Llobregat sobre el PDC Implica't per Sant Josep, editada i revisada per part de l'equip consultor. Disponible en:
<https://serveiseducatiu.xtec.cat/baixllobregat6/se-baixllobregat6/implicat-per-sant-josep-2022/>

Taula 5. Despesa corrent en cultura de l'administració municipal. Anys 2020-2023

Indicador		2020	2021	2022	2023
Despesa corrent en cultura per habitant (€)	Sant Vicenç dels Horts	30,9 €	32,6 €	-	44,3 €
	Grup referència	56,4 €	59,0 €	-	97,1 €
% de la despesa corrent en cultura sobre el pressupost municipal total	Sant Vicenç dels Horts	2,9%	2,9%	-	3,4%
	Grup referència	5,2%	5,1%	-	7,1%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

Nota:

- SIEM 2020: d'un total de 33 municipis, no hi ha dades pressupostàries de Les Franqueses del Vallès.
- SIEM 2021: d'un total de 33 municipis, no hi ha dades pressupostàries de Les Franqueses del Vallès.
- SIEM 2022: d'un total de 33 municipis no hi ha dades pressupostàries de Calella, Les Franqueses del Vallès i Sant Vicenç dels Horts.

Si mirem la despesa en cultura en més detall, per capítols del pressupost (veure la Taula 6), queda clar que a Sant Vicenç aquestes despeses es concentren sobretot en el Capítol I (Remuneracions de personal), Capítol II (Despeses de béns corrents i de serveis) i Capítol IV (Transferències corrents), seguint la tendència general del conjunt de l'Ajuntament.

S'observa una tendència de decreixement relatiu pel que fa a les remuneracions de personal i transferències corrents al llarg dels últims anys, comparat amb el creixement progressiu de despeses de béns corrents i serveis en els últims anys. Cal destacar que les despeses en el Capítol IV són el doble en Cultura que a l'Ajuntament a nivell global, probablement degut al gran nombre de subvencions i convenis que gestiona l'àrea de Cultura, mentre que el decreixement del Capítol I ha sigut més lleu a l'Ajuntament a nivell global que no pas a Cultura.

Taula 6. Despeses en cultura per capítols. Sant Vicenç dels Horts (% sobre total)

Capítols	Cultura			Global Ajuntament		
	2020	2021	2023	2020	2021	2023
Capítol I	34,7	29,8	25,4	36,2	36,9	35,8
Capítol II	29,5	39	47,3	36,8	37,9	36,8
Capítol III	0	0	0	0	0	0,2
Capítol IV	32,6	30,8	24,4	15	15,5	12,4
Capítol VI	0	0,2	0	8,3	6,2	14,1
Capítol VII	3,2	0,3	2,9	2,2	2,3	0,2
Capítol VIII	0	0	0	0	0	0
Capítol IX	0	0	0	1,4	1,1	0,3
Total Capítols	100	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

NOTA: SIEM 2022: No hi ha dades disponibles de Sant Vicenç dels Horts.

Com es pot comprovar a la Taula 7, la mitjana dels altres municipis del tram de població d'entre 15.001 i 30.000 habitants mostra el mateix patró pel que fa a la concentració de despeses de cultura dins dels capítols I i II, i tot i que hi ha despeses més grans al Capítol VI (Inversions reals), la despesa és molt menor al Capítol IV en la comparativa amb Sant Vicenç. Les despeses en personal (Capítol I) de Sant Vicenç són semblants a les dels altres

municipis de referència pel que fa a la seva quantitat i decreixement progressiu al llarg dels anys. Alhora, tot i seguir el mateix patró de creixement anual que a Sant Vicenç, les despeses de béns corrents i serveis (Capítol 2) arriben a quantitats majors als municipis de referència. Això, juntament amb les despeses menors en el Capítol 4, indica una tendència en els municipis de referència d'atorgar menys subvencions i fer més contractacions de serveis.

Taula 7. Despeses en cultura per capítols. Mitjana municipis per trams de població entre 15.001 i 30.000 habitants (% sobre total)

	Cultura				Global Ajuntament			
Capítols	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Capítol I	35,3	34,1	26,9	23	39,2	38,7	37,6	36,1
Capítol II	37,8	45,5	45	38,2	36	36,2	36,3	34,6
Capítol III	0	0	0	0	0,4	0,3	0,3	0,8
Capítol IV	8,5	8,3	9,5	9,2	8,4	8,5	7,8	7,9
Capítol VI	18,1	11,3	17	27,7	9,8	10,4	12,3	15,6
Capítol VII	0,4	0,8	1,7	1,9	0,5	0,4	0,4	0,5
Capítol VIII	0	0	0	0	0,8	0,3	0,1	0
Capítol IX	0	0	0	0	5	5,2	5,1	4,4
Total Capítols	100	100	100	100	100	100	100	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

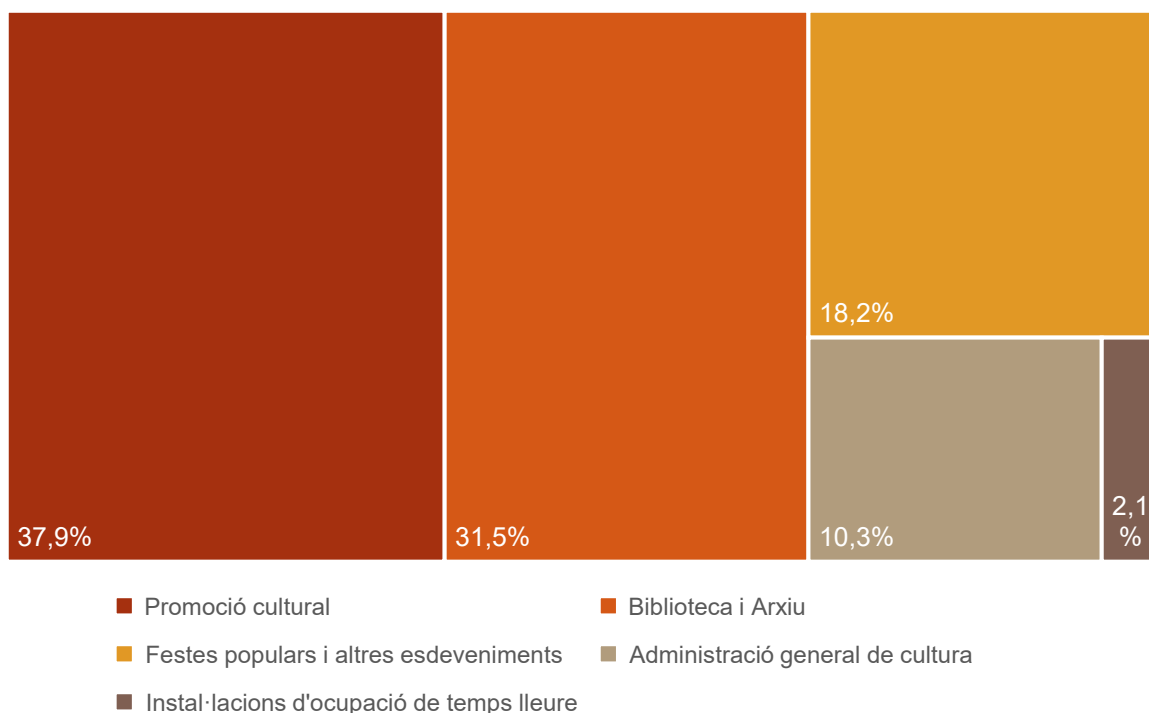
Nota:

- SIEM 2020: d'un total de 33 municipis, no hi ha dades pressupostàries de Les Franqueses del Vallès.
- SIEM 2021: d'un total de 33 municipis, no hi ha dades pressupostàries de Les Franqueses del Vallès.
- SIEM 2022: d'un total de 33 municipis no hi ha dades pressupostàries de Calella, Les Franqueses del Vallès i St. Vicenç dels Horts.

D'altra banda, les dades pressupostàries disponibles al portal de Govern Obert i Transparència del municipi³⁶ indiquen que l'any 2024 el municipi va gastar un 14,25% del seu pressupost municipal total en la producció de bens públics de caràcter preferent, del qual les despeses en Cultura van arribar a un 28,20%. Dins de la partida de Cultura, la part més important de les depeses ha estat destinada a la promoció cultural (37,9%) i a biblioteca i arxiu (31,5%), mentre que les festes populars i altres esdeveniments també han suposat un total d'un 18,15% del pressupost en cultura. L'administració general de cultura i les despeses en instal·lacions d'ocupació de temps lleure han ocupat la part més petita del pressupost en cultura (10,33% i 2,12%, respectivament). Cal destacar que les despeses en promoció cultural representen un 19,75% més que les despeses en festes populars, malgrat que aquestes dues àrees ocupen una gran part del temps de gestió de l'equip de cultura de l'Ajuntament.

³⁶ Dades disponibles en la pàgina web: <https://www.seu-e.cat/ca/web/santvicencdelshorts/govern-obert-i-transparencia/gestio-economica/pressupost/pressupost/despeses-per-programa>

Gràfic 2. Distribució de despeses de cultura. Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts. En percentatge. Any 2024

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, Govern Obert i Transparència.

A més, les dades pressupostàries proporcionades per l'Ajuntament de Sant Vicenç per a aquesta diagnosi (d'entre 2022 i 2025, aquest últim any provisionals), defineixen clarament les seves línies prioritàries pel que fa al pressupost cultural: la promoció d'activitats, la promoció d'activitats a través de subvencions ordinàries i nominatives, la Biblioteca Municipal, el Servei Local de Català, les Festes Populars, les Festes Majors i, el 2025, l'oci i temps de lleure.

En termes generals, en els últims 4 anys l'àrea de cultura ha registrat despeses d'entre 695.650 i 736.200 euros anuals, i ha comptat amb ingressos anuals d'entre 20.330 euros (els anys 2022 i 2023) i 26.500 euros (els anys 2024 i 2025). Aquests ingressos provenen de suports rebuts de la Diputació de Barcelona per a les Festes Majors i el projecte de Ciutat en Vers, així com suports rebuts de la Generalitat de Catalunya per a l'adquisició de llibres i altres novetats editorials en català, per a augmentar els fons de la Biblioteca Municipal. Aquí també cal destacar que l'àrea de cultura rep cada any altres ingressos en espècies, que ajuden a actualitzar i augmentar els fons de la Biblioteca Municipal, incloent dues subvencions anuals de llibres i altres fons amb valor d'uns 8.000 euros i uns 4.352 euros respectivament, i dues altres en llibres i altres novetats editorials en català i occità, amb valor d'uns 10.000 euros.

Pel que fa a les despeses en cultura, aquestes es divideixen majoritàriament entre el Capítol II i el Capítol IV, deixant de banda les retribucions del personal. Com es pot apreciar a la Taula 8, en els últims 4 anys, les despeses més estables del Capítol II són el cicle estable d'espectacles de difusió cultural, la prestació de serveis durant les dues Festes Majors i altres Festes populars, el pagament de materials i activitats de la Biblioteca Municipal, el servei de correcció lingüística de català, i la quota de la SGAE per a la realització d'espectacles professionals. També hi ha despeses menors en l'organització d'exposicions al Forn Romà i el Molí de Frares (2022 i 2023).

En termes generals, s'observa una tendència de creixement al llarg dels anys pel que fa a les despeses en activitats i materials de la Biblioteca Municipal, així com els cicles estables

de difusió cultural fins al 2024, tot i que han variat les despeses dins d'aquesta última categoria durant els últims 4 anys. Cal ressaltar la gran despesa en el cicle d'activitats d'Estiu de cultura l'any 2024, la reducció dels costos variats al llarg dels anys, així com la realitat que la provisió pressupostària de l'any 2025 contempla una reducció important de pressupost en totes les tipologies d'activitats de difusió cultural.

Pel que fa a la prestació de serveis de Festes Majors, hi ha hagut un increment del seu finançament l'any 2024, seguit per una baixada d'aproximadament 15.000 euros en el pressupost de l'any 2025. Alhora, hi ha hagut un creixement pressupostari important en el total de despeses en Festes populars en els últims 2 anys, amb una provisió marcadament més alta l'any 2025, malgrat la variació anual de cada partida específica. S'ha gastat progressivament menys en festes com els Reis Mags en els últims 4 anys, mentre que les quantitats assignades a Carnestoltes, Setmana Santa, Sant Jordi i Ciutat en Vers, i l'Onze de Setembre i Horts de Poesia han tingut més variació depenent de l'any. També cal destacar que la manera de categoritzar els pressupostos (per activitats específiques o agrupant algunes dins d'una categoria genèrica) dificulta l'anàlisi de l'evolució pressupostària de certes festes, com el Dia d'Andalusia i altres activitats de caire tradicional, mentre que en els últims anys també s'han incorporat partides pressupostàries per a nous esdeveniments, com els dies sectorials de dansa i teatre o el Festival XS.

Taula 8. Despeses en cultura de l'Ajuntament de Sant Vicenç (2022-2025)

Capítol 2				
Concepte	Quantitat			
	2022	2023	2024	2025
Forn Romà i Molí de Frases: exposicions/ audiovisuals	1.200,00 €	1.200,00 €	- €	- €
Materials activitats biblioteca	14.000,00 €	10.200,00 €	18.500,00 €	20.000,00 €
Activitats biblioteca	4.500,00 €	3.500,00 €	6.000,00 €	8.000,00 €
Cicles estables de difusió cultural	90.850,00 €	87.800,00 €	111.000,00 €	103.900,00 €
Estiu de cultura	48.000,00 €	48.000,00 €	70.000,00 €	51.000,00 €
Cicle de sardanes	2.000,00 €	2.000,00 €	2.200,00 €	2.200,00 €
Concerts de Jazz + Festival Jam-sessions	12.000,00 €	11.000,00 €	12.000,00 €	10.000,00 €
Espectacles de música, teatre i dansa	21.000,00 €	21.000,00 €	21.000,00 €	18.400,00 €
Festival OC	- €	- €	- €	18.500,00 €
Varis (seguretat, policlins, etc.)	7.850,00 €	5.800,00 €	5.800,00 €	3.800,00 €
Servei de correcció lingüística de català	- €	15.000,00 €	7.850,00 €	9.000,00 €
Pagaments quota SGAE	5.000,00 €	4.000,00 €	5.000,00 €	5.000,00 €
Prestació Serveis Festes Majors	140.000,00 €	140.000,00 €	145.200,00 €	130.000,00 €
Festa Major d'Hivern	55.000,00 €	55.000,00 €	57.600,00 €	50.000,00 €
Festa Major d'Estiu	85.000,00 €	85.000,00 €	87.600,00 €	80.000,00 €
Prestació Serveis Festes populars	68.500,00 €	68.500,00 €	75.800,00 €	101.090,00 €
Reis Mags	13.400,00 €	10.625,00 €	10.625,00 €	8.400,00 €
Carnestoltes	17.100,00 €	13.550,00 €	13.550,00 €	18.550,00 €
Dia d'Andalusia	- €	3.200,00 €	- €	2.500,00 €
Setmana Santa	5.500,00 €	4.350,00 €	5.350,00 €	7.850,00 €
Sant Jordi, Ciutat en Vers, i Gala de Cultura	15.000,00 €	11.875,00 €	16.875,00 €	20.890,00 €
Sant Joan	8.500,00 €	6.750,00 €	7.750,00 €	7.750,00 €
Onze de setembre i Horts de poesia	3.000,00 €	2.450,00 €	5.450,00 €	8.450,00 €
Romeria d'octubre	- €	- €	6.000,00 €	9.500,00 €
Festa de Nadal	- €	- €	- €	3.000,00 €
Diades castelleres	- €	1.500,00 €	4.500,00 €	4.500,00 €
Dia de la dansa, dia del teatre	- €	- €	- €	4.000,00 €
Festival XS	- €	- €	5.700,00 €	5.700,00 €
Altres (dia d'Andalusia, diades castelleres, trobades diables...)	6.000,00 €	14.200,00 €	- €	- €
Pla Local de Cultura	3.000,00 €	3.000,00 €	- €	- €
TOTAL CAPÍTOL 2	327.050,00 €	333.200,00 €	369.350,00 €	376.990,00 €

Capítol 4				
Concepte	Quantitat			
	2022	2023	2024	2025
Quota anual Consorci Servei Local de Català	37.350,00 €	22.000,00 €	22.000,00 €	22.000,00 €
Concursos culturals	10.750,00 €	60.750,00 €	10.750,00 €	10.750,00 €
Concurs de fotografia Francesc Siñol	2.700,00 €	2.700,00 €	2.700,00 €	2.700,00 €
Festival Internacional Santiago Arizón (Curtmetratges)	3.650,00 €	3.650,00 €	3.650,00 €	3.650,00 €
Premi de Poesia Narcís Lluís i Boloix	2.000,00 €	2.000,00 €	2.000,00 €	2.000,00 €
Concurs de còmics	1.200,00 €	1.200,00 €	1.200,00 €	1.200,00 €
Premi de Recerca	1.200,00 €	1.200,00 €	1.200,00 €	1.200,00 €
Bo cultural	- €	50.000,00 €	- €	- €
Subvencions entitats culturals	138.000,00 €	138.000,00 €	138.000,00 €	76.500,00 €
Conveni Centre d'Estudis Comarcals	3.000,00 €	2.750,00 €	7.750,00 €	2.500,00 €
Conveni Comissió Organitzadora Cavalcada de Reis	32.000,00 €	32.000,00 €	32.000,00 €	39.000,00 €
Conveni Cos de Portants Sant Crist	45.000,00 €	45.000,00 €	42.500,00 €	42.500,00 €
Conveni Associació Cultural Andaluza Amigos de Granada	72.500,00 €	72.500,00 €	72.500,00 €	72.500,00 €
Setmana Santa	- €	- €	42.500,00 €	42.500,00 €
Lloguer Nau	- €	- €	30.000,00 €	30.000,00 €
Conveni extraordinari Diables 25è aniversari del mamut VenuxDiables	30.000,00 €	- €	- €	- €
Conveni extraordinari Centre Catòlic 100è aniversari	- €	30.000,00 €	- €	- €
Conveni extraordinari Ateneu Familiar 100è aniversari	- €	0	30.000,00 €	- €
Conveni Societat Cultural La Vicentina	- €	- €	- €	31.800,00 €
Activitats	- €	- €	- €	23.000,00 €
IBI/taxa esc/ Imp.AMB	- €	- €	- €	8.800,00 €
Conveni Centre Catòlic de Sant Vicenç	- €	- €	- €	33.900,00 €
Activitats	- €	- €	- €	23.000,00 €
IBI/taxa esc/ Imp.AMB	- €	- €	- €	10.900,00 €
Conveni Correllengua (Festival Correllengua)	- €	- €	- €	4.000,00 €
TOTAL CAPÍTOL 4	368.600,00 €	403.000,00 €	355.500,00 €	335.450,00 €
TOTAL DESPESES	695.650,00 €	736.200,00 €	724.850,00 €	712.440,00 €

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts. Els anys 2022-2024 tracten de pressupostos liquidats, mentre que l'any 2025 tracta del pressupost provisional.

Pel que fa al Capítol 4, les despeses corresponen majoritàriament a la quota com a soci del CPNL, el pagament dels premis dels concursos culturals, les subvencions ordinàries (concurrència competitiva) a entitats i altres subvencions nominatives de concessió directa en concepte de convenis de col·laboració amb diversos entitats culturals del municipi. A la Taula 8 es pot observar que la quota anual del Servei Local de Català i les despeses en els premis dels concursos culturals s'han mantingut estables durant els últims anys, amb l'excepció dels 50.000 euros destinats puntualment al finançament del Bo Cultural Jove l'any 2023. Les subvencions i els convenis amb entitats es tractaran en més detall en els propers apartats.

La Taula de Cultura

La participació ciutadana i sectorial en matèria de cultura s'estructura mitjançant la Taula de Cultura, un espai de caràcter consultiu, de coordinació i de participació a l'Àrea de Cultura. Segons l'Ajuntament, aquest espai té la finalitat d'estimular i canalitzar la participació ciutadana i de les entitats i associacions del municipi en la gestió dels afers relatius a l'àmbit cultural, a través d'un espai d'influència ciutadana i d'interrelació d'informació.

Entre les funcions de la Taula de Cultura hi ha la planificació i el seguiment de les activitats culturals municipals anuals en què participen les entitats -com ara les dues Festes Majors d'hivern i d'estiu, la Setmana Santa i els festius nadalencs-; la proposta de millores en les activitats que actualment es duen a terme al municipi; la proposta i anàlisi de nous projectes i programes culturals futurs; i la formulació de propostes per al pressupost anual de l'Ajuntament en matèria de cultura, entre d'altres.

La coordinació i dinamització d'aquesta Taula de Cultura depèn de la Regidoria de Cultura. La Taula està formada pel Regidor de Cultura, els tècnics i les tècniques del Departament de Cultura, un representant de cadascuna de les entitats culturals i un representant de cadascun dels grups polítics representats al Ple municipal. També hi participen algunes

empreses i persones a títol individual, relacionades amb la vida cultural del municipi, a proposta de la Regidoria o de les entitats i associacions.

Actualment, la Taula compta amb la representació fixa d'uns 26 membres, que inclouen entitats culturals que col·laboren amb l'Ajuntament a les festes populars i programacions d'activitats, entitats privades amb patrimoni que col·laboren amb l'Ajuntament, entitats relacionades amb la Setmana Santa i la Festivitat de Reis, serveis municipals, entitats relacionades amb altres departaments de l'Ajuntament que tenen incidència en cultura, i representants del grups polítics amb representació municipal. Pel que fa als altres actors, la Taula també compta amb la participació puntual d'empreses vinculades als sectors de les arts escèniques, dansa i literatura, així com d'artistes, professionals i altres persones actives en el teixit cultural del municipi.

La Taula de Cultura es reuneix com a mínim quatre cops l'any, tot i que també fa reunions extraordinàries a petició de la Regidoria de Cultura o d'una quarta part de les entitats i associacions que hi formen part. La convocatòria, l'ordre del dia i el resum de les sessions són responsabilitat de la Regidoria de Cultura, i cada resum s'aprova a la sessió següent de la Taula per garantir un bon seguiment dels projectes i assegurar el desplegament de les decisions preses. Es considera que aquest lideratge per part de la Regidoria de Cultura és positiu perquè assegura una certa coherència, professionalitat i sostenibilitat de la Taula de Cultura, tot i que també condueix a la percepció que la Taula té vocació majoritàriament informativa. Hi ha una voluntat per part tant de la Regidoria com de les entitats d'ampliar el seu abast i constituir-se com a espai de coordinació i interrelació.

La societat civil

Un dels punts especialment forts de la cultura a Sant Vicenç és el seu teixit associatiu, que compta amb nombroses entitats de diversos sectors culturals que participen de manera activa en la vida cultural del municipi, contribuint a que sigui força dinàmica.

Aquestes entitats destaquen per tenir un gran nivell de protagonisme pel que fa a les activitats i processos artístics i culturals del municipi, sobretot en termes de la cultura popular i tradicional, però també en altres sectors com el teatre i la música. A més de l'organització de les seves activitats individuals, cal destacar que una part important de la programació municipal anual prové d'iniciatives del teixit associatiu, tot i que l'Ajuntament ha manifestat que les dinàmiques han canviat des de la pandèmia de la COVID-19 i que algunes entitats s'han mostrat menys actives des del 2020; un fet que, de fet, és similar al que s'ha observat en altres municipis.

També cal assenyalar la llarga trajectòria de la tradició associativa al municipi, que compta amb tres entitats centenàries que tenen equipaments propis i que encara es mantenen actives: La Vicentina (fundada en 1871), el Centre Catòlic (fundat en 1880) i l'Ateneu Familiar (fundat en 1924), totes tres amb diverses seccions que les integren i patrimoni propi, incloent sales escèniques i polivalents.

En termes generals, és difícil donar dades completes pel que fa a la naturalesa del moviment associatiu i la resta d'iniciatives que configuren la societat civil, ja que sempre hi ha un cert nivell de dinamisme de les mateixes entitats, així com un nombre d'entitats i actors no-constituïts que treballen de forma independent i, per tant, existeixen de certa manera sota el radar de les administracions.³⁷ Consultant la Guia d'entitats de la Generalitat de Catalunya, podem veure que Sant Vicenç actualment hi té unes 65 entitats

³⁷ Per a més informació i context, veure l'informe *Agents culturals sotaradar- emergència, invisibilitat, independència i relacions amb l'administració: aproximació a una realitat canviant*. (2015). Barcelona: ITD Projectes Internacionals i Consultoria per al CERC, Diputació de Barcelona. Disponible en: https://www.diba.cat/documents/326398/2016703/28467+19+7000AgentsCulturalsSotaradar_Fi-%20nal_201509+WEB.pdf/7bb47c58-a483-42ad-bb31-d9a2de1f2985

registrades,³⁸ tot i que aquest llistat només reflecteix les que estan legalment incorporades i registrades a nivell català, sense tenir en compte el seu nivell d'activitat i incidència actual en el municipi, ni tampoc els agents “sota radar” que pugui haver-hi al municipi.

Tot i que les entitats culturals formen una part molt significativa de les entitats de la societat civil al municipi, també hi ha entitats rellevants en altres àmbits, com l'esport o la vida social. En general, no hi ha una col·laboració intensa entre les entitats culturals i les d'altres àmbits, fora d'ocasions assenyalades com les principals dates del cicle festiu.

Tot i no servir com a indicador complet, la Taula de Cultura ens pot oferir una aproximació a la diversitat, naturalesa i nivell de participació activa del moviment associatiu de Sant Vicenç. Com ja hem vist, en el mandat 2023-2027, la Taula de Cultura compta amb la participació d'uns 26 membres fixos, que inclouen entitats culturals que col·laboren amb l'Ajuntament a les festes populars i programacions d'activitats, entitats privades amb patrimoni que també col·laboren amb l'Ajuntament, entitats relacionades específicament amb la planificació de la Setmana Santa i la Festivitat de Reis, i altres entitats relacionades amb serveis municipals o altres departaments de l'Ajuntament que incideixen en cultura, així com representació dels partits polítics. Deixant de banda els propis serveis municipals i la representació política, la Taula compta amb almenys 20 entitats culturals actives al municipi (veure Taula 9). D'aquestes, una dotzena d'entitats acostumen a participar reiteradament a les reunions. Alhora, cal recordar de nou que segurament existeixen altres entitats i iniciatives de la societat civil que no s'han integrat a la Taula de Cultura, o bé per manca d'interès o contacte amb les administracions públiques, o bé perquè no responen als criteris d'entitat o grup estable definits per l'Ajuntament i la pròpia Taula de Cultura.

Taula 9. Entitats culturals actives de Sant Vicenç dels Horts (2025)

Nom de l'entitat	Sector/s d'activitat
Agrupació Sardanista Sant Vicenç dels Horts	Cultura popular i tradicional
Associació Cultural Andalusia Amigos de Granada	Cultura popular i tradicional
Associació Cos de Portants del Sant Crist	Cultura popular i tradicional
Casa de Andalusia – Sant Vicenç dels Horts	Cultura popular i tradicional
Colla Castellera Carallots de Sant Vicenç dels Horts	Cultura popular i tradicional
Colla de Diables Àngels Diabòlics	Cultura popular i tradicional
Colla Geganters de Sant Vicenç dels Horts	Cultura popular i tradicional
Comissió Organitzadora de la Cavalcada de Reis de Sant Vicenç dels Horts	Cultura popular i tradicional
Ateneu Familiar	Cultura popular, teatre, música, dansa, arts visuals
Centre Catòlic Sant Vicenç dels Horts	Teatre, música, cultura popular
Societat Cultural La Vicentina	Teatre, música, cultural popular
Banda i Majorettes de Sant Vicenç dels Horts	Música
Jazz Club Sant Vicenç dels Horts	Música
Col·lectiu d'Artistes Vicentins	Arts visuals, escriptura, música, etc.
Associació de Temps Lleure Sant Vicenç dels Horts	Altres

³⁸ Segons la cerca d'entitats registrades a Sant Vicenç dels Horts disponible en la pàgina web: https://justicia.gencat.cat/ca/serveis/guia_d_entitats

Bonsai Club Sant Vicenç	Altres
Centre d'Estudis Locals	Patrimoni i Altres
Club Amatent	Altres
Òmnium Cultural	Altres
Skallots ³⁹	Altres

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts.

Com podem veure a la Taula 9, el teixit associatiu de Sant Vicenç dels Horts mostra una gran diversitat d'actors culturals, especialment pel que fa a les entitats que no formen part de la cultura popular i tradicional. Cal destacar la gran varietat en la mida de les entitats, amb algunes que tenen una vintena de membres o socis i altres que en tenen més de 400 en total. També cal assenyalar la centralitat geogràfica de l'actuació d'aquestes entitats al nucli urbà del municipi. Aquest podria ser un factor determinant pel que fa al seu accés i participació en la Taula de Cultura, ja que s'ha detectat una sensació entre les entitats i les administracions que les entitats dels barris fora del centre poden entrar amb més facilitat dins de la categoria d'agents desconeguts o "sota radar", o fins i tot formar part del grup d'agents amb manca d'interès en participar-hi (per raons tant geogràfiques com sociodemogràfiques). Així mateix, una anàlisi per sectors també mostra que hi ha més presència d'entitats en els àmbits de la cultura popular i tradicional, el teatre i la música que no en d'altres. De manera orientativa, es descriuen els agents i tendències més prominents del teixit associatiu a continuació:

Cultura popular i tradicional

La cultura popular i tradicional és l'àmbit en què la major part de les entitats de Sant Vicenç estan actives actualment. Dins d'aquesta categoria hi podem trobar entitats molt actives en l'organització de les activitats associades amb **festius populars i religiosos** específics, com ara l'Associació Cos de Portants del Sant Crist i la Associació Cultural Andalusia Amigos de Granada -que porten una gran part de la programació cultural de la Setmana Santa-, o la Comissió Organitzadora de la Cavalcada de Reis, que té responsabilitat central de les activitats públiques de la Festivitat de Reis.

També hi trobem un gran nombre d'entitats que col·laboren amb l'Ajuntament en les **Festes Majors i populars i la programació d'activitats durant tot l'any**, ja sigui des de la cultura popular i tradicional catalana —com ara l'Agrupació Sardanista Sant Vicenç dels Horts, la Colla de Diables Àngels Diabòlics, la Colla de Geganters de Sant Vicenç dels Horts i la Colla Castellera Carallots de Sant Vicenç dels Horts—, o bé vinculades a pràctiques culturals populars amb tradició en altres àrees d'Espanya i alta incidència migratòria a Sant Vicenç, com la Casa de Andalucía Sant Vicenç dels Horts.

També en clau festiva, el col·lectiu Skallots es fa càrrec de l'autogestió de l'espai Eskella (ubicat al Centre Catòlic) i organitza activitats populars diverses, incloent des de 2001 la Festa Major Alternativa, que compta amb cert arrelament i popularitat entre jovent del municipi, en cooperació del Departament de Joventut i Infància de l'Ajuntament.

Es considera que hi ha bones relacions entre les entitats de la cultura popular i tradicional i, en termes generals, tenen bones relacions amb l'Ajuntament, tot i que algunes entitats han compartit la sensació que l'obertura a col·laboracions i l'atorgament de subvencions està subjecte a relacions personals enlloc de seguir uns criteris transparents.

³⁹ Col·lectiu autogestionat, responsable durant anys de l'organització de la Festa Major Alternativa, i que el 2022 es va associar amb el Centre Catòlic per fer néixer l'associació cultural L'Eskella, que gestiona el bar del Centre Catòlic, on s'organitzen regularment activitats culturals.

També s'han detectat algunes tensions particulars envers la participació en alguns esdeveniments municipals, com ara la Mostra d'Entitats que forma part de la Festa Major d'Hivern o la Mostra Internacional de Pastisseria, apuntant dificultats de coordinació i gestió de la seva participació, i a l'hora de compaginar certes activitats de cultura popular amb altres tipus d'activitats culturals a l'espai públic.

D'altra banda, si generalment s'identifica un cert relleu generacional en el teixit associatiu, les entitats de cultura popular manifesten una major dificultat envers aquesta qüestió, sobretot pel que fa a les activitats de la Setmana Santa i el ball de sardanes, ja que hi ha una percepció que les generacions més joves tenen interessos molt diferents i els atrauen més altres tipologies d'activitat cultural.

Un altre element interessant a tenir en compte és la relació entre les entitats de cultura popular de Sant Vicenç i altres municipis. Generalment, el radi de desenvolupament de la dinàmica associativa a Sant Vicenç és eminentment local. Tot i que hi ha entitats federades, aquestes són molt poques i no s'identifica la participació de les entitats en gaires xarxes associatives a nivell supralocal. Alhora, cal assenyalar que hi ha diverses entitats de la cultura popular i tradicional que s'associen amb xarxes associatives de fora del municipi, incloent la Colla de Castellers, la Colla de Geganters, la Colla de Diables Àngels Diabòlics, així com el Centre d'Estudis Locals. A més, el Centre Catòlic, La Vicentina i l'Ateneu Familiar formen part de la Federació d'Ateneus de Catalunya. Aquest fet d'associar-se amb entitats similars a altres municipis podria representar una oportunitat pel que fa al treball en projectes culturals intermunicipals en el futur.

Arts escèniques

En l'àmbit del teatre, són les tres entitats centenàries del municipi que destaquen. La Societat Cultural La Vicentina, el Centre Catòlic de Sant Vicenç dels Horts i l'Ateneu Familiar són tres entitats amb patrimoni propi que compten amb espais escènics i polivalents que permeten el correcte desenvolupament del teatre en gairebé totes les fases de la cadena de valor, excepte pel que fa a la formació reglada o avançada.

Aquestes entitats no només programen funcions teatrals durant tot l'any, sinó que també promouen la participació ciutadana en el sector teatral. En concret, La Vicentina té un grup teatral per a adults (Elenc Dramàtic) i un altre per a joves (la Companyia Meraki), mentre que el Centre Catòlic també compta amb companyies de teatre molt desenvolupades per a adults i joves, així com una trajectòria important en el desenvolupament d'espectacles de teatre musical d'alta qualitat, com ara les seves produccions d'Els Miserables, Dancing Queen, o El meu planeta, entre d'altres.

Cal assenyalar que històricament hi havia hagut una rivalitat entre les dues entitats més velles, La Vicentina i el Centre Catòlic. Amb el pas dels anys això s'ha anat reduint, sobretot en les generacions més joves, que mostren bona relació i una comunicació fluida entre els equips que en són responsables. No obstant, hi ha qui encara identifica patrons de participació cultural que deriven o es relacionarien amb aquesta dinàmica de diferenciació al llarg dels anys.

Aquestes tres entitats centenàries també tenen força incidència en l'àmbit musical de la població, sobretot pel que fa l'existència de les seves corals i la seva programació de concerts musicals durant tot l'any. El Centre Catòlic té tres grups de cant: l'Orfeó, la Coral Som Cor i la Coral 3/4 de 10, mentre que La Vicentina també alberga la Coral El Llessamí. A més, La Vicentina manté un cicle de concerts al llarg de l'any a la seva Sala Xica, mentre que el Centre Catòlic acull dues altres seccions dedicades a diferents facetes de la música: el Orfeó Vicentí i l'Aula de Música (una escola de música no reglada), així com

també la producció anual d'espectacles, com ara Els Pastorets, tota una tradició que gaudeix d'una molt bona participació ciutadana.

Sant Vicenç també compta amb altres dues entitats que programen concerts i altres activitats participatives al municipi. El Jazz Club Sant Vicenç dels Horts, que s'ha incorporat formalment com a associació aquest any (després d'haver estat vinculat a La Vicentina des de la seva fundació), ha programat almenys 232 concerts de jazz des del 2019, incloent l'annual Festival de Jam Sessions SVH. Cal destacar la gran qualitat dels concerts: sovint porten artistes que també fan estada al conegut club Jamboree de Barcelona, i l'associació va guanyar el Segon Premi a la creativitat artística en l'edició del 2015 dels Premis Ateneus.

Per la seva part, la Banda i Majorettes de Sant Vicenç dels Horts porta més de 50 anys participant activament en els festius més importants del poble, incloent les festes populars, cercaviles, festivals, processons de Setmana Santa i altres.

D'altra banda, cal també destacar diversos creadors musicals de renom que han sorgit del municipi i que encara hi mantenen vinculació, com ara els grups de rock Love of Lesbian i La Caja de Pandora, la cantautora Lidia Guevara, la música emergent La Helen, l'artista de rap i actor Paisano, i el jove cantant Yuk (participant al programa Eufòria), així com altres persones reconegudes al món del teatre i el cinema musical, com l'actriu Marina Pastor o Marc Gómez, traductor d'algunes pel·lícules musicals de Disney.

Finalment, **en l'àmbit de la dansa**, a banda de la programació d'espectacles puntuals per part de l'Ateneu Familiar, el Centre Catòlic i La Vicentina, la gran part de l'activitat en aquest àmbit se centra en l'oferta formativa d'escoles privades com Fem Dansa o l'Escola de Ballet Dedans.

Durant els grups de discussió duts a terme amb entitats, s'ha destacat la necessitat de desenvolupar més activitat i apreciació al voltant de la dansa a Sant Vicenç, tant per part del teixit associatiu com per part de l'Ajuntament. Cal destacar que l'Ajuntament de Sant Vicenç actualment està en el procés d'entrar a formar part del Programa.cat de la Generalitat de Catalunya, el qual donarà més possibilitats pel que fa al desenvolupament de totes les arts escèniques al municipi. En aquest sentit, l'Ajuntament manifesta la seva voluntat d'aprofitar l'entrada a Programa.cat no només per fer una programació pròpia d'espectacles professionals, sinó també per realitzar programacions conjuntes amb les entitats del teixit associatiu.

Patrimoni

L'entitat que actualment es manté més activa en l'àmbit del patrimoni és el Centre d'Estudis Locals, un grup ubicat a La Vicentina que es dedica a explorar temes de la història, el patrimoni i la identitat del municipi de Sant Vicenç a través d'activitats com cursos i tallers de fotografia, conferències i xerrades, l'elaboració de guies per fer rutes, visites guiades, així com la publicació de treballs de recerca i estudis sobre temes d'interès local, entre d'altres. En l'actualitat, el Centre d'Estudis Locals no col·labora amb l'Arxiu Municipal en matèria de patrimoni i memòria històrica, però sí col·labora amb el Servei d'Educació a través del Pla Educatiu d'Entorn.

Arts visuals

En l'àmbit de les arts visuals, l'activitat associativa és força més baixa que en altres àmbits culturals. En aquest sentit, cal mencionar un cert impuls d'exposicions d'artistes amateurs locals organitzades esporàdicament per part d'algunes entitats, com l'Ateneu Familiar, La Vicentina (a la seva Sala Xica), Skallots (a l'Eskella), així com al Centre Cultural i Cívic Virgínia Amposta.

No obstant, cal destacar l'esforç sostingut del Col·lectiu d'Artistes Vicentins en aquest àmbit i altres àmbits artístics de forma transversal. Aquesta entitat, que es va fundar l'any 1990 dins de La Vicentina, va iniciar la seva activitat en els camps variats de la pintura, l'escriptura i la música, entre d'altres. Avui dia, aquest grup d'artistes locals organitza nombroses exposicions d'artistes amateurs locals i activitats culturals al municipi, amb la missió de fomentar la participació activa dels artistes locals i donar visibilitat a les seves creacions, així com promoure l'art en totes les seves formes a la comunitat local.

Altres àmbits culturals

També existeix un bon nombre d'entitats que es dediquen a activitats culturals variades que no encaixen fàcilment dins dels sectors culturals anteriorment esmentats, però que proporcionen importants oportunitats participatives al voltant de la cultura i l'oci. Totes aquestes entitats tenen la seva programació regular i, a més, col·laboren sovint amb l'Ajuntament en la programació d'activitats i la participació en les diverses festes del municipi.

L'Associació de Temps Lleure de Sant Vicenç dels Horts organitza sortides de senderisme no competitiu i caminades solidàries per tal de reunir a la ciutadania i recaptar fons per a diverses causes. N'hi ha de molt populars, com la caminada nocturna a Montserrat (que porta 17 edicions) o la caminada solidària en suport a la investigació del càncer infantil (que porta 10 edicions), totes dues amb entre 100 i 500 participants anuals.

Per la seva part, el Bonsai Club Sant Vicenç ha organitzat un total de 32 exposicions amb tallers, mercats i demostracions de l'art del bonsai al municipi, i participa en un gran nombre d'exposicions itinerants arreu de Catalunya, fins i tot també en l'àmbit nacional i internacional.

D'altra banda, el Club Amatent porta des del 2012 organitzant sessions setmanals i activitats especials dins de les festes del municipi, en les quals promouen jugar a jocs de taula com a activitat cultural i d'oci amb notables beneficis envers el desenvolupament de les funcions executives del cervell i, alhora, envers la integració social.

També és destacable l'activitat de la secció local d'Òmnium Cultural, entitat que col·labora amb el Departament de Participació de l'Ajuntament, i que organitza diverses activitats de foment de la llengua i cultural catalana, entre les que destaca un festival anual de cinema, el Festival Òmnium, que porta 8 edicions.

Finalment, cal esmentar l'existència de diverses entitats que representen la diversitat d'orígens i tradicions culturals de la població de Sant Vicenç, com l'Asociación Cultural Andaluza Rociera, l'Associació Cultural Africana Tubabu Savá, l'Associació Cultural Marroquina o la Casa de Andalucía. Així mateix, l'Associació Yokkuté per Gàmbia i Senegal, que fomenta la cooperació amb aquests territoris. La majoria d'aquestes entitats no participen en la Taula de Cultura i els altres espais de representació de la societat civil en matèria de cultura.

El paper de l'Ajuntament en relació amb les entitats culturals no només es limita al lideratge de la Taula de Cultura i la coorganització o programació d'esdeveniments, sinó també comprèn diverses altres tasques d'interrelació i interlocució. En primer lloc, l'equip

de cultura es responsabilitza de la interlocució entre les entitats i els representants dels grups polítics del municipi (sobretot a través del Regidor de Cultura), així com amb el personal tècnic corresponent als àmbits d'actuació pertinents (cultura popular i tradicional, arts escèniques, personal dels equipaments municipals i privats dels quals l'Ajuntament en fa ús, etc.). En segon lloc, s'ocupa de la prestació d'espais de treball per a algunes entitats (com ara el Club Amatent), i d'espais per a la realització d'activitats dins del CCC Virgínia Amposta, altres equipaments culturals o a l'espai públic. Finalment, proporciona suport a les entitats en forma tant d'assessorament com de suport econòmic.

El suport econòmic a les entitats és un element molt important de la gestió relacional entre l'Ajuntament i les entitats, i generalment pren la forma de subvencions en dues modalitats: les subvencions per concurrència competitiva, que s'atorguen a través d'una convocatòria anual, i les subvencions nominatives de concessió directa en concepte de **convenis de col·laboració** amb les principals entitats amb les que col·labora habitualment, o de manera reiterada, durant les Festes Majors i populars.

Com podem observar a la Taula 10, l'Ajuntament ha mantingut convenis amb 4 entitats de manera estable durant els últims anys: el Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, la Comissió Organitzadora de la Cavalcada de Reis (per a organitzar les activitats anuals de les Festivitats de Reis), i l'Associació Cos de Portants del Sant Crist i l'Associació Cultural Andaluza Amigos de Granada (per a organitzar les processons i altres activitats de Setmana Santa, així com el pagament del lloguer de la nau on els Amigos de Granada guarden els seus materials). La subvenció atorgada als Amigos de Granada no ha variat en els últims anys, però les altres mostren tendències diferents segons els seus casos individuals: un augment puntual d'uns 5.000 euros l'any 2024 en el cas del Centre d'Estudis Comarcals, un augment de 7.000 euros l'any 2025 per a la Comissió Organitzadora de la Cavalcada de Reis i la reducció d'uns 2.500 euros anuals per al Cos de Portants del Sant Crist durant els últims 2 anys.

Taula 10. Subvencions i convenis a les entitats culturals de Sant Vicenç (2022-2025)

Capítol 4				
Concepte	Quantitat			
	2022	2023	2024	2025
Subvencions entitats culturals	138.000,00 €	138.000,00 €	138.000,00 €	76.500,00 €
Conveni Centre d'Estudis Comarcals	3.000,00 €	2.750,00 €	7.750,00 €	2.500,00 €
Conveni Comissió Organitzadora Cavalcada de Reis	32.000,00 €	32.000,00 €	32.000,00 €	39.000,00 €
Conveni Cos de Portants Sant Crist	45.000,00 €	45.000,00 €	42.500,00 €	42.500,00 €
Conveni Associació Cultural Andaluza Amigos de Granada	72.500,00 €	72.500,00 €	72.500,00 €	72.500,00 €
Setmana Santa	- €	- €	42.500,00 €	42.500,00 €
Lloguer Nau	- €	- €	30.000,00 €	30.000,00 €
Conveni extraordinari Diables 25è aniversari del mamut VenuxDiables	30.000,00 €	- €	- €	- €
Conveni extraordinari Centre Catòlic 100è aniversari	- €	30.000,00 €	- €	- €
Conveni extraordinari Ateneu Familiar 100è aniversari	- €	0	30.000,00 €	- €
Conveni Societat Cultural La Vicentina	- €	- €	- €	31.800,00 €
Activitats	- €	- €	- €	23.000,00 €
IBI/taxa esc/ Imp.AMB	- €	- €	- €	8.800,00 €
Conveni Centre Catòlic de Sant Vicenç	- €	- €	- €	33.900,00 €
Activitats	- €	- €	- €	23.000,00 €
IBI/taxa esc/ Imp.AMB	- €	- €	- €	10.900,00 €
Conveni Correllengua (Festival Correllengua)	- €	- €	- €	4.000,00 €
TOTAL SUBVENCIONS	320.500,00 €	320.250,00 €	322.750,00 €	302.700,00 €

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts.

A més d'aquests convenis estables, l'Ajuntament ha destinat una quantitat d'uns 30.000 euros anuals als convenis extraordinaris (amb límit d'un any) amb entitats culturals que celebren aniversaris especials (els Diables, el Centre Catòlic i l'Ateneu Familiar), i també ha establert 3 nous convenis l'any 2025: 4.000 euros per al projecte Correllengua i quantitats més grans per a La Vicentina i el Centre Catòlic, que cobreixen l'IBI i altres taxes

dels seus equipaments, així com una subvenció de 23.000 euros cadascuna per a la realització d'activitats culturals.

Pel que fa a les subvencions per concurrència competitiva, la quantitat total adjudicada a les entitats ha estat bastant estable al llarg dels últims anys. Cal apuntar, però, un canvi significatiu el 2025. Com mostra la Taula 11, hi ha hagut una disminució del 44,6% (61.500 euros) del volum d'ajuts concedits a través de la concurrència competitiva. Aquesta reducció es deu a l'establiment dels convenis de col·laboració amb el Centre Catòlic i La Vicentina l'any 2025, fet que comporta que aquestes entitats ja no apareguin entre els beneficiaris de les subvencions. En canvi, la suma dels volums dels seus convenis supera els 61.500 euros, de manera que més que compensen la disminució en les subvencions.

Taula 11. Subvencions per concurrència competitiva a entitats culturals de Sant Vicenç dels Horts, 2024-2025

Entitat cultural	Quantitat	
	2024	2025
Agrupació Sardanista Sant Vicenç dels Horts (ASSVI)	10.725,00 €	10.032,70 €
Associació Cultural Club Amatent	2.938,91 €	3.135,25 €
Associació L'Eskella	4.640,70 €	3.135,25 €
Associació Jazz Club Sant Vicenç	- €	2.508,20 €
Associació de Temps Lleure SVH	8.507,95 €	6.897,55 €
Banda Sant Vicenç dels Horts	5.414,15 €	6.270,50 €
Bonsai Club Sant Vicenç	2.095,00 €	1.881,15 €
Centre Catòlic	30.270,45 €	- €
Centre d'Estudis Locals (CEL)	3.940,00 €	4.389,35 €
Colla Castellers de Sant Vicenç dels Horts "Carallots"	15.000,00 €	13.168,05 €
Colla de Diables Àngels Diabòlics	14.695,55 €	13.168,05 €
Colla de Geganters i Graellers de Sant Vicenç dels Horts	11.601,75 €	11.286,90 €
Col·lectiu d'Artistes Vicentins	- €	627,05 €
Societat Cultural La Vicentina	28.169,03 €	- €
TOTAL	137.998,49 €	76.500,00 €

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts.

Nota: Les dades de 2024 tracten de la resolució definitiva de les subvencions. Les dades de 2025 tracten de la resolució provisional (resolució definitiva no disponible en el moment d'elaboració de la diagnosi).

En termes generals, la convocatòria de subvencions per concurrència competitiva es fa amb periodicitat anual, acceptant sol·licituds durant aproximadament un mes (entre la tercera setmana de febrer i la tercera setmana de març). Es concentra sobretot en la subvenció d'activitats i programes culturals duts a terme per entitats sense finalitat de lucre. Si mirem els últims dos anys de la convocatòria (2024 i 2025, veure Taula 11), podem observar que en aquests últims dos anys, un total de 14 entitats han rebut subvencions, i 10 entitats han rebut finançament en cadascuna de les convocatòries.

Com es pot observar a la Taula 11, aquestes subvencions generalment es divideixen entre **quantitats més grans** (entre 10.000 i 15.000 euros, aproximadament) que subvencionen les activitats dedicades a la cultura popular i tradicional (la Colla de Castellers, la Colla de Diables, la Colla de Geganters i l'Agrupació Sardanista); **quantitats mitjanes** (entre 5.400 i 8.500 euros, aproximadament) que es dediquen a entitats variades amb una participació més heterogènia (com l'Associació de Temps Lleure i la Banda de Sant Vicenç); i **quantitats més petites** (entre 1.800 i 4.400 euros, aproximadament) que financen una part de les activitats d'entitats més petites (com poden ser l'Associació l'Eskella, el Centre d'Estudis Locals, el Club Amatent i el Bonsai Club). Aquest any 2025 també entra a aquesta última categoria el Jazz Club Sant Vicenç, mentre que el Col·lectiu d'Artistes Vicentins també rep una subvenció petita (d'aproximadament 630 euros) per a la seva activitat.

A més de la seva divisió per quantitats, es pot apreciar que la tipologia d'entitats que reben subvencions és bastant semblant a la tipologia i distribució d'entitats que participen a la Taula de Cultura: hi ha una gran representació per part d'entitats relacionades amb la cultura popular i tradicional, seguida per entitats de música i teatre, i altres entitats variades. També cal assenyalar que, de les 14 entitats aquí esmentades, la majoria han rebut subvencions lleugerament més baixes l'any 2025 (en comparació amb l'any 2024), excepte la Banda Sant Vicenç, el Centre d'Estudis Locals i el Club Amatent, que han augmentat lleugerament les quantitats de les seves subvencions.

Actualment, s'està iniciant un **replantejament del model de subvencions a les entitats**. Aquest 2025 s'ha començat a definir més convenis de col·laboració i/o contracte programa amb entitats col·laboradores regulars, i l'Ajuntament també planteja obrir un espai de reflexió amb les entitats culturals del municipi per veure les seves necessitats i les possibilitats d'implementar canvis en el model de subvencions.

En conjunt, el present sistema de suport a les entitats contribueix al foment de l'activitat cultural en diversos sectors i formats, el qual ofereix a la ciutadania moltes oportunitats per participar en la vida cultural de Sant Vicenç. Alhora, s'hi poden observar algunes debilitats en el sistema de subvencions, com ara la possible manca d'accés d'algunes entitats que queden fora de les convocatòries per raons de la seva mida, expertesa o nombre reduït de participants, o bé per l'aïllament geogràfic o sociodemogràfic que s'ha esmentat anteriorment. El present sistema també promou una certa desigualtat entre entitats, ja que es reflecteix una tensió al voltant dels criteris de valoració dels projectes i sol·licituds de les entitats subvencionades, una realitat on les entitats amb més recursos també tendeixen a obtenir més diners de subvenció. D'altra banda, l'actual sistema pot promoure una excessiva dependència de les fonts públiques municipals degut a la política de subvencionar la seva activitat associativa gairebé al 100%, una qüestió que pot esdevenir contraproduent tant per la sostenibilitat de l'associacionisme i de la seva autonomia, com envers l'abast, l'equitat i la sostenibilitat dels recursos municipals per a l'acció cultural i associativa, amb efectes envers el conjunt de les oportunitats de participació cultural de la població.

Més enllà del finançament de l'activitat cultural, el teixit associatiu de Sant Vicenç també s'ha vist afectat per **dificultats de l'associacionisme** actual que són força comuns a altres municipis, com la manca de relleu generacional en algunes activitats de la cultura popular i tradicional, la reducció de socis i/o participants en activitats culturals des de la pandèmia de la COVID-19, i la sensació general que es podria millorar la participació cultural quant al nombre i la diversitat dels participants, ja que s'ha repetit diverses vegades la percepció que "sempre hi participen les mateixes persones" i els és difícil captar nous participants, fins i tot en sectors atractius i amb alta tradició local com les arts escèniques.

També s'ha detectat una sèrie de dificultats relacionades amb el context específic de Sant Vicenç dels Horts. En primer lloc, el tema de l'orgull cultural i històric del municipi ha sorgit com a tema comú al llarg de les sessions participatives de la diagnosi. Hi ha una percepció generalitzada que fa falta treballar més **l'autoestima i l'orgull cultural de Sant Vicenç a través de la cultura i el patrimoni local**, perquè la seva ciutadania pugui sentir-se orgullosa dels seus orígens i les produccions culturals pròpies del seu municipi.

En segon lloc, una altra debilitat consensuada entre els diversos actors municipals i associatius és la manca de **comunicació** de l'oferta cultural a la ciutadania a través dels canals més adients, així com la coordinació dels calendaris dels diversos agents actius en cultura al municipi per tal d'evitar la contraprogramació d'esdeveniments. Finalment, cal destacar que actualment no existeix cap **mapatge d'entitats i actors culturals** al municipi, la qual cosa podria ajudar generar noves sinergies entre actors que fins ara no hagin tingut relacions de cooperació i col·laboració en matèria de cultura.

En termes de la relació amb l'Ajuntament, com ja s'ha mencionat, s'han detectat certes tensions pel que fan a la coordinació i gestió de les actuacions de les entitats associatives dins d'altres activitats culturals del municipi, frustracions sobre la lentitud de la concessió i el pagament de les subvencions i la tramitació de permisos, i una certa sensació que es

podria millorar el funcionament de la Taula de Cultura com a espai d'intercanvi, interrelació i empoderament de les entitats, ja que la seva configuració actual és de tall més informatiu. L'Ajuntament comparteix moltes de les mateixes sensacions i frustracions, i manifesta que l'elevat volum de feina quant a la programació d'activitats, l'alt nivell de treball administratiu relacionat amb els procediments burocràtics, i la manca de recursos humans que els permetrien respondre adequadament a aquests temes, dificulten la gestió relacional amb les entitats.

Altres agents

Al marge del teixit associatiu, també hi ha un nombre d'agents privats que contribueixen a la vida cultural de Sant Vicenç, amb molta representació per part d'empreses privades i altres persones que duen a terme la seva activitat cultural de manera individual, sense necessàriament associar-se amb entitats o empreses culturals concretes.

Per una banda, en la categoria d'empreses privades hi podem trobar **centres d'educació artística** (com l'Escola de Música Sant Vicenç, l'Escola de teatre El Bitxo i les escoles de dansa Fem Dansa o l'Escola de Ballet Dedans, entre d'altres), **comerços culturals** (com les tres llibreries Ca La Marta, Barra Llibre i NOVA Papereria Llibreria), i bars i sales que fan activitats culturals, entre d'altres tipus d'empreses privades.

Cal destacar la bona relació entre l'Ajuntament i les escoles artístiques esmentades (especialment l'Escola de Música Sant Vicenç, l'Escola de teatre El Bitxo i l'escola Fem Dansa) i el fet que col·laborin habitualment en projectes de caire educatiu i cultural. A nivell d'exemple, el Departament d'Educació de l'Ajuntament té relació contractual amb algunes de les escoles artístiques mitjançant l'adjudicació d'un concurs, el qual els permet dur a terme conjuntament projectes educatius que tenen clara incidència en cultura. D'aquestes, podem destacar la col·laboració que es fa amb l'Escola de teatre El Bitxo per organitzar la **Mostra de Teatre Escolar**, un any de formació en teatre en horari lectiu pel alumnat del 6è de primària i una mostra final de les obres creades, i la que es fa amb l'Escola de Música de Sant Vicenç per dur a terme el projecte **Som Música**, una sèrie de tallers de suport i d'iniciació a l'aprenentatge musical per a l'alumnat del 3r de primària en format extraescolar.⁴⁰ Aquí també cal assenyalar que, actualment, el municipi no compta amb cap escola d'arts, ni pública ni privada.

Per l'altra banda, cal destacar un bon nombre de persones que han contribuït i contribueixen a la vida cultural del municipi des de les seves aportacions individuals, representant una gran varietat de trajectòries i experiències en múltiples sectors culturals, i que constitueixen també un actiu particular molt important del teixit cultural vicentí. A tall d'exemple i sense ànim d'exhaustivitat, en aquesta categoria hi podem trobar persones molt significatives dedicades al desenvolupament de projectes locals, nacionals i internacionals:

- **En el món de les arts escèniques** hi trobem múltiples professionals del sector, des de rols tècnics fins als integrants de grups i bandes musicals anteriorment mencionats, entre els que destaquen noms com el de Santi Balmes, cantant del grup de rock Love of Lesbian (fundat a Sant Vicenç), o el del músic i cantautor Pepe Motos, tots dos per la seva vinculació militant amb el municipi i la seva escena cultural. També pel que fa trajectòries de persones vinculades a l'activitat teatral vicentina al llarg dels anys, hi trobem referents al llarg de la història de les entitats locals vinculades a l'escena, i des d'on és possible identificar trajectòries actuals com la del director musical Toni Marcé i les actrius Marina Pastor i Laia Mèlich, entre d'altres.
- **En l'àmbit de la llengua i la literatura**, Sant Vicenç compta avui amb destacats escriptors i escriptores, com ara José Antonio Arcediano, Irene Gómez i Sara

⁴⁰ Més informació disponible en: <https://svh.cat/municipi/per-temes/educacio/pla-educatiu-dentorn-pee/tallers-de-teatre-escolar/> i <https://svh.cat/municipi/per-temes/educacio/som-musica/>

Cabrera, amb especial cultiu de la poesia. També són notòries les trajectòries i l'activisme cultural del filòleg Jordi Boladeras o de Imma Prat, tècnica de planificació lingüística, així com el de nombroses persones voluntàries que impulsen activitat cultural a la Biblioteca Municipal Les Voltes i amb el Servei Local de Català.

- També en l'àmbit del **patrimoni, la memòria i la història local**, són destacables les contribucions de professionals, estudiosos i acadèmics que han cultivat i cultiven el seu estudi i transmissió, com ara el professor Pepe Palos.
- I també calen destacar les contribucions de persones que s'esforcen en la **promoció de l'intercanvi cultural** al municipi. En aquest àmbit és possible destacar exemples com el de de Alhagie Yerro i Jordi Serrats, dos membres de la nova Associació Yokkuté, que es dedica a la cooperació en el desenvolupament i la solidaritat internacional per a potenciar el progrés econòmic, cultural i social en la Gàmbia i Senegal.

En conjunt, es pot apreciar que Sant Vicenç gaudeix d'una gran nombre i diversitat d'empreses, professionals i persones a títol particular que ajuden a enriquir el panorama cultural del municipi. Tot i així, hi ha una certa sensació que es podria millorar la implicació i participació d'altres tipus d'empreses locals en l'àmbit cultural, sobretot pel que fa al seu suport econòmic a esdeveniments culturals en clau de patrocini, una pràctica més comuna en l'àmbit esportiu. Aquesta sensació es lliga amb la sensació més general que, malgrat la gran oferta cultural que té Sant Vicenç, la cultura segueix sent infravalorada en comparació amb altres àmbits, com l'esportiu.

Síntesi

De la informació recollida pel que fa als agents culturals de Sant Vicenç dels Horts, se'n poden destacar especialment els aspectes següents:

- Sant Vicenç té un ecosistema cultural molt desenvolupat i divers, amb actors potents en diversos àmbits culturals i una tradició associativa important i centenària. Una gran part de l'activitat cultural actual del municipi es concentra en la cultura popular i tradicional, així com en els sectors del teatre i la música. Malgrat aquesta diversitat i potència cultural, hi ha una sensació compartida entre tots els actors municipals, associatius i privats d'una manca d'autoestima i orgull pel que fa a la cultura vicentina. També es manifesten algunes dificultats quant a la participació i la comunicació cultural, la cohesió social i la descentralització de l'activitat fora del centre del municipi, i el relleu generacional en tots els àmbits de la cultura, però especialment en la cultura popular i tradicional.
- L'Ajuntament juga un paper molt important en mantenir i nodrir l'ecosistema cultural del municipi, ja que no només ofereix una programació cultural propi i un calendari extens d'activitats al voltant de les Festes populars, sinó també proporciona suport econòmic a moltes entitats culturals locals a través d'un sistema de subvencions i convenis de col·laboració. Aquest sistema contribueix al foment de l'activitat cultural en diversos sectors i formats, proporcionant a la ciutadania moltes oportunitats per participar en la vida cultural del municipi, però també presenta algunes debilitats pel que fa a la transparència d'accés i les dependències que pot provocar de les entitats (degut a la política actual de subvencionar el 100% de la seva activitat).
- A nivell general, els equips humans que gestionen l'activitat cultural municipal mostren un grau elevat d'esgotament derivat a l'elevat volum de feina i la manca de recursos tant humans com econòmics. S'atribueix la poca coordinació i manca de projectes conjunts amb altres àrees de l'Ajuntament a aquesta situació de manca de recursos.
- A Sant Vicenç, la despesa municipal en cultura se situa bastant per sota de la mitjana dels municipis del mateix tram de població. El percentatge del pressupost

total de l'Ajuntament que es destina a cultura només arriba al 3,4% (l'any 2023), menys de la meitat de la mitjana dels municipis equiparables (7,1% en 2023). Es pot observar el mateix patró pel que fa a les despeses corrents en cultura per habitant: l'any 2023 Sant Vicenç va registrar despeses en cultura de 44,3€ per persona, comparat amb els 97,1€ per persona que representa la mitjana dels municipis de referència. Caldria fer-ne una revisió al pressupost per determinar la seva quantitat i distribució idònia en matèria de cultura.

- La Taula de Cultura és el principal mecanisme de governança entre l'Ajuntament i les diverses entitats culturals del municipi, i té el potencial d'afavorir l'intercanvi entre actors i proporcionar un espai més participatiu per a la ciutadania en matèria de cultura, però actualment té un caràcter més informatiu. Tots els agents culturals involucrats manifesten la seva voluntat d'ampliar el seu abast i potenciar-la com a espai d'interrelació i coordinació entre la ciutadania i l'administració pública.
- Pel que fa a la política cultural del municipi, Sant Vicenç en té una base important, particularment quant als drets culturals, l'atenció als ODS de les Nacions Unides i la concepció de la cultura de manera transversal (a través de diversos plans sectorials). El municipi també compta amb un intent anterior de planificació estratègica en matèria de cultura que no es va poder completar (2008). Amb aquesta base sòlida, cal completar aquest procés de planificació estratègica cultural i assegurar la seva correcta implementació per tal d'oferir un full de ruta clara i consensuada sobre el futur de l'ecosistema cultural del municipi.

2.2. Equipaments i espais culturals

Sant Vicenç dels Horts compta amb sis equipaments municipals (o d'ús municipal) de referència pel que fa a la seva activitat cultural, que comprenen espais tant patrimonials com escènics i polivalents. Aquí cal tornar a destacar la distribució territorial dels equipaments, que majoritàriament s'ubiquen al centre del poble. Tot i que els barris compten amb alguns equipaments polivalents, aquests acostumen a dur a terme la seva activitat des d'una perspectiva més relacionada amb serveis socials i no pas des de l'òptica de cultura. Per tant, la centralitat geogràfica dels equipaments culturals juga un paper important en la tipologia d'activitats culturals dutes a terme al municipi, així com en les tipologies de públics que hi participen.

Per a analitzar l'estat i la idoneïtat dels equipaments culturals a Sant Vicenç, es pot prendre com a referència els criteris entorn dels equipaments culturals bàsics exigibles a una administració local establerts en el marc del Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya (PECCat) 2010-2020.⁴¹ Tot i que el PECCat no s'ha arribat a implementar (degut a la crisi financera de 2008 i els seus efectes pressupostaris), dona una idea de l'abast dels equipaments culturals que haurien de ser a cada municipi de Catalunya per tal de garantir el dret d'accés a la cultura a tots els ciutadans.

Segons aquest document, Sant Vicenç dels Horts, tractant-se d'un municipi d'entre 15.000 i 30.000 habitants, hauria de disposar de totes les tipologies d'equipaments bàsics delimitades al Pla: un arxiu municipal, una biblioteca local, un centre cultural polivalent, un espai escènicomusical bàsic local i un espai d'arts visuals. En termes generals, Sant Vicenç compleix amb els requisits bàsics del PECCat pel que fa a l'arxiu, la biblioteca municipal i el centre cultural polivalent, sumant-hi també un parell d'equipaments patrimonials rellevants, però presenta algunes mancances pel que fa a les dimensions dels espais escènicomusicals i d'arts visuals. A continuació es fa una breu presentació i anàlisi dels equipaments agrupats per sector i en relació amb els criteris establerts pel PECCat.

⁴¹ Generalitat de Catalunya. (2010). *Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya, 2010-2020*. Disponible en: https://cultura.gencat.cat/web/.content/dgccc/08_Serveis/Publicacions/documents/arxiu/pec_26_01_11.pdf

Equipaments escènics

En l'àmbit escènic, Sant Vicenç dels Horts compta amb dos espais de titularitat privada on es desenvolupen activitats escèniques i concerts de música, entre d'altres tipus d'actuacions. Com veurem a continuació, cadascuna d'aquestes entitats compta amb sales de teatre amb més de 280 butaques, tot i que les condicions físiques i l'estat de reforma varia molt segons l'espai. Tot i ser de propietat privada, aquests equipaments acullen un gran nombre d'activitats municipals a l'any, particularment en el cas del Centre Catòlic i La Vicentina. En els últims anys, aquests dos equipaments han signat acords amb l'Ajuntament per contribuir a les seves reformes i per regular el seu ús per a activitats públiques. Aquest any 2025 també s'han signat acords per formalitzar el pagament de l'IBI i altres taxes dels seus edificis, així com subvencionar una part de la seva activitat anual.

La Vicentina

L'antiga seu de l'edifici de la Societat Cultural La Vicentina, ubicada al Carrer Rafael Casanova, va ser construïda el 1914. De factura modernista, es va enderrocar l'any 1966 per edificar un nou local que es va inaugurar el 24 de desembre de 1967, el qual és l'equipament actualment conegut com a La Vicentina.

Aquest espai escènic i polivalent compta amb una sala d'espectacles a la italiana amb un aforament de 294 butaques amb cert marge d'ampliació, on es realitzen espectacles de teatre, música, dansa i altres tipologies d'esdeveniments populars -recentment s'han popularitzat festes "revival" amb música dels anys 70 i 80, que recorden els seus dies com a discoteca principal del municipi-. L'escenari té una mida de 6 metres d'amplada i 9 metres de fondària, amb el qual es considera que hi ha poca fondària i poca boca. El teatre també compta amb uns vestuaris i lavabos senzills, i un espai de traster/emmagatzematge d'atrezzo de les produccions al soterrani ubicat just a sota de l'escenari.

La Sala Teatre es complementa amb una altra sala polivalent, la Sala Xica, que té un petit escenari que es fa servir amb gran freqüència per a la realització de concerts de música (destaca el cicle de Concerts Vicentina), i altres espectacles escènics de petit format. Quan disposen l'espai amb tauletes -sobretot per esdeveniments de la tipologia cafè-teatre-, la sala té una capacitat aproximada d'un 60 persones. En altres contextos, pot arribar a un aforament de més de 100 persones. A part d'aquests espectacles, l'espai també acull exposicions puntuals d'artistes locals i tota mena d'activitats, com ara balls de saló, celebracions familiars, i altres activitats populars. Per les seves dimensions i adaptabilitat, es considera que la Sala Xica és l'espai que més activitat acull durant tot l'any, i també es valora positivament l'equip tècnic d'aquest espai en termes de les produccions que acull.

Tot i que es troba a una planta superior de l'edifici, es pot accedir-hi o bé en ascensor o bé a través d'unes escales que donen accés directe al carrer. També cal destacar que, des d'aquest espai, s'accedeix als despatxos de treball de dues entitats residents: el Centre d'Estudis Locals i el Club Excursionista.

A més d'aquestes dues sales d'esdeveniments, La Vicentina també compta amb dues sales d'ús privat, incloent la sala d'assaig que pertany a la Coral El Llessamí (una coral amb més de 160 anys d'història) i una sala de reunions que fa servir la Junta de l'associació. Segons els seus socis, s'agraeix la presència d'aquests dos espais, però tots dos presenten dificultats físiques, ja que l'escala per accedir-hi té força pendent i és força estreta. En la pràctica, per l'edat dels components, la sala d'assaig ja no es fa servir per a aquesta finalitat, sinó com a camerino puntual per a orquestres i grups nombrosos que actuen a La Vicentina, i la coral fa servir la Sala Xica. Pel que fa a la sala de reunions de la Junta, recentment s'ha instal·lat un servidor que dota de connectivitat a Internet a l'equipament.

Finalment, La Vicentina també disposa d'una altra sala polivalent, La Saleta, l'antiga sala de billar, que té accés directe a peu pla des del carrer, sense necessitat d'entrar a l'equipament. L'ús més general d'aquest espai ha estat recuperat recentment, ja que fins fa

poc era d'ús exclusiu d'una secció de billar de l'associació. De moment, l'entitat projecta un ús expositiu de l'espai, així com plantejant el seu lloguer com a espai per a celebracions particulars, assajos o trobades, xerrades, etc.

Pel que fa a la seva estat de reforma, La Vicentina és l'únic dels tres espais escènics que s'ha rehabilitat per adaptar-se a la normativa. Com ja s'ha esmentat, ha rebut una dotació de l'Ajuntament, a través de conveni nominatiu, de prop de 500.000 euros per a la seva reforma i adequació als requeriments per a l'obtenció de la llicència d'activitats. Durant aquest procés va passar 3 anys pràcticament sense activitat, però va tornar a obrir les seves portes abans de la pandèmia. L'equipament compta amb un sistema de climatització, tot i que causa molèsties degut a la seva antiguitat i problemes amb el seu manteniment.

L'equip de gestió de La Vicentina considera que el seu equip escenicotècnic és molt bo, però no respon totalment a les seves necessitats actuals, ja que hi ha només una persona sòcia que té el coneixement necessari per fer-lo servir plenament. També cal destacar que, a més de programar al voltant d'uns 3 esdeveniments propis al més a la Sala Xica i a la Sala Teatre, l'associació de La Vicentina també lloga aquests dos espais i els cedeix a l'Ajuntament regularment. S'estima que un 30% de l'activitat cultural es fa per part de l'Ajuntament, un altre 30% per part d'activitats de lloguer, i el restant 40% pertany a les activitats de la mateixa associació.

Cal destacar que la Vicentina ha signat un conveni amb l'Ajuntament aquest any que pretén cobrir les despeses de l'IBI i subvencionar una part de la seva activitat cultural pròpia.

La Sala Teatre i la Sala Xica de la Vicentina. Fotografies fetes per l'equip consultor

El Centre Catòlic

L'equipament escènic del Centre Catòlic de Sant Vicenç dels Horts es va inaugurar l'any 1923. L'edifici s'inscriu dins del corrent modernista, tot i que no se'n coneix l'arquitecte.

Aquest espai escènic i polivalent també compta amb una sala de teatre i d'espectacles a la italiana amb un aforament de 280 butaques, on realitzen espectacles de teatre, concerts i altres activitats escèniques. L'escenari té força més fondària que el de La Vicentina, però menys boca (amb 6,8 m). També hi ha un fossat per a músics que està actualitzat i totalment funcional, així com una trampa cap a l'escenari que es fa servir puntualment, tot i que no compleix amb la normativa (per exemple, en el cas d'Els Pastorets).

Aquest escenari permet l'acollida de representacions i activitats en diversos formats de muntatge, la qual cosa els ha permès especialitzar, d'alguna manera, en el teatre musical, tot i que permet la realització d'espectacles de molts tipus i projeccions de cinema (que actualment es realitzen un cop al mes). El teatre compta amb 2 vestidors, lavabos i espais d'emmagatzematge de materials.

L'equip de gestió de l'equipament considera que el seu equip escenicotècnic no compleix amb les seves necessitats, ja que és bastant antic i sense manteniment. Tampoc està operativa ni la cabina de control ni el balcó del teatre, que no té certificat de solidesa i requereix una prova de càrrega. El centre sí que disposa d'un sistema de climatització radiant que generalment funciona adequadament, tot i que l'equip de gestió relata que n'hi ha moments puntuals en què no funciona del tot i, per tant, ocasiona molèsties.

A més d'aquesta Sala Teatre, el Centre Catòlic també disposa de diversos altres espais d'ús cultural que es posen a disposició de la ciutadania. A la planta 0 hi trobem el Bar l'Eskella, un espai autogestionat anteriorment esmentat en la secció d'entitats associatives, que compta amb una programació pròpia duta a terme a un petit escenari interior i una altra zona que es fa servir com a escenari exterior a la zona de terrassa.

A la planta 1, hi ha diverses aules i despatxos que es fan servir per a la formació musical (l'esmentada "Aula de Música"), unes estances amb un destacable fons de vestuari i accessoris per a produccions escèniques (dels quals destaca el fons de vestuari de l'Esbart Dansaire), uns vestuaris senzills amb accés al Frontó, una sala de reunions de la Junta de l'entitat i una gran sala diàfana polivalent que està dotada per a l'ensenyament musical i com a espai d'assaig per a les diverses Corals.

A la planta 2 hi ha una altra sala polivalent més gran que havia estat l'espai d'assaig de l'Esbart, però que actualment acull diferents tipus d'activitats físiques dins de l'activitat de l'Associació Benestar, com ara assajos, classes de dansa i ioga, etc. Aquesta planta també alberga una sala més petita amb qualitats similars (llum natural, espai diàfan, etc.) que compta amb material per a celebracions particulars i usos polivalents. Actualment es fa servir per part d'una escola d'arts marcial, i també acull altres activitats molt diverses segons la temporada.

Pel que fa a la seva estat de reforma, el Centre Catòlic també va rebre una inversió municipal (d'uns 560.000 euros i uns altres 30.000 euros d'ampliació) per a la reforma de la sala teatre, però en el seu cas la rehabilitació era més costosa i va aturar-se per la pandèmia. Posteriorment, algunes de les empreses implicades en la reforma van tancar i aquest fet, juntament amb l'estat financer de l'entitat, ha impedit concloure el procés de certificació de les instal·lacions, per adequar-se a la normativa i obtenir la llicència d'activitat.

El Centre Catòlic també lloga els seus espais a entitats externes a la seva organització. L'Ajuntament de Sant Vicenç acostuma a llogar només l'espai de la Sala Teatre, tot i que aquest ús és prou elevat (al voltant d'unes 25 activitats a l'any). També cal destacar que fan servir la Sala Teatre per al Festival XS, un festival de cantautors que porta 5 edicions i que sempre inclou cantautors locals i altres de fama nacional. En termes generals, l'equipament acull força activitat, amb produccions mensuals a la Sala Teatre, diverses activitats setmanals a les sales polivalents obertes a la ciutadania i l'activitat associada amb l'Eskella. Cal destacar de nou que el Centre Catòlic ha signat un conveni amb l'Ajuntament aquest any, que pretén cobrir les despeses de l'IBI i subvencionar una part de la seva activitat cultural pròpia.

L'Ateneu Familiar

A més dels dos equipaments esmentats, Sant Vicenç també té un tercer equipament centenari que disposa d'un espai escènic, tot i que aquest espai és molt més reduït que els del Centre Catòlic i La Vicentina, i actualment està en desús perquè no disposa de llicència d'activitats vigent.

Aquest espai compta amb una Sala de teatre amb 210 butaques, distribuïdes en 15 files, un passadís central i 7 cadires per banda. L'escenari és més petit que els altres espais escènics, amb uns 8m d'amplada i 6m d'alçada. També compta amb una caixa escènica amb un equipament de llums i so bàsic. A més de la Sala de teatre, l'Ateneu compta amb la Sala dels fundadors, una sala polivalent d'uns 70 metres quadrats que té grans finestrals que aporten llum natural i disposa d'accés directe des de l'exterior. L'equipament també disposa d'una cafeteria amb zona de terrassa, que es considera el centre neuràlgic de l'equipament.

El conjunt de condicions, i especialment alguns problemes de manteniment de l'espai i la manca de llicència d'activitats, fan que aquest espai escènic es faci servir més en un context popular i pels mateixos socis de l'Ateneu Familiar i, per tant, no s'acostuma a fer-ne ús per als esdeveniments municipals.

La Sala de teatre de l'Ateneu Familiar. Font: [l'Ateneu Familiar](#)

Des de la perspectiva dels dos equipaments escènics que mantenen una activitat regular a Sant Vicenç, cal destacar que tots dos equipaments són de propietat privada, amb un ús municipal a través de conveni nominatiu. Com veurem més endavant, l'Ajuntament també disposa de l'Auditori del Centre Cultural i Cívic Virgínia Amposta, però aquest espai té uns usos encara més polivalents i presenta problemes importants pel que fa a la possibilitat d'una bona escenotècnia. Això, més la tradició escènica molt més arrelada als equipaments privats, fa que l'activitat escènica vicentina se centri principalment al Centre Catòlic i a La Vicentina.

Mentre que La Vicentina es troba en un millor estat degut a la seva reforma recent, encara pateix certes mancances pel que fa a la seva climatització. Per la seva banda, la reforma incompleta de la Sala Teatre del Centre Catòlic i les dificultats administratives associades són fets molt importants, ja que impedeixen la plena realització d'activitats culturals en un dels equipaments escènics més utilitzats del municipi. Sobretot, cal assenyalar que els actuals espais escènics tenen dimensions limitades, fet que impedeix plantejar-hi produccions escèniques de format mitjà-gran o gran. També s'hi detecten algunes mancances. Alhora, La Vicentina, el Centre Catòlic i el Centre Cultural i Cívic Virgínia Amposta doten Sant Vicenç de tres espais escènics que permeten realitzar una diversitat

de propostes de petita escala, i on caldria estudiar fer algunes millores pel que fa a les seves infraestructures.

Malgrat això, es valora positivament l'activitat escènica duta a terme a Sant Vicenç dels Horts per part tant de l'Ajuntament com de la ciutadania, i es considera una prioritat dotar-la de més recursos, sobretot pel que fa a la programació regular i per completar les reformes pendents al Centre Catòlic i facilitar la seva llicència d'activitat.

Equipaments polivalents i de proximitat

Pel que fa als equipaments culturals polivalents i de proximitat, Sant Vicenç dels Horts compta amb tres centres cívics i un centre de caire socioeducatiu que pretenen donar resposta a les necessitats de la ciutadania: el Centre Cultural i Cívic Virgínia Amposta, el Centre Cívic La Guàrdia, el Casal Cívic i Comunitària-Sant Josep i el Centre Cívic El Rocío.

Dels quatre centres de proximitat principals, n'hi un que és especialment centrat en l'activitat cultural i cívica i pretén donar resposta també a les necessitats del teixit cultural local: el Centre Cultural i Cívic Virgínia Amposta. Per les seves dimensions i condicions, aquest centre acull la gran part de les activitats i iniciatives de proximitat de caire més cultural. A diferència, els altres centres no només tendeixen a tenir espais més petits, sinó també se centren en línies més properes als serveis socials. En aquest sentit, cal assenyalar la presència d'altres equipaments de proximitat amb vocació majoritàriament social al municipi: 6 Casals de Gent Gran (Can Costa, La Guàrdia, Can Ros, La Vinyala, Sant Roc i El Turó), 2 Esplais de Gent Gran (de Sant Antoni i Esplai de la Nostra Senyora de Montserrat) i 12 Associacions Veïnals (del la Font de Llargarut, la Vila Vella, Sant Roc, Sant Josep, La Vinyala i Poble Nou, Can Sàbat, La Guàrdia, Sant Antoni, Can Costa, El Turó, El Trèvol i Bona Vista).

A continuació, es descriu breument les característiques del CCC Virgínia Amposta com a principal equipament cultural de proximitat del poble.

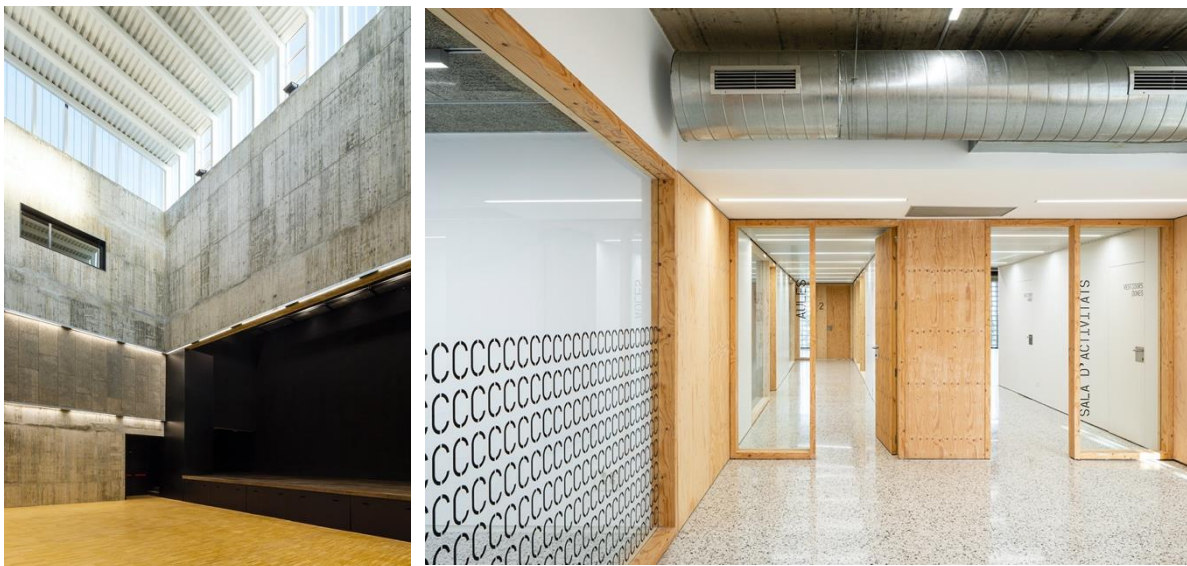
Centre Cultural i Cívic Virgínia Amposta

Aquest nou equipament, en ús des de fa menys de dos anys, disposa de 2.361 metres quadrats de superfície construïda i gairebé 2.000 metres quadrats de superfície útil distribuïda en tres plantes accessibles. La planta inferior (-1) es troba en semisoterrani i és la que dona accés a l'Auditori del CCC Virgínia Amposta, que compta amb un escenari, vestuaris i lavabos, i una capacitat de públic d'unes 208 butaques, així com un triple espai en la seva part central. A més de realitzar-hi espectacles escèniques i una àmplia gama d'activitats culturals i reunions d'entitats, la Collera de Castellars també s'hi utilitza per fer els seus assajos. Els seus amplis vestíbuls estan preparats amb guies per muntar exposicions. A la mateixa planta de l'Auditori també hi ha una zona de bar-cafeteria amb terrassa accessible connectada al parc Mamut Venux.

L'accés principal a l'edifici es realitza a la planta 0, on estan instal·lats l'Espai de Joves La Capella (un espai jove municipal gestionat a través del Departament de Joventut i Infància) i, com ja s'ha esmentat anteriorment, diversos departaments de l'Ajuntament com ara Cultura, Educació, Joventut i Infància, Gent Gran i Esport. Aquesta planta també té una sala expositiva permanent amb exposició dedicada a la cuina catalana, l'Espai d'Interpretació de la Cuina Tradicional Catalana Josep Lladonosa. La planta superior (+1) és on se situen els espais a disposició de les entitats, amb sales de diverses dimensions i característiques, incloent dues sales de reunions per a entitats, una aula-cuina, dues aules per a realitzar tallers i una aula àmplia amb miralls per a tallers de cos (com poden ser de dansa, ioga, etc.). En aquesta planta també es troba una terrassa accessible.

Aquest conjunt d'espais està obert a la comunitat de dilluns a divendres de 9.00 a 14.00 h i de 16.00 h a 21.00 h, així com dissabtes al matí entre les 10.00 h i les 14.00 h. Amb aquest

horari ampli, el centre pot oferir una programació estable d'activitats culturals de proximitat durant tota la setmana, així com espais per a reunions, assajos i altres necessitats de les entitats culturals vicentines.

L'Auditori i les aules del CCC Virgínia Amposta. Font: Arquitectes.cat

El CCC Virgínia Amposta compleix amb tots els criteris del PECCat, ja que els seus 2.000 metres quadrats útils superen el criteri mínim d'uns 1.657 metres quadrats per a un centre cultural polivalent bàsic. En comparació, el Centre Cívic La Guàrdia (completat l'any 2022) disposa de només 556,65 metres quadrats. En termes generals, es valora positivament aquest conjunt d'espais, especialment pel que fa a les condicions i la disponibilitat de les aules de tallers i reunions. L'Auditori, però, rep una valoració més dolenta per part tant dels treballadors municipals com de les entitats i ciutadans que en fan ús, degut a problemes arquitectònics i del seu equip escenicotècnic. Entre les inconveniències arquitectòniques figuren la construcció alta i amb formigó, que dificulta tenir una bona acústica, i l'entrada de llum que prové de les finestres a dalt que no es poden tancar, que no permet la foscor necessària per realitzar espectacles escènics en condicions adequades. Pel que fa a l'equip, es parla sobretot de la necessitat d'inversió tècnica i formativa en la gestió escenicotècnica, ja que és difícil de trobar persones amb coneixements en aquest àmbit que ja no s'hi dediquen professionalment. Això, combinat amb els problemes arquitectònics esmentats, fa encara més difícil la realització d'espectacles escènics, tot i que l'espai es fa servir satisfactòriament per a altres tipus d'esdeveniments.

Equipaments bibliotecaris

Sant Vicenç dels Horts disposa d'una **Biblioteca Municipal (Les Voltes)**, que es va inaugurar l'any 2009 i forma part a la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona. A més dels seus fons generals, té un fons important especialitzat en la cuina catalana, que es considera una bona manera d'arrelar la biblioteca amb la cultura en general i també de connectar-la amb la història del poble, ja que s'ubica sobre les restes del Forn Romà museïtzat. Cal destacar l'actual manca de vinculació i projectes relacionats amb l'Espai d'Interpretació de la Cuina Tradicional Catalana Josep Lladonosa, al CCC Virgínia Amposta, que podria ser una bona manera de dinamitzar aquests fons especialitzats i l'activitat al voltant del patrimoni cultural de la cuina catalana als dos espais municipals.

Aquesta biblioteca compta amb una superfície construïda de 1.736 metres quadrats i una superfície útil de 1.394 metres quadrats distribuïdes en tres plantes. A la planta 0 es troben els fons locals i les diverses zones de revistes i diaris, còmics, ordinadors, música i guies

de viatge, així com una sala d'actes ben equipada amb una capacitat d'unes 50 persones, on s'hi acostuma a programar esdeveniments com ara presentacions de llibres, xerrades i altres activitats a proposta d'entitats del teixit associatiu.

A la planta 1 es troben unes sales de treball en grup disponibles per reserva, una aula per a la formació digital i l'acreditació ACTIC, una zona infantil, i algunes zones de treball dels serveis tècnics i emmagatzematge. Pel que fa a l'aula ACTIC, es considera antiga i amb necessitat d'actualitzacions dels seus equips. Per la seva banda, la zona infantil és una zona molt ben equipada amb una bona valoració dels seus usos i públics, tot i que es considera que l'espai queda petit en alguns moments de demanda alta. Finalment, a la planta 2 es troba la resta del fons de coneixement i el fons especialitzat en cuina catalana, així com una zona d'ordinadors i taules de treball compartit.

L'any 2024, la biblioteca va rebre 31.356 visites (un increment d'un 6% respecte a l'any anterior), amb 25.056 préstecs (+3% més que l'any 2023) i 160 activitats amb un total de 2.960 assistents (+29%). En termes generals, es considera que l'equipament presta un bon servei, amb tracte agradable, a ciutadans d'àrees diverses de Sant Vicenç dels Horts, així com oferint diverses activitats culturals i de foment a la lectura, com veurem més endavant.

Planta 2 i Sala d'actes de la Biblioteca Municipal. Font: [Biblioteca Municipal Les Voltes](#)

Amb la seva superfície útil de 1.394 metres quadrats, la biblioteca compleix amb els criteris mínims del PECCat, tot i que, com s'ha explicat a l'apartat sobre l'estructura de l'Ajuntament, no compleix del tot amb els criteris del Mapa de Lectura Pública, degut al gran nombre de baixes laborals que impedeixen obrir la biblioteca durant totes les 35 hores setmanals en què hauria de prestar servei al públic. Apart dels criteris establerts, cal destacar que la mateixa infraestructura de l'edifici també influeix en la seva necessitat de personal i prestació de serveis. El fet de comptar amb tres plantes i diversos espais d'atenció al públic requereix la presència d'almenys 4 treballadors per cobrir les necessitats de cada espai en tots els horaris d'obertura.

En la mateixa línia, la biblioteca també té grans necessitats quant a les millores d'infraestructura, ja que no s'ha fet cap tipus de reforma des de la seva inauguració el 2009, excepte l'actual implementació del sistema RIFD. Entre d'aquestes necessitats es troba millorar les goteres d'aigua al sostre a la planta 2 (que porten més d'un any sense arreglar-se), actualitzacions en els equips informàtics i renovació de l'espai infantil. També es considera necessària revisar el pressupost pel que fa a les activitats i compra de fons actualitzats, dos temes que requereixen l'autorització del Servei de Cultura i la seva acció a subvencions financeres i subvencions en espècie. Finalment, l'equip observa que estaria bé estudiar la possibilitat d'obtenir fons en altres idiomes per equilibrar els fons en català i castellà, i també per servir millor a les comunitats diverses al seu voltant, ja que l'accessibilitat està marcada per l'aprenentatge i l'ús social del català.

Equipaments patrimonials i museístics

Tot i que el PECCat no estableix criteris mínims pel que fa a la presència d'equipaments patrimonials i museístics als municipis de Catalunya (que estan més condicionades per les possibilitats i contextos de cada municipi), es considera que aquests tipus d'equipaments culturals també aporten una riquesa cultural important. Això es fa evident en els dos espais patrimonials i museístics de Sant Vicenç dels Horts, que es descriuen breument a continuació per tal de dimensionar la seva importància històrica, patrimonial i cultural.

Espai museístic Molí dels Frares

El Molí fariner dels Frares és un dels edificis amb més història de Sant Vicenç dels Horts. D'origen medieval, el monestir de Sant Pau del Camp el va comprar l'any 1370 i hi associà el nom. Aleshores, el molí disposava de tres moles. A inicis del segle XVI el molí va quedar sota la protecció de Ferran el Catòlic. Després d'un breu període de dependència del monestir de Montserrat (1583-1723), va ser traspassat al monestir de Sant Pau, moment en el qual s'hi col·locà el relleu del sant encastat sobre l'arc de mig punt del portal d'entrada. Amb la desamortització dels béns eclesiàstics del s. XIX, l'Estat el ven en subhasta l'any 1877 a Antoni Xuriguera Andario, un hisendat barceloní. A partir d'aquest moment, els canvis de propietari sovintegen fins que acaba en mans de l'Ajuntament de Sant Vicenç, ja en etapa contemporània. En aquesta segona etapa moderna el molí va estar actiu només amb dues moles.

L'estructura de l'edifici és la clàssica d'un molí hidràulic, la qual es preserva en bona part. La zona de les moles es manté soterrada al davall del mas, on dues voltes gòtiques custodien dues de les moles (inferior i superior) i un alçador de ferro modern. També hi destaquen els tres arcs de sortida d'aigua dels carcabans i la gran bassa al sector sud. A més del molí, aquest equipament també conté la casa o mas, que probablement era on residia el moliner i la seva família. De l'antic mas, només se'n conserva l'estructura de les façanes, ja que l'interior estava molt deteriorat i s'ha adequat per acollir el Centre de Desenvolupament Empresarial.

Pel que fa al molí, el municipi ha recuperat el molí fariner d'època medieval, i en funcionament fins al segle XIX, que ara es converteix en un equipament cultural i turístic que poden visitar famílies, escoles, especialistes i professionals. Actualment, l'espai està obert al públic durant els primers diumenges de cada mes, de 10:00 h a 13:00 h, amb l'opció de fer-ne una visita guiada per part de l'Arxivera Municipal.

La museïtzació d'aquest equipament potencia el seu valor arquitectònic i històric, i amplia l'oferta cultural i turística del municipi. A l'espai museístic hi ha projeccions, audiovisuals, maquetes i plafons explicatius que permeten conèixer l'estructura i el funcionament del molí, la importància de l'aigua i el dia a dia de la feina dels moliners. Aquesta museïtzació s'ha realitzat gràcies a una subvenció del Fons Europeu de Desenvolupament Regional, i a la col·laboració i participació de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i la Diputació de Barcelona.

El Molí dels Frares. Font: [Baix Llobregat Turisme](https://www.baixllobregat.cat/turisme/)

Forn Romà

El Forn Romà de Sant Vicenç dels Horts és l'element més destacat del jaciment de la zona de treball de l'antiga vil·la romana. El taller ceràmic, destinat principalment a l'elaboració d'àmfores de vi, va estar en funcionament els segles I-II dC. Al llarg dels segles IV-V dC., sobre les antigues estructures del forn, s'instal·là una premsa dedicada a la producció d'oli, per a un mercat de caràcter local.

Està documentat que la superfície de la vil·la romana de Sant Vicenç dels Horts cobria bona part del subsòl del centre històric. Uns dels espais més ben estudiats són les estructures del forn i les estances complementàries de treball. El forn i el taller s'han documentat al voltant del segle I dC i van estar actius més de cent anys. L'activitat principal del forn era la cuita d'àmfores de vi, tot i que també s'aprofitava per a estris d'ús quotidià i materials constructius. A finals del segle II dC va deixar de funcionar.

En una etapa posterior, a la segona meitat del segle IV dC fins a l'abandonament definitiu de la vil·la al segle V, la zona de es va reaprofitar i es va destinar a la producció d'oli per al mercat de proximitat. Les restes excavades d'aquest moment han permès documentar una premsa i diversos lacus (dipòsits per guardar-hi líquids) que es van aixecar sobre les antigues estructures del forn. A partir del segell identificat a les restes d'àmfores excavades al jaciment (SYNE), es creu que el taller ceràmic podria pertànyer a un llibert de Barcino, Caius Trocina Synecdemus.

Tal com el Molí dels Frares, el Forn Romà està obert al públic durant els primers diumenges de cada mes, de 10:00 h a 13:00 h, a través d'una visita guiada realitzada per l'Arxivera Municipal. A més d'aquestes visites, també s'hi duen a terme algunes altres activitats culturals puntuals amb dinamització per part dels equips dels Departaments de Cultura i d'Educació, com ara intervencions teatralitzades per a les escoles perquè els alumnes coneixen la història del Forn, exposicions de diversos materials arqueològics relacionats amb el Forn i altres de caire cultural en relació amb la història de Sant Vicenç, tastos de vi acompanyats amb explicacions de la història del jaciment i de l'antiga Roma, etc.

Forn Romà. Font: [Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts](http://ajuntament.santvicençdelsorts.cat)

Una de les principals preocupacions de l'Ajuntament pel que fa als dos espais museístics i patrimonials és com animar o dinamitzar aquests espais per atreure a la ciutadania, fer-la sentir que són espais seus i fomentar un sentit d'orgull sobre la història i el patrimoni vicentí, així com promoure la repetició dels públics locals a través d'aquestes activitats més dinàmiques. A banda d'això, com es pot esperar, s'explica que aquests espais suposen un manteniment periòdic que generalment s'ha respectat i prioritzat en els últims anys; de moment, es considera que el Molí dels Frares es troba en bones condicions de manteniment, mentre que al Forn Romà s'haurà de fer un esforç de manteniment més marcat. Cal destacar que actualment no existeix cap espai dedicat a la exhibició d'altres elements del patrimoni cultural i històric de Sant Vicenç dels segles més recents.

Equipaments arxivístics

Sant Vicenç compta amb un Arxiu Municipal que compleix tots els criteris tant del PECCat com de la Central de Serveis Tècnics (CST) de la Xarxa d'Arxius Municipals (XAM, de la Diputació de Barcelona), de la qual forma part. L'Arxiu és el principal servei encarregat de la gestió, preservació, promoció i difusió del patrimoni documental del municipi, que, a més, es fa càrrec de la gestió de tota la documentació generada per l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, així com la documentació de persones físiques i jurídiques que tinguin valor per al coneixement històric o cultural del municipi. A més de la consulta i préstec de documents, ofereix serveis variats com visites escolars, rutes de patrimoni, orientació en investigació històrica, orientació i col·laboració amb entitats locals en projectes expositius i difusió local, entre d'altres, que es valoren molt positivament per part de les escoles, els investigadors i la ciutadania en general.

Des de l'any 2007, Catalunya compta amb una llei on es reconeix el compromís de les institucions i de la societat catalana amb la recuperació de la memòria històrica, i l'Arxiu Municipal destaca per haver començat a treballar aquesta línia anys abans. Amb la creació de la Regidoria de la Memòria l'any 2019, Sant Vicenç ha volgut donar un nou impuls als projectes que contribueixen a la recuperació i la revisió de la memòria democràtica del municipi a través de la recerca documental i de la recuperació de testimonis que van viure els successos polítics i socials del segle XX, amb l'objectiu de difondre'ls a través de documentals, publicacions i presentacions públiques.

Pel que fa al seu edifici, l'Arxiu s'ubica dins de l'edifici històric dels Antics Salesians, que originalment era una masia que es va ampliar diverses vegades per donar resposta a les necessitats del seminari. La secció de l'edifici on s'ubica l'Arxiu es va començar a construir durant els últims anys del segle XIX, però no s'ha acabat fins els anys 40 del segle XX.

L'Arxiu compta amb un dipòsit documental amb capacitat per 1.332 metre lineals que té una climatització especialitzada per a la correcta preservació de la seva documentació. Es considera que l'Arxiu està correctament dimensionat i equipat, disposant d'unes

instal·lacions relativament noves i en bon estat de manteniment. A diferència d'altres Arxius Municipals no té problemes d'espai.⁴²

L'edifici de l'Arxiu Municipal i una visita guiada. Font: [La DaDa](#)

Equipaments d'arts visuals

Una de les principals carències pel que fa als equipaments culturals de Sant Vicenç és la **manca d'un espai dedicat d'arts visuals** que podria satisfer les necessitats de la ciutadania en aquest àmbit cultural. Tot i que no hi ha gaires entitats ni un gran nivell d'activitat a Sant Vicenç en l'àmbit dels arts visuals, s'observa que es munten exposicions d'arts visuals (com ara pintura, fotografia, vídeo i d'altres tipus) a equipaments tan variats com el CCC Virgínia Amposta, La Vicentina, El Centre Catòlic i, puntualment, l'Eskella, l'ExpoForn (al Forn Romà), i Can Comamala i Ca Aragall, dues antigues residències patrimonials que actualment alberguen espais municipals.

En aquest sentit, es podria interpretar que la poca presència d'entitats en aquest àmbit no correspon amb una absència de demanda, sinó d'espais adequats per al seu desenvolupament en totes les baules de la cadena de valor. Es recorda també que **no n'hi ha cap escola municipal ni privada d'arts a Sant Vicenç, ni cap equipament dedicat a la seva creació, producció o exposició**. Els criteris del PECCat demanen la presència d'un Espai d'arts visuals multifuncional d'un mínim de 410 metres quadrats en cada municipi de la mida de Sant Vicenç. Encara que no sigui possible complir amb els mínims establerts al PECCat, es considera adient estudiar la possibilitat d'equipar algun espai municipal per a la pràctica i exposició d'arts visuals, així donant més oportunitats a artistes locals i obrint noves vies de gaudi cultural per a la ciutadania.

Altres equipaments i espais

A més dels equipaments culturals dedicats del municipi, també cal mencionar l'ús cultural d'altres espais en moments determinats o per a activitats concretes, com poden ser espais de caire religiós (l'Església parroquial), espais públics (la Plaça de Narcís Lluís, el Parc del Pi Gros i el parc municipal La Foneria), i altres espais històrics i patrimonials (el Poblat Ibèric de Puig Castellar i l'espai al voltant del Pilar de la Passera).

A més, cal destacar la presència i els potencials usos d'algunes antigues residències privades i altres edificis categoritzats com a BCIL, que s'estima que es podrien fer servir per a usos culturals si l'Ajuntament disposés de recursos suficients per a la seva

⁴² Text d'aquest apartat extret, editat i ampliat per part de l'equip consultor a partir dels textos de l'Ajuntament de Sant Vicenç (disponible en: <https://svh.cat/municipi/per-temes/arxiu-municipal-i-memoria-historica/>) i La DaDa (disponible en: <https://arxivers.com/ladada/arxiruta-arxiu-municipal-de-sant-vicenc-dels-horts/>).

rehabilitació i recuperació, com ara Can Costa, Can Coll, Casa Santa Eulàlia i Can Reverter, entre d'altres. En una línia similar, hi podem trobar altres antigues residències privades que actualment s'utilitzen per a fins municipals, com ara Can Comamala (que alberga diversos serveis municipals, com el Servei Integral d'Atenció Ciutadana, el SIAC 360 per assistir amb tràmits telemàtics, el Servei Integral d'Atenció a Empreses i el Servei Públic de Consum). En aquesta mateixa categoria hi podem ubicar la Ca Aragall, una antiga residència que actualment acull la Ràdio Sant Vicenç, la TV Sant Vicenç i el Consorci per a la Normalització Lingüística en una part de l'edifici, però que també té algunes zones apuntalades o no acabades que necessiten reformar-se.

Finalment, cal assenyalar el cas del Cinema La Vailet, un antic cinema que s'ubica en sol municipal dins del Centre Comercial La Vailet. Aquest cinema actualment no té llicència d'activitats per manca de complir amb la normativa vigent (en el seu cas, per faltar uns pocs centímetres a la porta de la sortida). Es considera que, correctament reformat i llicenciat, aquest equipament podria aportar molt de potencial al municipi com a equipament cultural (de cinema o d'altre tipus), ja que la seva ubicació és ideal en termes tant de geografia (entre el nucli urbà i el CCC Virgínia Amposta) com dins del centre comercial, un lloc de trobada i d'oci nocturn molt popular que també permet aparcar fàcilment molt a prop del centre del poble.

Síntesi

Es poden destacar els següents punts pel que fa als equipaments culturals de Sant Vicenç:

- En termes generals, la xarxa d'equipaments municipals té moltes dificultats pel que fa a la rehabilitació o manteniment dels seus espais. Amb l'excepció de l'Arxiu Municipal i el Molí dels Frares, la resta dels equipaments presenten dificultats quant al manteniment de les seves infraestructures i/o equips tècnics, fins i tot en equipaments de nova construcció o recentment reformats. També n'hi ha d'altres espais que podrien plantejar usos culturals si hi hagués recursos suficients per reformar-los i recuperar els seus espais.
- Malgrat aquests problemes amb el manteniment dels espais, en general es valora molt positivament l'activitat cultural que es duu a terme dins dels diversos equipaments, particularment pel que fa a les arts escèniques i els serveis de cultura de proximitat al CCC Virgínia Amposta i de memòria històrica i patrimoni a l'Arxiu Municipal.
- S'observen algunes mancances importants pel que fan a la realitat cultural del municipi: la manca d'un espai escènic amb una capacitat més elevada de 300 butaques (la capacitat més gran dels equipaments actuals), que permetria realitzar espectacles escèniques de dimensions i formats més grans, la manca d'un espai dedicat d'arts visuals al municipi, així com la manca d'un espai dedicat a l'exhibició d'elements del patrimoni cultural i la memòria cultural i històrica de Sant Vicenç. Queda clar que, en els tres casos, aquestes mancances no corresponen amb una absència de demanda, sinó amb l'absència d'espais adequats (tant municipals com privats). En el cas de les arts visuals, cal destacar la necessitat d'un espai que permet el correcte desenvolupament de totes les fases de la cadena de valor, ja que Sant Vicenç tampoc disposa de cap escola d'arts ni espais dedicats integralment a la creació, producció o exhibició artística. Alhora, cal tenir en compte la proximitat de Sant Vicenç a altres municipis de dimensions similars, alguns dels quals sí que compten amb equipaments d'aquest tipus, un fet que podria obligar a incorporar una perspectiva supramunicipal en la planificació a llarg termini.
- Finalment, es detecta una certa necessitat de revisar i augmentar el pressupost cultural, no només per dur a terme reformes o millores d'infraestructura, sinó també per assegurar la continuïtat de les activitats culturals programades pels

equipaments, així com per millorar les possibilitats de connectar amb les comunitats diverses i fomentar una millor cohesió social al municipi.

2.3. Activitat cultural

Sant Vicenç del Horts compta amb un intens programa d'activitats culturals al llarg de l'any, com a resultat de les iniciatives dels agents públics, privats i associatius que s'han descrit en apartats anteriors. En aquest apartat se'n farà una anàlisi de conjunt, que busca destacar les fortaleeses i debilitats de la programació d'activitats existent i subratllar-ne alguns aspectes des de la perspectiva de la diversitat de disciplines o àmbits culturals i de formes d'expressió.

El cicle festiu

Una part molt significativa de les activitats culturals del municipi tenen a veure amb dates assenyalades del calendari i reflecteixen, molt sovint, aspectes de la cultura popular i tradicional, especialment d'arrel catalana, per bé que en ocasions també n'hi hagi d'altres orígens. Es tracta, en molts casos, de les activitats culturals més multitudinàries que viu Sant Vicenç dels Horts, gràcies al fet que sovint es duen a terme a l'espai públic i que siguin activitats recurrents i reconegudes per la població.

Malgrat el vincle amb la tradició, aquestes activitats sovint també incorporen alguns elements nous i poden evidenciar un cert dinamisme. No hi és aliè el fet que es tracti d'activitats en les quals participen diverses entitats de la societat civil, amb rols variables segons el cas. Així mateix, l'Ajuntament hi juga un paper important en tasques de producció o de suport i facilitació, segons el cas.

Les principals activitats que cal assenyalar en aquest àmbit són les següents:

- **La Cavalcada de Reis** és una de les activitats més reconegudes de la vida cultural de Sant Vicenç, amb una gran implicació del teixit associatiu i una molt bona acollida per part de la població, que la segueix al llarg de tot el recorregut.
- **La Festa Major d'Hivern** se celebra a la segona quinzena de gener, pels volts del dia de Sant Vicenç Màrtir, patró del municipi. Tradicionalment, la celebració de la Festa Major d'Hivern incorpora la Mostra Comercial, Agrícola i Gastronòmica, un esdeveniment que atreu molt de públic i que ha adquirit una personalitat pròpia. En aquest marc també tenen lloc altres activitats reconegudes, com la Mostra Internacional de Pastisseria, que ha arribat a la 8a edició aquest 2025 generant molt d'interès, tant per part del públic com per part de les escoles de pastisseria, comerços, restauradors i mestres pastissers que hi participen.

La coincidència d'activitats ha fet que recentment s'hagi optat per concentrar les activitats de cultura popular pròpies de la Festa Major d'Hivern en un primer cap de setmana, mentre les dues mostres comercials tenen lloc el cap de setmana següent. Aquest fet permet garantir un espai propi per a les activitats culturals, per bé que pot anar en detriment de la presència de públic, una qüestió que convindria treballar més en els propers anys. La coincidència d'activitats de diversos tipus també requereix la coordinació entre diversos serveis municipals, atès que la Festa Major d'Hivern i la Mostra impliquen especialment les regidories de Promoció de la Ciutat, Promoció Econòmica i Cultura. A més, des de la perspectiva de les activitats culturals, el rol de les entitats de la societat civil també és molt important en aquest marc.

- **Carnestoltes** és una altra de les activitats més visibles del cicle festiu a Sant Vicenç. La producció de les activitats recau en l'actualitat en una empresa privada, per bé que també hi ha implicació dels serveis municipals en el seguiment de

l'activitat i en la relació amb el teixit associatiu i amb la ciutadania, que s'impliquen molt en l'activitat.

- Durant la **Setmana Santa** la ciutat viu un programa d'activitats que s'allarga des del cap de setmana de Rams fins a Divendres Sant, amb diverses desfilades (com les Desfilades dels Armats, que se celebren dimarts i divendres), processons, representacions i cerimònies, organitzades des d'entitats com l'Associació Cos de Portants del Sant Crist i esglésies, amb suport de l'Ajuntament.
- **Sant Jordi**, amb diverses activitats de difusió cultural, especialment al voltant de la literatura.
- **I la Festa Major d'Estiu**, que se celebra durant un cap de setmana de la segona quinzena de juliol, i que inclou diverses activitats de cultura popular, així com espectacles de música i d'arts escèniques, i altres activitats culturals, algunes de les quals amb un caràcter familiar.

Més enllà de les activitats vinculades al calendari festiu, hi ha altres activitats culturals que s'han consolidat en la vida cultural de Sant Vicenç, i que s'exposaran en els propers apartats.

Altres activitats periòdiques de suport i difusió cultural

La vida cultural de Sant Vicenç compta amb altres activitats habituals, que contribueixen a donar suport i visibilitat al teixit cultural local i a oferir oportunitats d'accés a propostes culturals diverses per a la població. Cal destacar especialment les següents:

- **Concerts del Jazz Club Sant Vicenç dels Horts**, una entitat que, com ja s'ha explicat, programa concerts mensuals de jazz, de gran nivell. Abans vinculat a La Vicentina, el Jazz Club s'ha establert recentment com a entitat autònoma.
- **Concerts Vicentina**, organitzats mensualment per La Vicentina, i que principalment permeten donar oportunitats a grups musicals emergents vinculats al municipi. Se celebren a la Sala Xica de La Vicentina.
- **Festival XS de cantautors/es**, que organitzen anualment l'Ajuntament i el Centre Catòlic, i que permet reconèixer cantautors emergents. S'ha consolidat com una cita significativa de les activitats culturals de primavera.
- **Ciutat en Vers**, un projecte anual que difon poemes en parades d'autobús, aparadors de botigues, edificis municipals i altres espais públics, i que s'allarga anualment des del Dia Internacional de la Poesia, al març, fins al mes de setembre, quan se celebra el Festival Horts de Poesia, que aquest any farà la seva 13ª edició i dona difusió de poetes i poetesses a nivell nacional.

Aquestes activitats, juntament amb el Premi de Poesia Narcís Lluís i Boloix, que reconeix la figura emblemàtica del poeta vicentí Narcís Lluís (1917-1987), contribueixen a fer de la poesia un dels àmbits singulars de la vida cultural de Sant Vicenç. El fet que el Premi hagi reconegut diversos poetes emergents que després han adquirit reconeixement públic també ha servit per prestigiar-lo i per reforçar la centralitat de Sant Vicenç en aquest àmbit. Cal destacar també l'alt nivell de participació dels centres educatius del municipi en el projecte Ciutat en Vers, que va néixer concretament a partir de l'esmentat concurs literari Narcís Lluís i Boloix infantil (incloent categories tant de prosa com de poesia).

- La **Gala de la Cultura** se celebra anualment coincidint amb les dates de Sant Jordi, i en ella s'entreguen diversos premis culturals impulsats per l'Ajuntament: el Premi de Poesia Narcís Lluís i Boloix, el Concurs de Fotografia Francesc Siñol, el Festival Internacional de Curtmetratges Santiago Arizón i el Festival XS de cantautors/es. Cal destacar que tots aquests concursos tenen categoria juvenil per fomentar la

creació artística per part dels joves. En aquest marc també s'entreguen reconeixements a persones, entitats i iniciatives significatives de la vida cultural de Sant Vicenç. La Gala ha contribuït a donar visibilitat a totes aquestes iniciatives, i als creadors i col·lectius als quals s'atorguen premis, i ha esdevingut una data assenyalada al calendari, que permet remarcar la importància de la cultura en la vida del municipi.

- **Estiu de Cultura**, un cicle d'activitats que se celebra entre juny i juliol i on destaquen diversos concerts a l'aire lliure. Han adquirit especial èxit els concerts de bandes de tribut a grups musicals reconeguts.

D'altra banda, cal indicar que al llarg de l'any Sant Vicenç compta amb una oferta de **programació escènica**, principalment al Centre Cívic i Cultural Virgínia Amposta, La Vicentina i el Centre Catòlic, amb espectacles impulsats per part de companyies locals (com ara les seccions escèniques de La Vicentina i el Centre Catòlic, que ja s'han esmentat en l'apartat d'entitats) i de fora. En aquest sentit, també cal apuntar que l'Ajuntament de Sant Vicenç s'ha incorporat recentment al Programa.cat del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i a la Xarxa d'Espais Escènics de la Diputació de Barcelona, un fet que ha de permetre oferir espectacles professionals amb més freqüència, per tal de complir l'objectiu municipal d'impulsar una programació estable d'arts escèniques.

Com ja hem vist, entre les altres iniciatives municipals significatives hi ha l'organització anual de **tres concursos anuals relacionats amb la cultura**: el Premi de Poesia Narcís Lluís i Boloix, el Concurs de Fotografia Francesc Siñol i el Festival Internacional de Curtmetratges Santiago Arizón. Els dos primers, en especial, tenen un reconeixement significatiu dins i fora del municipi.

El Departament de Cultura també coordina i participa en diversos **projectes de ciutat en matèria de cultura**, sobretot en coordinació amb el Servei d'Educació, com ara el desplegament conjunt d'activitats culturals relacionades amb el Pla Educatiu d'Entorn i programació per a escoles del municipi.

La biblioteca també organitza diverses activitats culturals, com ara clubs de lectura (per a adults i joves); grups de conversa d'anglès; grups de conversa, jocs i altres esdeveniments que promouen l'ús del català (en coordinació amb el Consorci per a la Normalització Lingüística); conta-contes per a nens i infants; presentacions de llibres; i xerrades temàtiques sobre la salut general, la salut mental, la tecnologia i l'alfabetització digital, entre d'altres temes. També duu a terme un programa específic d'acompanyament lector a les persones grans i coordina i gestiona la realització d'esdeveniments propis i d'entitats locals a la seva Sala d'Actes (incloent presentacions, tallers i altres tipus d'actes variats). A més, la biblioteca col·labora sovint amb altres Àrees de l'Ajuntament (com ara Educació, Joventut i Infància, l'Espai Jove La Capella, Consum i Feminisme, entre d'altres) per elaborar i realitzar projectes del municipi relacionades amb la lectura i la llengua catalana, així com altres tipus de serveis socials.

Una de les reflexions fetes des de l'Ajuntament al voltant de la vida cultural a Sant Vicenç és la preeminència que hi tenen les activitats de caràcter festiu i puntual, un fet que comporta que els serveis municipals s'hagin de centrar especialment en tasques de producció i suport. Davant d'això, s'ha expressat l'interès que l'elaboració d'aquest PAC permeti passar a un rol més estratègic, amb un rol menys centrat en l'organització d'activitats i més en la facilitació de processos.

La comunicació de les activitats culturals

L'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts compta amb un Departament de Comunicació, que té entre les seves funcions la difusió de les activitats organitzades pels serveis municipals i per les entitats locals. La comunicació de les activitats culturals es fa fonamentalment en diversos panells i pantalles informatives repartides pel terme

municipal. Així mateix, hi ha perfils municipals en diverses xarxes socials i un grup de WhatsApp oficial de l'Ajuntament, amb unes 3.000 persones subscrites, que s'utilitza per a difondre tot tipus d'informació d'interès municipal i que puntualment també permeten comunicar activitats culturals. També hi ha grups de WhatsApp de l'àrea de cultura, informals, que acaben funcionant de forma més efectiva. Diversos equipaments municipals també compten amb agendes d'activitats o altres elements de difusió de les seves activitats.

Sant Vicenç dels Horts també disposa d'una radio pública (Radio Sant Vicenç) i una entitat que gestiona la televisió de Sant Vicenç (Sant Vicenç TV). L'emissora de ràdio municipal està en contacte amb el Departament de Comunicació de l'Ajuntament i hi dona suport. Així mateix, difon informatius diaris i realitza projectes educatius, en col·laboració amb les escoles. Amb tot, és difícil valorar-ne la rellevància pel que fa a la difusió de les activitats culturals que es fan al municipi. Per la seva banda, la televisió local compta amb pocs recursos, però acostuma a assistir a moltes de les activitats culturals que es fan a Sant Vicenç i a fer-ne cròniques.

En conjunt, durant l'elaboració d'aquest PAC s'ha detectat la percepció, tant entre el personal municipal com entre les entitats, que la informació sobre les activitats culturals que es fan a Sant Vicenç no arriba de manera suficient a una part significativa de la població local. En relació amb això, també s'apunta la sensació que el públic que assisteix a les activitats culturals representa una part reduïda de la ciutadania, sovint la mateixa; o que, per alguns, qui assisteix més freqüentment a les activitats culturals és també qui forma part d'entitats i participa en l'organització d'activitats. Alhora, cal emmarcar aquesta constatació en altres elements definidors de la realitat territorial, com el fet que, almenys per a una part de la població, Sant Vicenç sigui més un lloc de residència (o de "dormitori") que no de vida quotidiana, o la relativa fragmentació del terme municipal i del teixit de barris, aspectes que poden dificultar la participació en la vida cultural.

Diverses persones també apunten una certa fragmentació en la comunicació institucional de les activitats, atès que hi conviuen nombrosos canals, sense una estratègia clara de conjunt, i amb una atenció relativament baixa a la vida cultural per part del Departament de Comunicació. Des de la perspectiva de les entitats, també hi ha la sensació que es dona més visibilitat a les activitats promogudes des de l'administració que no les que provenen d'altres agents.

Síntesi

L'anàlisi de l'activitat cultural a Sant Vicenç permet destacar els aspectes següents:

- El cicle festiu, especialment al voltant de la Cavalcada de Reis, el Carnestoltes i les festes majors, és l'eix més reconegut d'activitat cultural del municipi, amb un caràcter multitudinari i que contribueix a la cohesió social al voltant de la cultura popular en l'espai pública, i reflecteix alhora la implicació de l'administració municipal i de les entitats de la societat civil en la vida cultural.
- D'altra banda, Sant Vicenç compta amb diverses convocatòries culturals consolidades, tant pel que fa a la difusió cultural, especialment en àmbits com la música, com pel que fa al suport a creadors emergents, en àmbits com la poesia, la música o les arts visuals.
- En conjunt, la música, les arts escèniques, la poesia i la cultura popular semblen ser els àmbits de més singularitat i visibilitat a Sant Vicenç. Mentrestant, i si es deixen de banda els premis i concursos, les arts visuals tenen una oferta menys regular, tant des de la iniciativa pública com des de l'àmbit associatiu.
- Al llarg de l'any, Sant Vicenç compta amb una agenda de propostes culturals notable pel que fa a la quantitat, un fet que cal destacar. Alhora, sembla encertat reflexionar

sobre el rol de l'Ajuntament davant d'aquesta realitat, i plantejar-se com evolucionar envers un model menys centrat en la producció i implicació directa en les activitats, i poder dedicar recursos a altres tasques, amb un rol més estratègic i facilitador de la vida cultural en el seu conjunt, que també permeti detectar mancances i poder-les abordar.

- Una de les qüestions que també caldria abordar té a veure amb la comunicació de les activitats culturals, atesa la percepció que les propostes no arriben de manera suficient al conjunt de la població i que caldria establir criteris i canals més clars per difondre les activitats culturals existents.

3. Conclusions

Aquesta diagnosi ha permès analitzar, en primer lloc, aspectes de la realitat històrica, territorial, social i econòmica de Sant Vicenç dels Horts que incideixen en la vida cultural del municipi, i en segon lloc, la configuració dels agents culturals, les polítiques, els equipaments i les activitats culturals, amb les seves fortaleeses i debilitats. Els elements que se n'han extret són la base per a la segona part del PAC, en la qual es marcaran objectius per al desplegament futur de l'acció cultural del municipi, i se'n concretaran diversos eixos temàtics i mesures específics.

A qualsevol municipi, l'elaboració d'un **Pla d'Acció Cultural a mig termini** és una oportunitat per analitzar la situació actual i per repensar els objectius i les maneres de fer. En el cas de Sant Vicenç, l'absència d'instruments d'aquesta naturalesa fins ara dota aquest procés d'una importància encara més significativa. Cal entendre-ho com una oportunitat molt remarcable, i aprofitar-la per millorar la reflexió al voltant del paper de la cultura al municipi i la planificació de les polítiques culturals, mitjançant una millor prioritització de les activitats i una distribució més clara dels rols dels diversos agents culturals, reconeixent-ne la importància. L'elaboració del PAC també hauria de ser la base per a establir mecanismes de seguiment adequats, que han de permetre avaluar-lo i detectar noves necessitats, i es podria complementar amb altres eines de planificació amb un abast més específic, com podria ser una Pla de Lectura Pública.

L'anàlisi realitzada fins ara evidencia **la fortaleza del teixit associatiu de Sant Vicenç**, que és un pilar molt important de la vida cultural local, en el qual la història i les tradicions de Sant Vicenç es connecten amb la creativitat contemporània i la participació cultural de la ciutadania. Cal no oblidar que Sant Vicenç ha estat bressol de diversos artistes i professionals de la cultura reconeguts, molts dels quals sorgeixen del teixit associatiu del poble i hi mantenen relació. Per aquests diversos aspectes, cal posar en valor aquesta **riquesa de les iniciatives de la societat civil**, pel que aporten en termes culturals, en permetre l'exercici dels drets culturals de la ciutadania i l'enfortiment de la identitat local, i també en termes de cohesió social i de construcció col·lectiva de la vida ciutadana.

Així mateix, hi ha **diverses cites del cicle festiu**, com la Cavalcada de Reis, el Carnestoltes o les Festes Majors, **que actuen com a elements cohesionadors i d'afirmació de la identitat local**. Aquesta qüestió és important perquè en diverses converses mantingudes durant l'elaboració de la diagnosi s'ha fet referència a l'existència d'una autoestima baixa i a una identitat local una mica desdibuixada. Hi ha una percepció generalitzada que fa falta treballar més aquest autoestima i l'orgull cultural de Sant Vicenç a través de la cultura, el patrimoni i la història del municipi perquè la seva ciutadania pugui sentir-se orgullosa dels seus orígens i les produccions culturals pròpies del municipi. L'estructura del municipi, amb barris no sempre prou ben connectats entre ells, i el caràcter de "ciutat dormitori" que Sant Vicenç comparteix amb molts municipis de l'àrea metropolitana, són factors que incideixen en aquesta constatació. En aquest sentit, **caldria veure en la vida cultural un espai amb potencial per contribuir a l'autoestima i el sentiment de pertinença al poble**.

Malgrat el pes de les entitats de la societat civil i d'algunes activitats de participació cultural a l'espai públic, també es detecten debilitats en matèria de participació cultural. En primer lloc, hi ha una **percepció que qui participa en les activitats culturals és un grup reduït de gent**, amb l'excepció de les Festes Majors i algunes altres cites. Aquesta sensació és habitual en molts municipis, per bé que a Sant Vicenç potser apareix amb més intensitat; sigui com sigui, en absència de dades fiables, no se'n pot asseverar la magnitud, però sí que cal ser-ne conscient i abordar-ho analitzant les causes de la manca d'accés i participació cultural i establint polítiques per redreçar-les.

En segon lloc, s'aprecia una **manca d'oferta adreçada a determinats col·lectius, com els joves**, que troben poques propostes d'interès al poble i sovint busquen oportunitats de lleure en altres municipis. Malgrat l'actual organització d'activitats a l'Espai Jove "La Capella" i altres activitats organitzades pel Departament de Joventut (com poden ser el

Festival de Música Jove, l'Assamblea Jove, la Setmana de la Joventut i activitats dins de la Festa Major), hi ha una sensació important de manca d'oferta per als adolescents i joves d'entre 18 i 25 anys. De nou, hi ha factors de la realitat metropolitana que hi incideixen, però caldria buscar maneres de fer-hi front, que podrien passar per una major implicació dels joves en la definició de les seves necessitats i el disseny d'activitats que hi responguin.

Així mateix, en general **costa atreure a moltes propostes culturals la població originària d'altres països arribada a Sant Vicenç** en les últimes dècades, així com una part dels joves nascuts al poble però fills de famílies migrants, una qüestió que caldria abordar des de la reflexió sobre la diversitat dels continguts en oferta i els canals de difusió, així com des de la descentralització i l'equilibri territorial de les propostes i els espais. En aquest sentit, la **percepció d'un municipi "dispers" o poc cohesionat des del punt de vista territorial**, que concentra l'activitat cultural al centre del municipi, amb poca oferta als barris i una capacitat limitada per facilitar els desplaçaments de cara a participar en activitats culturals, també és un aspecte que caldrà tenir en compte.

A més, una altra debilitat consensuada entre els diversos actors municipals i associatius consultats durant l'elaboració de la diagnosi és la **manca de coordinació de la comunicació de l'oferta cultural a la ciutadania**. En aquest sentit, caldria realitzar una revisió de l'actual estratègia de comunicació de l'Ajuntament per tal de definir els continguts a comunicar i com fer-los arribar a la ciutadania a través dels canals més adients, així com coordinar els calendaris de l'Ajuntament i els diversos agents actius en cultura per tal d'evitar la contraprogramació d'esdeveniments i millorar la participació cultural en general.

Tot i les millors fetes en alguns equipaments polivalents i escènics els darrers anys (el Centre Cívic i Cultural Virgínia Amposta, La Vicentina i el Centre Catòlic), que doten Sant Vicenç d'un bon ventall d'espais de petit i mitjà format, malgrat algunes limitacions puntuals, **encara hi ha mancances infraestructurals en alguns equipaments i àmbits** (equipaments d'arts visuals i espais per exhibir elements del patrimoni i la memòria històrica local, per exemple) i hi falta algun espai més gran en arts escèniques. A l'hora de fer front a aquesta realitat, i tenint en compte la sostenibilitat de les inversions i un escenari raonable d'increment de recursos, caldria **valorar oportunitats de cooperació intermunicipal** fins ara poc explorades: Sant Vicenç conviu amb altres municipis de dimensions comparables, amb necessitats similars, i seria intel·ligent analitzar escenaris per a una distribució mancomunada dels esforços en equipaments, programació i comunicació.

Entre les altres qüestions que segons la diagnosi caldria abordar en els propers anys, per donar resposta als reptes plantejats pel que fa a la participació cultural i l'exercici dels drets culturals, hi ha la **potenciació de la transversalitat de la cultura amb altres àmbits de l'acció municipal**, especialment en matèries com l'educació (aprofitant la solidesa del Pla Educatiu d'Entorn, i alhora buscant diversificar oportunitats envers altres grups d'edat), la joventut i l'acció comunitària i de desenvolupament social a nivell de barris; i l'establiment de **mecanismes de co-creació i participació ciutadana** en la definició de propostes.

Aquests són alguns dels àmbits en els quals es centraran els eixos i propostes en la segona part del PAC. El PAC ha de servir, així, per iniciar una nova etapa de la vida cultural a Sant Vicenç, amb un paper més central de la cultura en el desenvolupament del municipi, que s'hauria de reflectir en un **impuls a la transversalitat en les polítiques**. Això hauria de comportar també un **augment pressupostari**, per apropar-se als nivells de municipis semblants, i una **redistribució de les partides**, per adequar-les als reptes i les prioritats establertes en aquest PAC.

Propostes

La diagnosi presentada a la primera part d'aquest Pla d'Acció Cultural (PAC) apunta, entre d'altres coses, la necessitat d'ampliar les oportunitats perquè la ciutadania pugui participar en la vida cultural, tot fent èmfasi en aquelles zones de la ciutat i col·lectius que històricament han evidenciat unes pautes de participació menys freqüents. Així mateix, es detecten algunes fortaleeses pel que fa a l'ecosistema cultural, com ara la riquesa del teixit cultural i l'existència d'alguns equipaments culturals consolidats, però també aspectes que s'haurien de millorar, com els mecanismes de suport a les entitats o la diversitat d'espais de la cultura. El conjunt de reptes identificats també apunten la necessitat de revisar els recursos i l'orientació de l'acció municipal en matèria de cultura, i els mecanismes de governança que s'hi relacionen.

A partir d'aquestes conclusions, la segona part del PAC planteja els objectius generals i específics del Pla, i estructura en tres eixos les mesures proposades per a l'assoliment d'aquests objectius a mig termini. A cada mesura s'hi han detallat els elements principals, els agents afectats, el cronograma aproximat i els indicadors per al seguiment.

El marc temporal del PAC cobreix el període entre mitjans de 2025, en què es preveu aprovar-lo, i l'any 2030. Es tracta d'un període prou llarg per poder introduir canvis estructurals en la manera de pensar i implementar les polítiques culturals, i per aplicar mesures concretes que evidencin aquests canvis. Alhora, és evident que en aquest termini apareixeran noves necessitats, demandes i oportunitats. Tenint en compte això, i el fet que la diagnosi del PAC ha abordat la vida cultural del municipi i els seus agents amb perspectiva de ciutat -sense fer-ne una anàlisi al detall tots els elements particulars que la conformen-, el PAC ofereix algunes orientacions generals que caldrà concretar durant el transcurs de la seva implementació.

En aquest sentit, diverses mesures del PAC busquen enfortir la disponibilitat de dades i els mecanismes de reflexió, així com la presa de decisions participada i la rendició de comptes, elements que han d'afavorir l'adaptació i la concreció de les accions, a partir dels objectius descrits a continuació. La inclusió d'indicadors de seguiment també ha de facilitar aquest exercici de reflexió continuada, així com la detecció de dificultats a l'hora d'implementar el PAC. En darrera instància, i malgrat que s'ha fet un esforç per concretar les mesures proposades, cal entendre que el canvi principal que ha d'aportar aquest PAC té a veure amb el procés que en sorgeixi, i la capacitat d'implementar canvis que situïn la cultura en un lloc més central de la vida de Sant Vicenç dels Horts.

Objectius

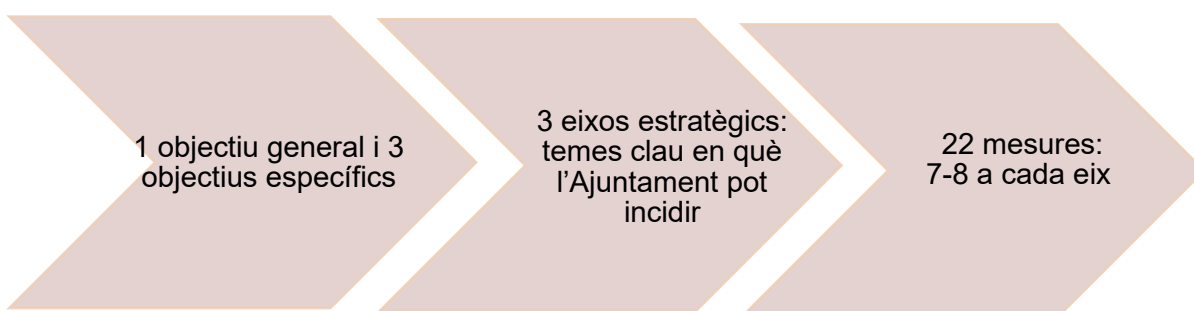
L'objectiu general del Pla d'Acció Cultural de Sant Vicenç dels Horts és el de situar la cultura com un element definidor de la identitat, la cohesió, la pertinença i el desenvolupament del municipi, mitjançant l'ampliació d'oportunitats per exercir els drets culturals, el reconeixement i enfortiment del teixit i els espais de la cultura, i la millora en la planificació, la implementació i l'avaluació de les polítiques culturals.

Aquest objectiu general es tradueix en els tres **objectius específics** següents:

1. Ampliar les oportunitats perquè la ciutadania pugui exercir els seus drets culturals, mitjançant una diversificació i descentralització de l'oferta, l'atenció a les oportunitats per a la creació i la co-creació, i la col·laboració amb diferents serveis municipals, col·lectius i entitats.

2. Reconèixer i enfortir el teixit associatiu, les empreses, els professionals i els espais de la cultura com a elements centrals de la vida de Sant Vicenç, i el seu paper envers la cohesió social, la identitat local i l'autoestima, i la projecció del municipi.
3. Millorar la planificació, implementació i avaluació de les polítiques culturals municipals, mitjançant l'augment dels recursos municipals, l'adopció d'un rol més estratègic per part de l'administració i la definició de noves eines de diagnosi, reflexió i avaluació.

Aquests tres objectius específics permeten estructurar els tres eixos principals del PAC, en els quals es desplegaran les seves mesures concretes, tal com s'explica a les properes pàgines.

Eixos i mesures

El Pla d'Acció Cultural consta de 22 mesures, distribuïdes en 3 eixos, tal com mostra aquest quadre:

Eix 1: Drets culturals i diversificació de l'oferta cultural
1.1. Impuls de l'acció cultural als barris
1.2. Revisió i ampliació de les propostes culturals dins del Pla Educatiu d'Entorn
1.3. Foment de la participació en les activitats culturals i el cicle festiu del municipi, en una òptica inclusiva
1.4. Co-disseny i impuls d'activitats culturals amb els joves de Sant Vicenç
1.5. Desenvolupament d'accions per posar en valor la història i la memòria cultural local
1.6. Reforçar el rol i les línies de treball de la Biblioteca Municipal amb altres agents del municipi
1.7. Desenvolupament d'una nova estratègia de comunicació cultural

Eix 2: Enfortiment de l'ecosistema cultural com a element de cohesió, identitat i autoestima local
2.1. Augment i revisió del programa de subvencions a les entitats culturals locals
2.2. Millores al manteniment i actualitzacions a la infraestructura dels equipaments culturals existents

2.3. Articulació d'un sistema coordinat d'equipaments culturals municipals en clau de projecció al futur
2.4. Impuls d'una jornada anual d'associacionisme a Sant Vicenç dels Horts
2.5. Reforç al suport a la creació i la difusió cultural vicentina
2.6. Impuls als agents i els sectors culturals al llarg de la cadena de valor
2.7. Disseny d'accions que posin en valor i connectin l'entorn natural, la tradició rural i la gastronomia com a elements d'identitat local

Eix 3: Millora de la governança de la cultura
3.1. Increment progressiu del pressupost municipal en cultura
3.2. Revisió i ampliació de l'organigrama del Servei de Cultura
3.3. Enfortiment de la transversalitat de la cultura dins l'administració municipal
3.4. Millores en la disponibilitat de dades en matèria cultural
3.5. Elaboració i ús d'un Mapa del Patrimoni Cultural
3.6. Elaboració i implementació d'un Pla de Lectura Municipal
3.7. Enfortiment del diàleg i les col·laboracions intermunicipals
3.8. Enfortiment de la Taula de Cultura i consolidació del Grup de Seguiment del PAC

Com s'ha indicat, cadascun dels tres eixos deriva d'un dels objectius específics establerts al PAC. En la descripció d'algunes mesures s'han identificat elements de complementarietat amb altres mesures. Alhora, cal entendre que hi ha una lògica de conjunt en el PAC que fa que hi hagi altres relacions i sinergies entre les mesures, i que el desplegament de cada eix reforça els altres.

La descripció de cada mesura compta amb un plantejament del context del qual sorgeix i que l'explica, una identificació dels agents que hi participen, la descripció de les activitats previstes, el cronograma aproximat i els indicadors que han de permetre fer-ne seguiment. Atès que es tracta d'un pla pluriennal, no és factible indicar les partides pressupostàries específiques que s'atribuirien a cada mesura. No obstant, és important tenir en compte aquesta previsió a l'hora d'abordar la seva implementació amb accions i recursos concrets.

Eix 1: Drets culturals i diversificació de l'oferta cultural

El primer eix del PAC, derivat de l'objectiu específic que tracta la necessitat d'ampliar les oportunitats perquè la ciutadania pugui exercir plenament els seus drets culturals, preveu mesures relacionades amb la diversificació i la descentralització de l'oferta cultural, el foment de la creació i la co-creació conjuntament amb diferents actors culturals locals i el foment de la participació cultural del conjunt de la població de Sant Vicenç. Això necessàriament comporta un augment de la col·laboració entre els diferents serveis municipals, col·lectius i entitats; millores en la coordinació de la comunicació cultural; i un nou enfocament en el desenvolupament de la història i la memòria cultural local. A més, aquest eix posa èmfasi en l'atenció d'alguns grups específics de la població, com ara els joves, les persones d'altres països d'origen arribades a Sant Vicenç i els residents dels barris fora del centre històric del poble.

1.1. Impuls de l'acció cultural als barris

Descripció: Degut a l'estructura urbana de Sant Vicenç i l'actual concentració de les activitats i els equipaments culturals més actius al nucli urbà del municipi, vetllar per la descentralització de l'oferta cultural és clau perquè tota la ciutadania pugui exercir els seus drets culturals, sobretot pel que fa a l'accés i la participació.

Pel que fa a l'activitat cultural, cal destacar que ja existeixen activitats descentralitzades als barris que no depenen directa o exclusivament del Departament de Cultura, com ara les festes de barri o activitats impulsades per entitats culturals i agents socials diversos. No obstant, convé ampliar la coordinació i el rol del Departament de Cultura en aquesta descentralització de l'acció cultural, de la mà d'aquests agents i del treball coordinat amb altres departaments que també s'ocupen de la cohesió territorial -per exemple, amb Mobilitat, Participació, Civisme i Convivència, o amb Imatge i Comunicació-. En aquest sentit, convé no simplement portar les activitats culturals municipals existents als barris fora del centre, sinó també fer una anàlisi dels projectes, agents, entitats i espais ja existents a cada barri, de manera progressiva, amb la finalitat d'identificar propostes que connectin amb els interessos i responguin a les necessitats culturals diverses dels residents de cada barri, enfortint aquestes propostes mitjançant noves estratègies de col·laboració.

En clau de proposta, es podria plantejar la creació d'un nou cicle d'activitats culturals en un o diversos barris on es detectin oportunitats, en col·laboració amb les entitats i els col·lectius locals del mateix barri, seguint la metodologia i la línia de treball fet en el Pla de Desenvolupament Comunitari (PDC) "Implica't per Sant Josep". Tenint en compte que alguns barris de Sant Vicenç no compten amb infraestructures per dur a terme activitats culturals, s'haurien de considerar els espais públics o alternatius que podrien acollir activitats en diversos moments de l'any. També es podria considerar la realització d'una primera prova pilot del programa en un dels barris on hi ha equipaments sobre els que interessa incorporar o eixamplar la seva dimensió cultural -com ara el Centre Cívic La Guàrdia, el Casal Cívic i Comunitari de Sant Josep o el Centre Cívic Rocío-, per facilitar la realització dels seus esdeveniments en espais ja establerts. Posteriorment, seria interessant anar desplegant processos similars progressivament al llarg del termini del PAC.

Aquesta estratègia permetria no només una descentralització més orgànica de l'oferta cultural del municipi, sinó també l'oportunitat de fomentar la creació i co-creació amb els agents dels barris, que necessàriament tenen un coneixement més específic de les tipologies de propostes culturals que puguin respondre als interessos i necessitats de les diverses poblacions que viuen als barris no-centrals.

Cal assenyalar que n'hi ha d'altres accions previstes en el present PAC que reforçaran l'impuls de l'acció cultural als barris, no únicament des de la perspectiva de l'oferta, sinó també des de l'objectiu d'incrementar la participació de diversos perfils de la població, o des del paper i la millora de la xarxa d'equipaments, entre d'altres. A tall d'exemple, conjuntament amb les millores d'infraestructures proposades a la mesura 2.2 i la possible incorporació de nous equipaments per articular un sistema coordinat d'equipaments culturals municipals que es contempla a la mesura 2.3, també s'hauria de valorar la ubicació d'alguns d'aquests nous espais culturals en barris fora del centre del municipi, aprofitant les connexions i el treball conjunt que ja existeix entre l'Ajuntament i altres espais i agents de proximitat. En aquest horitzó però, cal tenir en compte aspectes transversals de la cohesió territorial, com ara la necessitat de reforçar la mobilitat entre els barris de Sant Vicenç, particularment pel que fa a les connexions del transport públic, i la comunicació dels esdeveniments culturals als diversos barris del municipi, per tal d'assegurar tant l'accés com la participació cultural.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Anàlisi d'activitats, entitats, espais culturals i espais públics o alternatius als barris de la ciutat, i les seves fortaleces i oportunitats.	2026-2027	Anàlisi DAFO per a cada barri analitzat Definició d'un barri per a la prova pilot	Servei de Cultura, equips i agents dels equipaments de proximitat, entitats culturals locals, entitats socioeducatives dels barris
Prova pilot de co-creació d'un cicle d'activitats culturals a un barri on es detectin oportunitats.	2027	Nombre d'activitats realitzades Nombre de participants en les activitats realitzades Nombre d'entitats que hi col·laboren	Servei de Cultura, Servei de Territori, Servei d'Educació, entitats culturals locals, entitats socioeducatives, entitats de salut
Expansió dels cicles d'activitats en els barris, progressivament.	2028-2030	Nombre de barris amb cicles Nombre d'activitats realitzades a cada barri Nombre de participants en les activitats realitzades a cada barri Nombre d'entitats que hi col·laboren a cada barri	

1.2. Revisió i ampliació de les propostes culturals dins del Pla Educatiu d'Entorn

Descripció: Donat l'èxit del Pla Educatiu d'Entorn no només envers l'educació dels infants i joves del municipi, sinó també envers la transversalitat del projecte i de les propostes educatives que es realitzen amb la implicació de diverses àrees municipals i agents locals, cal cuidar, revisar i ampliar el paper de la cultura dins d'aquest Pla per tal de potenciar la cooperació amb el Servei d'Educació i l'abast de les activitats culturals a Sant Vicenç, amb l'aspiració de generar un impacte sobre els hàbits culturals dels infants, els joves i els seus entorns més enllà de les activitats puntuals, amb vocació de continuïtat.

Aquesta mesura suggereix una revisió detallada de les propostes culturals que es duen a terme dins de l'actual Pla Educatiu d'Entorn 0-20 (incloent els programes del Passaport Edunauta i la Mostra de Teatre Escolar, així com altres activitats d'educació artística, coneixement de l'entorn i millora de les competències comunicatives i lingüístiques, entre d'altres tipus), i analitzar com es podrien ampliar o complementar amb altres accions que promouen la participació cultural i l'educació d'infants, joves i altres grups socials de la ciutat. En una primera etapa, caldria identificar i posar en valor les activitats existents que formen part del Pla, valorar els seus punts forts i oportunitats de millora, i proposar noves activitats que puguin generar i atreure una representació cultural més diversa (en termes d'edat, gènere, país d'origen, etc.), tot ampliant les oportunitats de participació activa de la ciutadania.

Amb la finalitat d'obrir noves possibilitats de creació o co-creació amb les entitats del teixit cultural local, s'aconsella valorar la col·laboració i implicació d'altres actors no municipals,

com poden ser les escoles de dansa, música i teatre de Sant Vicenç o altres col·lectius culturals i artístics, com el Col·lectiu d'Artistes Vicentins o personalitats amb trajectòria cultural i artística actives al teixit cultural i associatiu de Sant Vicenç. Aquesta implicació per part del teixit cultural no només augmenta les possibilitats de col·laboració i creació de noves propostes creatives i atractives, sinó que també mostra el compromís de l'Ajuntament per enfortir la seva relació amb les entitats de la societat civil vicentina i el suport que s'hi dona.

A més de la implicació dels agents culturals, també s'aconsella reforçar l'aprofitament d'elements del patrimoni i la memòria local, així com dels espais culturals existents. La cura, difusió i divulgació d'aquests elements i recursos eminentment propis ajuden a difondre la història del poble de manera didàctica i creativa, mentre que les llargues trajectòries culturals dels seus agents, representen oportunitats importants per acostar-se i formar part de la història del poble a través de la seva activitat cultural, contribuint així a una millor valoració i orgull cultural del municipi.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Revisió i anàlisi de punts forts i oportunitats de millora, i recerca i selecció de possibles agents	2026-2027	Memòria de l'anàlisi feta	Servei de Cultura, Servei d'Educació, altres serveis rellevants de l'Ajuntament, agents del teixit cultural local, La Vicentina, el Centre Catòlic
Procés de treball de reforç, co-creació i disseny de propostes amb agents, incorporant i reforçant la idea de posar en valor la història i el patrimoni local	2026-2027	Nombre d'activitats ampliades/ reforçades Nombre de propostes noves	
Actualització del catàleg d'activitats i posada en marxa de noves activitats sota el Pla Educatiu d'Entorn 0-20	2028-2030	Nombre de noves activitats Nombre de participants en les noves activitats	

1.3. Foment de la participació en les activitats culturals i el cicle festiu del municipi, en una òptica inclusiva

Descripció: Per tal d'assolir els objectius d'arribar a nous públics, diversificar l'oferta cultural i posar un nou enfocament en el desenvolupament de la història i la memòria cultural local, cal aprofitar el potencial del cicle festiu, les activitats culturals a l'espai públic i altres propostes culturals per afavorir la participació de tothom. Entre d'altres coses, es detecta una participació relativament baixa en moltes activitats culturals per part de la població nascuda a l'estranger, que representa el 14% de la població. Tot i que Sant Vicenç ja té una àmplia gamma d'activitats adreçades a les persones d'orígens diversos –com ara l'ensenyament i activitats relacionades amb l'ús de la llengua catalana, impulsades pel Servei Local de Català i la Biblioteca Municipal Les Voltes, i altres activitats de lleure amb participants de diverses tradicions culturals–, es podria potenciar més la seva participació activa en altres tipus d'activitats.

Les activitats culturals del cicle festiu generalment tenen un gran èxit a Sant Vicenç, i representen una oportunitat per fomentar no només la participació de les persones

migrants, sinó també l'aprenentatge mutu entre la cultura catalana i les cultures d'origen de la població no nascuda a Catalunya. Caldria plantejar també la possibilitat de treballar amb artistes i entitats culturals locals a l'hora de repensar quins elements de la tradició popular i artística es podrien obrir a aquesta mena de col·laboració, així com a l'hora de generar altres tipologies d'activitats participatives al seu voltant. En aquest sentit, és important comptar amb la participació d'artistes i entitats locals vinculades a cultures migrants, així com col·lectius que actualment puguin situar-se "sota-radar" (fora del radar de l'administració pública per la seva condició de no estar constituïts formalment). També és important evitar que la representació d'activitats i expressions culturals vinculades a la diversitat comporti una folklorització en excés, o un enfortiment dels estereotips sobre l'altre. En aquest sentit, és important que aquest treball hi prevalgui la noció d'una identitat local diversa, basada en la construcció col·lectiva al llarg de la història.

També en l'àmbit de l'accés i la participació cultural, podria convenir unificar i millorar els criteris d'inscripció a activitats culturals amb places limitades, com ara el Tast de Vins o alguns espectacles de la Festa Major, per tal d'assegurar un accés més equitatiu i transparent i evitar controvèrsies que han aparegut puntualment.

En aquest treball serà especialment important el diàleg i la col·laboració entre el Servei de Cultura, altres serveis municipals que treballen en l'àmbit de la inclusió i la diversitat, entitats culturals, socials i de veïns, artistes i col·lectius artístics, etc.⁴³

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Creació d'un espai de treball per identificar la participació col·lectiva des d'una perspectiva de diversitat i inclusió	2026	Nombre d'activitats identificades Nombre i llistat d'entitats que poden col·laborar-hi	Servei de Cultura, Serveis Socials, entitats culturals locals, col·lectius vinculats a la diversitat i les migracions, artistes locals, Servei Local de Català
Planificació de noves activitats conjuntament amb les entitats culturals i la ciutadania interessada	2027-2030	Nombre d'activitats realitzades Nombre i llistat d'entitats que hi col·laboren	

⁴³ Veure l'informe *El tractament de la diversitat cultural a les institucions culturals catalanes* (novembre de 2024), de Jordi Baltà Portolés, Joaquina Bobes González y Àngel Mestres, publicat pel Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (CoNCA) de la Generalitat de Catalunya, disponible en: <https://drac.cultura.gencat.cat/handle/20.500.12368/33846#page=1>. Aquest informe esdevé un recurs important a l'hora d'aplicar polítiques sobre la diversitat cultural. Destaca la necessitat d'assolir una participació relacional, sostenible i corresponsable entre la pluralitat cultural del municipi, fent-ho des d'una perspectiva interseccional com a institució, amb recursos i en coordinació amb altres àmbits de Serveis a les Persones.

1.4. Co-disseny i impuls d'activitats culturals amb els joves de Sant Vicenç

Descripció: Atesa la manca actual d'una programació regular d'activitats culturals específicament pensades amb i per als joves de Sant Vicenç, així com la voluntat de desenvolupar noves aproximacions més participatives a la programació cultural municipal i d'enfortir el treball transversal entre serveis municipals, aquesta mesura hauria de permetre definir i renovar les propostes en matèria de cultura creada per i per als joves. Sobretot, es tracta d'obrir o eixamplar les vies d'interacció i d'intersecció amb els joves de diferents edats i etapes de vida (per exemple, els adolescents, els joves de 18 a 25 o de 26 a 30, o el joves adults de 30 a 35), que necessàriament tenen diferents interessos i necessitats pel que fa a les seves vides generals i culturals.

Convindria treballar no només amb el Servei de Joventut i Infància i els treballadors de l'Espai Jove La Capella -aprofitant el seu coneixement i contacte directe amb els joves de diferents perfils-, sinó també directament amb joves de diferents edats, orígens i classes socioeconòmiques, empoderant-los perquè puguin compartir les seves necessitats, inquietuds i interessos pel que fa a la vida cultural de Sant Vicenç i, posteriorment, traslladar-les al disseny d'activitats concretes. Aquest treball conjunt amb els joves haurà d'accentuar la importància dels processos de treball i de creació d'activitats i accions culturals fet per i per als joves, ja que sovint els processos donen més informació sobre l'eficàcia i l'èxit de les accions que no pas indicadors sobre determinats resultats en termes d'activitats o nombres d'assistents. En la mateixa línia, aquesta mesura també hauria d'incidir en l'obertura de noves eines i espais perquè els joves de diferents perfils facin seves les pràctiques i les programacions culturals.

En aquest sentit, convindria contemplar tant processos de co-disseny d'activitats com d'impuls directe de les activitats creades i mantingudes pels mateixos joves. El procés de co-disseny necessàriament requereix la implicació directa dels joves en el disseny i la gestió d'un nou cicle de activitats creades com a fruit de la cooperació entre els joves de Sant Vicenç i agents de l'administració pública, amb la participació del Servei de Joventut i Infància, el Servei de Cultura i els treballadors de l'Espai Jove La Capella, entre d'altres. S'hauria de posar èmfasi en la importància de l'aprenentatge mutu que es pot generar entre l'administració i els joves de diferents perfils, així com confiar en els seus criteris i referents culturals perquè se sentin recolzats i empoderats no només a participar en la vida cultural de la seva ciutat, sinó també a ajudar a definir-la conjuntament. Alhora, també és fonamental donar un impuls especial a la creació i gestió de projectes culturals que neixen dels mateixos joves del poble -cicles, festivals de cinema, concerts o projectes socials concrets, entre d'altres-, per tal de donar-los suport com a creadors i assegurar la seva participació continuada com a protagonistes de la vida cultural del poble. Això es pot fer a través d'una nova convocatòria de subvencions dirigides a joves creadors, o bé a través d'altres mecanismes de suport, com cedir-los espais d'assaig o d'exhibició, comunicar les seves activitats a través de l'agenda municipal, entre d'altres.⁴⁴ A més, com veurem més endavant a la mesura 1.6, també convé convidar-los a participar activament en la comunicació de l'activitat cultural de Sant Vicenç com a prescriptors culturals, on poden fer petits vídeos a xarxes que fan servir habitualment, com ara TikTok o Instagram, per compartir i recomanar les activitats culturals més actuals del poble.

Aquesta mesura és clau no només per implicar els diversos perfils de gent jove en la planificació i gestió de la vida cultural de Sant Vicenç, sinó també per donar-los més protagonisme en aquest àmbit, a la seva creació i a la seva participació cultural en general.

⁴⁴ Per tal de concretar accions en aquesta línia, es pot incorporar altres exemples inspiradors que puguin ser transferibles a Sant Vicenç dels Horts, extrets del Banc de Bones pràctiques de la Diputació de Barcelona en matèria de cultura relacionades a Joves: <https://www.diba.cat/es/web/cerc/bones-practiques/-/cercador/cerca#resultats-cercador>

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Co-disseny d'un cicle d'activitats culturals amb els diferents perfils de joves.	2026-2027	Nombre d'activitats realitzades Nombre de participants fidelitzats Valoració qualitativa de l'aprenentatge mutu i l'intercanvi al llarg del procés de co-disseny	Servei de Cultura, Servei de Joventut i Infància, Espai Jove La Capella, joves de diferents perfils del municipi (edats, països d'origen, perfils socioeconòmics, etc.), Servei d'Educació, centres d'ensenyament formal i no formal
Impuls a la creació i gestió dels projectes culturals provinents dels joves del municipi	2027-2030	Total de suport econòmic concedit anualment Nombre de cessions d'espais d'assaig i exhibició Nombre de projectes impulsats	Servei de Cultura, Servei de Joventut i Infància, joves de diferents perfils del municipi
Posada en marxa i manteniment del programa dels "prescriptors culturals" joves	2026-2030	Nombre de prescriptors culturals joves participants anualment	Servei de Cultura, Servei de Comunicació, joves de diferents perfils del municipi

1.5. Desenvolupament d'accions per posar en valor la història i la memòria cultural local

Descripció: Durant la fase de la diagnosi s'ha detectat la necessitat de reforçar i posar en valor la història i la memòria cultural local, per tal d'augmentar la comprensió i l'orgull cultural de Sant Vicenç com a municipi amb una llarga tradició cultural arrelada no només a la cultura catalana, sinó també a la diversitat i mestissatge de cultures provinents de diverses onades de migracions (del sud d'Espanya i altres països del món). Aquesta mesura tracta de desenvolupar i impulsar accions i activitats culturals que posin en valor la història i la memòria local, des de la perspectiva d'una ciutat que sempre ha acollit a les persones migrades, alhora que reivindica la importància de mantenir viva la tradició cultural pròpia.

En primer lloc, cal posar en valor la tasca de l'Arxiu Municipal pel que fa a la difusió del patrimoni, ja que actualment és (i hauria de seguir sent) el principal node a partir del qual articular la defensa de la memòria i la divulgació històrica de Sant Vicenç. Cal augmentar els recursos, tant econòmics com humans, destinats a aquestes accions perquè aquesta aposta tingui un impacte real, ja que actualment hi ha només una persona referent de l'Arxiu que s'encarrega de totes les tasques de dinamització del patrimoni cultural local.

Per tal de realitzar aquest impuls a la història i la memòria cultural local, seria interessant que l'Arxiu Municipal impulsés un grup d'actors culturals interessats en fomentar tota mena d'accions culturals relacionades amb la preservació i la valoració de la història i la memòria cultural local. A través d'una sèrie de trobades amb agents com el propi Servei de Cultura, el Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, el Centre d'Estudis Locals, el Centre Catòlic, La Vicentina i altres entitats i actors culturals que poden respondre a la diversitat cultural històrica del municipi, l'equip de l'Arxiu pot ajudar a valorar i organitzar diferents propostes per a exposicions, publicacions, projectes a l'espai públic i altres accions i

intervencions que reconguin tot allò que és propi de Sant Vicenç dels Horts, i com la identitat local s'ha configurat a través de l'intercanvi.

A més, caldria articular un relat que posi en valor els elements patrimonials més rellevants de la ciutat (incloent el Forn Romà i el Molí dels Frares), així com el patrimoni material i immaterial que actualment passa desapercebut. En aquest sentit, convindria crear un projecte museogràfic o un espai expositiu permanent que unifiqui el relat de la memòria i la història de Sant Vicenç dels Horts i del Baix Llobregat com a espai de diversitat i mestissatge. Igualment, hi caldria assenyalar la llarga tradició del patrimoni festiu a Sant Vicenç i posar en valor alguns dels seus elements clau, com ara els gegants, el bestiar i altres representacions materials de la cultura tradicional i popular catalana, que també forma una part important de la història del poble.

Per la seva part, el Servei de Cultura també pot incidir més directament en el foment d'aquestes accions a través de la inclusió d'aquestes finalitats dins dels criteris de selecció de les subvencions a entitats culturals, per exemple, o incorporant més temes de patrimoni dins dels seus cicles anuals d'activitats culturals.

Aquesta mesura és clau no només per garantir l'assoliment dels drets culturals de tots els membres de la ciutadania, sinó també per ajudar a construir una nova narrativa del poble basada en l'orgull cultural, la diversitat i la inclusió de diversos col·lectius de persones com a part integral de la història del desenvolupament del municipi.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Grup de treball d'entitats i actors culturals per compartir experiències i idees	2026	Nombre d'entitats participants Nombre i llistat d'idees potencials	Servei de Cultura, Arxiu Municipal, Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, Centre d'Estudis Locals, el Centre Catòlic, La Vicentina i altres entitats i membres de la ciutadania amb interès en la preservació i la valoració de la història i la memòria local.
Posada en marxa de noves accions per posar en valor la història i la memòria cultural local	2027-2030	Nombre i llistat d'accions	
Estudi sobre la creació d'un espai expositiu permanent sobre la història i la memòria cultural diversa de SVH i el Baix Llobregat a base de la diversitat i l'intercanvi de cultures	2027	Estudi sobre la creació de l'espai expositiu	Servei de Cultura, Arxiu Municipal, Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, Centre d'Estudis Locals

1.6. Reforçar el rol i les línies de treball de la Biblioteca Municipal amb altres agents del municipi

Descripció: A més de l'impuls de l'acció cultural als barris plantejada a la mesura 1.1, també es pot contemplar la introducció de mesures per augmentar la diversificació dels continguts i les propostes culturals realitzades dins dels equipaments culturals municipals

al centre del poble. En aquest sentit, convindria reforçar el rol i les principals línies de treball de la Biblioteca Municipal en relació amb els agents socials, culturals i educatius dels diferents barris de Sant Vicenç, amb un enfocament tant en les activitats que es duen a terme dins de la Biblioteca com en els serveis d'extensió bibliotecària o de portes enllà, a altres barris del municipi.

Primer de tot, cal posar en valor i reforçar especialment els serveis i les línies de treball pròpies de la Biblioteca Municipal, amb projectes i activitats destacades com els clubs de lectura, els grups de conversa en anglès i la presentació de llibres de quilòmetre zero en aliança amb les llibreries locals. Igualment, cal reforçar les múltiples línies de col·laboració que té la Biblioteca amb altres àmbits d'intersecció, que poden incloure els següents àmbits i activitats, entre d'altres:

- > Salut: xerrades de divulgació sobre la salut, en cooperació amb centres sanitaris;
- > Serveis Socials: ampliar el projecte “Llegir ens acompanya”, augmentant el repartiment de llibres a domicili i l'assistència i lectura en veu alta a les residències de persones grans;
- > Educació: ampliar les activitats del passaport Edunauta i les visites escolars, preparar motxilles lectores per a escoles i espais bressol, ampliar el club de lectura en veu alta i la reserva d'activitats del Bibliolab als espais, entre d'altres;
- > Llengua catalana: reforçar el programa “LECXIT” amb el Voluntariat per la Llengua i la dinamització d'espais i jocs en català com a eines d'aprenentatge;
- > Joventut: a més de facilitar l'ús de les aules d'estudi per als joves estudiants, implicant-se en el co-disseny i impuls d'activitats amb i per a joves (mesura 1.4);
- > Feminisme: cooperar amb aquesta àrea per consolidar la perspectiva de gènere en la gestió i programació de continguts, com ara a través del fons, els contacontes o clubs de lectura;
- > Gent Gran: ampliar la formació d'accessibilitat digital i el programa “Llegir ens acompanya”, així com els punts de lectura als Casals de la Gent Gran;
- > Cultura digital: reforçar el seu treball en aquest àmbit, com a espai d'acreditació de competències ACTIC (de la Generalitat de Catalunya);

També es pot plantejar una diversificació de les activitats que es duen a terme dins de la Biblioteca, ampliant l'abast cultural de les que ja tenen èxit en termes de la cohesió social i el foment de la lectura (com ara els clubs de lectura, els contacontes infantils i les activitats dirigides a persones que aprenen la llengua catalana), i alhora buscant incorporar noves activitats que permetin connectar millor amb lectors, escriptors, estudiosos, col·lectius d'àmbit i orígens diversos o persones que formen part de col·lectius en risc d'exclusió. En aquest sentit, serà clau el treball conjunt amb els diferents agents socials, culturals i educatius que connecten habitualment amb aquests col·lectius, per tal de definir propostes d'activitats que responguin millor a les seves necessitats socials i culturals. Alhora, la Biblioteca pot reforçar el posicionament i projecció de la seva sala d'actes com a espai de divulgació, de trobada o celebració d'esdeveniments culturals connectada amb tendències i interessos de les diverses comunitats de Sant Vicenç, ampliant la seva funció actual d'acollir esdeveniments del teixit associatiu, per atendre a les necessitats diverses de la població i establir-se com a espai que respecta i celebra la diversitat del poble.

Pel que fa a les activitats fora de la Biblioteca, també es podria plantejar la realització d'activitats relacionades amb la lectura i l'expressió literària, la cohesió social i la inclusió en altres barris del municipi, com ara impulsant formacions o portant els clubs de lectura als centres cívics o les instal·lacions d'entitats que treballen amb poblacions d'orígens diversos, per tal de facilitar la cohesió social i l'aprenentatge mutu de les diferents cultures d'origen a través de la literatura. De nou, serà fonamental treballar conjuntament amb els agents culturals i socials actius en cada barri per identificar les millors tipologies d'activitats i co-crear-les de la manera més adient per a cada comunitat.

Cal destacar que la realització de tots dos tipus d'accions (tant dins de la Biblioteca com fora, als barris) requereix un augment de recursos financers, ja que la Biblioteca actualment treballa amb un pressupost reduït pel que fa a les seves activitats i s'hauria de comptar amb recursos addicionals per fomentar-ne de noves. Aquesta mesura és clau per donar suport a la Biblioteca Municipal i les seves comunitats d'usuaris ben diverses, així com permetre a la Biblioteca expandir el seu rol i nivell de cooperació amb les entitats i agents socials, culturals i educatius de Sant Vicenç, alhora que s'estableix com a punt de trobada i benvinguda per a les diverses poblacions del municipi.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Anàlisi d'activitats existents i proposta de noves per connectar amb les comunitats diverses de Sant Vicenç.	2026	Nombre total d'activitats Nombre de noves propostes d'activitats internes i externes	Biblioteca Municipal Les Voltes; Servei de Cultura; agents culturals, socials i educatius dels diversos barris
Posada en marxa d'activitats internes (a la Biblioteca) i externes (als barris), de manera progressiva	2027-2030	Nombre d'activitats realitzades (internes i externes) Nombre de participants en les activitats (internes i externes) Nombre d'entitats que hi col·laboren	

1.7. Desenvolupament d'una nova estratègia de comunicació cultural

Descripció: L'objectiu d'augmentar tant l'accés com la participació ciutadana en termes culturals necessàriament requereix una revisió dels mecanismes actuals de comunicació i difusió de l'oferta cultural del municipi i les possibilitats de participar-hi. La diagnosi ha mostrat que Sant Vicenç té un bon nivell d'activitat cultural per part d'actors tant municipals com del teixit cultural i associatiu, tot i que la participació en aquestes activitats sovint es concentra en les mateixes persones o grups, i la ciutadania no sempre s'assabenta de l'oferta cultural existent. Amb la finalitat d'arribar als diversos públics del municipi i fomentar la participació en l'oferta cultural municipal i de la societat civil, es proposa una revisió integral i millora de les estratègies i canals de la comunicació cultural actual.

En aquest sentit, seria pertinent desenvolupar una estratègia de comunicació cultural que diversifiqui els canals i missatges, integrant-hi noves eines que responen millor a les necessitats i mètodes de comunicació actuals de la ciutadania i la societat (en canals tant

online com *offline*), així com identificar els actius culturals clau de la ciutat per posar-ne èmfasi i buscar activament arribar a nous públics, especialment els públics joves, d'altres països d'origen i residents als barris no-centrals del municipi. A més de considerar les estratègies que actualment funcionen bé, es podria plantejar la incorporació de noves eines com la Ràdio Sant Vicenç o TV Sant Vicenç, que poden ajudar no només amb la difusió de les activitats culturals actuals, sinó també amb la creació de nous continguts per part dels públics anteriorment esmentats. Per exemple, a través de cursos, concursos o activitats participatives que mostrin les habilitats tècniques de la creació i producció de la ràdio i la televisió, perquè puguin compartir les seves històries a través d'aquestes eines. En aquesta mateixa línia, també es pot comptar amb alguns “ambaixadors culturals vicentins”, persones reconegudes de la ciutat que puguin recomanar activitats de l'agenda cultural de Sant Vicenç i promoure-les activament en les seves xarxes socials (TikTok i Instagram), així aprofitant l'avinencesa per a potenciar l'orgull de ser de Sant Vicenç dels Horts.

A nivell general, convindria valorar també la creació i el manteniment d'una agenda cultural compartida entre l'Ajuntament i les entitats culturals del poble, idealment en format de calendari digital, que permetés veure totes les activitats i propostes culturals en un mateix lloc i que ajudés a agilitzar la comunicació cultural i evitar la “contraprogramació” d'activitats. Amb aquesta mateixa finalitat, convindria reprendre la producció d'una agenda en format paper que s'enviï a cada domicili, valorant el balanç entre els seus costos financers i mediambientals i la seva utilitat pel que fa a la promoció de la participació cultural ciutadana.

Per tal de complir amb aquests objectius, es necessita l'impuls i la coordinació especial dels serveis municipals de Cultura i Comunicació, entre d'altres serveis que incideixen en cultura, com Educació, Joventut i Infància, Feminisme, Territori, Serveis Socials, etc., així com l'Arxiu Municipal, la Ràdio Sant Vicenç, TV Sant Vicenç, les entitats culturals locals i els nous ambaixadors culturals vicentins per a la definició, coordinació i seguiment de la nova estratègia de comunicació. També caldria definir conjuntament la imatge del poble com a espai amb trajectòria i potència cultural important, que s'ha definit i construït a base de la diversitat i el mestissatge de cultures, i posar èmfasi en la comunicació coordinada d'aquesta imatge per deixar clar que la cultura és un espai obert a la participació de tota la ciutadania de Sant Vicenç.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Identificació d'actius clau del municipi, en conjunt amb entitats culturals locals	2025	Catàleg d'actius culturals i patrimonials del municipi	Servei de Cultura, Servei de Comunicació, Arxiu Municipal, entitats culturals locals
Anàlisi de públics i canals de comunicació i difusió	2026	Llistat de canals de comunicació per tipologia de públic	
Disseny de nova estratègia de comunicació cultural multicanal	2026-2030	Pla de comunicació anual	Servei de Cultura, Servei de Comunicació, Servei d'Educació, Servei de Joventut i Infància, Servei de Feminisme, Servei de Territori, Serveis Socials, Arxiu Municipal, Ràdio Sant Vicenç, TV Sant Vicenç, entitats cultural locals, nous ambaixadors culturals, etc.
Posada en marxa i manteniment del	2026-2030	Nombre d'ambaixadors	Servei de Cultura, Servei de Comunicació, personalitats i

programa dels "ambaixadors culturals vicentins"		culturals participants anualment	altres professionals culturals del municipi
Creació i manteniment d'una agenda cultural compartida en format de calendari digital i/o en format paper que s'envii a cada domicili.	2027-2030	Agenda/ calendari cultural digital i/o en format paper que s'envii a cada domicili	Servei de Cultura, Servei de Comunicació, Servei d'Educació, Servei de Joventut i Infància, Servei de Feminisme, Servei de Territori, Serveis Socials, Arxiu Municipal, Ràdio Sant Vicenç, TV Sant Vicenç, entitats cultural locals, nous ambaixadors culturals, etc.

Eix 2: Enfortiment de l'ecosistema cultural com a element de cohesió, identitat i autoestima

El segon eix del PAC deriva de l'objectiu específic de reconèixer i enfortir el teixit associatiu, les empreses i altres actors i espais de cultura com a elements centrals de la vida de Sant Vicenç, i que contribueixen especialment a la cohesió social, la identitat local i la projecció del municipi.

Aquest eix preveu mesures relacionades amb el finançament de les entitats i activitats culturals, la execució de millores infraestructurals i l'articulació d'un sistema d'equipaments culturals municipals, el foment de relacions de col·laboració entre actors culturals, l'impuls a la creació artística i cultural al llarg de tota la cadena de valor, i altres accions que posin en valor tant la cultura popular com l'entorn natural i les tradicions rurals i gastronòmiques del municipi com a elements de cohesió i identitat local. Tot això comporta una revisió dels criteris interns de l'administració pública i la seva relació amb el teixit cultural per ajudar a enfortir la col·laboració i reforçar el seu rol en impulsar la cohesió social i la definició de la identitat del poble, així com contribuir al desenvolupament de l'orgull cultural i l'autoestima local.

2.1. Augment i revisió del programa de subvencions a les entitats culturals locals

Descripció: Durant l'elaboració de la diagnosi, s'ha detectat la necessitat d'implementar canvis en el procés d'atorgament de les subvencions a les entitats culturals locals. Actualment, l'Ajuntament de Sant Vicenç els dona suport a través de subvencions nominatives i subvencions de concurrència competitiva. Aquestes últimes s'atorguen a través d'una sola convocatòria anual, i totes dues tipologies tendeixen a variar poc (en els últims anys) pel que fa a les quantitats de subvencions i les entitats que en reben. Aquesta mesura proposa fer una revisió completa de les dues tipologies de subvencions, plantejant augmentar la quantitat total de recursos que s'hi destina i redefinint-ne els criteris de selecció i la seva distribució.

Atès el gran paper de les entitats culturals en la programació d'esdeveniments culturals al llarg de l'any, així com l'enfocament actual de la Regidoria i el Servei de Cultura de donar suport al teixit cultural i associatiu, i en el marc de la proposta d'incrementar els recursos municipals que es destinen a cultura (vegeu l'Eix 3), seria convenient augmentar la partida pressupostària dedicada a les subvencions a les entitats, com a eina principal de l'Ajuntament per donar suport a la seva activitat.

A més d'un augment general del pressupost en aquesta àrea, també convindria revisar els criteris d'atribució dels ajuts perquè s'adeqüin més als criteris i els objectius establerts en el present PAC. En aquest sentit, s'hauria de vetllar pel compliment dels drets culturals de la ciutadania a través de la subvenció de diversos tipus d'activitats culturals, amb un enfocament en la redistribució de les subvencions de concurrència competitiva entre entitats que prioritzés aquells projectes que comparteixen propostes i objectius alineats amb els consensuats en aquest PAC, com ara aquells que contribueixen a descentralitzar l'acció cultural i a fomentar l'accés i la participació de la ciutadania.

En paral·lel, convindria fomentar una major corresponsabilitat financera entre l'Ajuntament i les entitats. Actualment es manté el marc establert fa uns anys per pal·liar els efectes de la pandèmia de la Covid-19, segons el qual les subvencions poden arribar a cobrir el cost total d'una activitat. En els propers anys, convindria evolucionar envers un model en què l'Ajuntament mantingui la seva aportació al conjunt del teixit associatiu, i alhora les entitats es comprometin a buscar noves fonts de finançament, o d'autofinançament, per aportar una part dels recursos necessaris per a les activitats. Aquesta evolució podria ser progressiva, al llarg de dos o tres exercicis.

A més d'aquests criteris, també es podria plantejar una revisió de les prioritats establertes en les convocatòries anuals, amb la possibilitat d'incloure noves prioritats o enfocaments temàtics cada any segons les necessitats detectades i els objectius del PAC d'enfortir la cohesió social i el sentit de pertinença al municipi. Convindria involucrar a la Taula de Cultura en aquest debat i en la definició de les prioritats i els criteris de selecció de les subvencions, ja que les entitats que hi participen representen una gran varietat de sectors culturals i coneixen de primera mà les realitats del teixit cultural i associatiu.

Alhora, també convindria fer una revisió dels objectius i la gestió dels convenis de col·laboració existents, ja que les entitats que actualment en tenen juguen un paper molt important en la realització d'esdeveniments culturals municipals de manera reiterada, sobretot dins del marc del cicle festiu. Una revisió íntegra dels convenis vigents i els nous convenis potencials hauria de preveure un treball d'identificació sobre els objectius compartits d'interès públic, així com la revisió dels seus criteris específics per assegurar que s'ajustin millor a les necessitats culturals de la ciutadania i als objectius i criteris establerts en el present PAC. En aquest sentit, es pot veure un clar interès en obrir espais com el Centre Catòlic i La Vicentina a l'ús públic i en actualitzar els seus convenis, però també es poden incorporar acords sobre projectes concrets amb altres agents que tenen un determinat patrimoni o una especialitat que comparteixi objectius amb l'administració, com, per exemple, amb agents privats envers la gestió de determinats projectes. Igualment, caldria considerar la possibilitat d'introduir nous instruments, com ara els contractes programa, per tal d'establir un marc clar, amb objectius comuns, activitats i indicadors de seguiment.

Aquesta alineació holística és clau no només per garantir el millor ús de recursos i la millor qualitat de les activitats culturals municipals, sinó també per obrir la possibilitat de consensuar nous convenis de col·laboració amb entitats que poden beneficiar-se dels ajuts i oferir un bon servei cultural al poble, tot això en base als objectius alineats.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Augment progressiu de la partida destinada a subvencions de concurrència competitiva	2026-2030	% d'augment en el pressupost de les subvencions sobre l'any anterior (2026-2030)	Servei de Cultura

		% d'autofinançament per part de les entitats	
		Adequació dels recursos disponibles a les activitats definides cada any dins el PAC	
Revisió dels criteris de selecció i prioritats de les convocatòries anuals de subvencions de concurrència competitiva, amb la Taula de Cultura	2026-2030	Criteris i prioritats actualitzades per a la convocatòria del 2026 i cada any posterior (de manera progressiva)	Servei de Cultura, Taula de Cultura
Revisió dels objectius compartits d'interès públic i dels criteris i la gestió dels convenis de col·laboració actuals, així com possible consens de nous convenis	2026-2030	Criteris actualitzats per als convenis de 2026 i cada any posterior (de manera progressiva) Nous convenis de col·laboració amb un contracte programa, en funció de les necessitats culturals municipals	Servei de Cultura, entitats culturals i del teixit associatiu

2.2. Millores al manteniment i actualitzacions a la infraestructura dels equipaments culturals existents

Descripció: La revisió i anàlisi dels equipaments culturals existents ha permès detectar la necessitat d'introduir millores infraestructurals o de manteniment en diversos equipaments culturals municipals o d'ús municipal. Per tant, aquesta mesura tracta d'una identificació i planificació per implementar les millores pertinents dins del termini d'aquest PAC (2025-2030). Això necessàriament requereix una primera fase de revisió i identificació de les mancances de manteniment o millores infraestructurals de cada equipament municipal, la concreció dels recursos necessaris (humans i financers) per dur a terme aquestes millores, i una priorització dels projectes pendents. Idealment, es duria a terme la revisió aquest any 2025 per poder concretar els recursos i la planificació durant el període 2026-2027 i començar a desplegar les obres i altres millores pertinents durant els anys 2026-2030.

Entre les diverses intervencions que caldria realitzar en el curt i mig termini, convindria prioritzar amb una certa urgència tres casos que impedeixen el funcionament normalitzat dels equipaments que conformen el mapa actual d'equipaments culturals municipals. En primer lloc, la correcció de les goteres a la segona planta de la Biblioteca Municipal Les Voltes, per assegurar la seguretat dels visitants i els fons i altres materials de la biblioteca. En segon lloc, la cobertura de vidre translúcid i altres millores pertinents per assegurar una dotació escenicotècnica bàsica i funcional per a l'Auditori del Centre Cultural i Cívic Virginia Amposta. Finalment, les adequacions pendents per a la certificació i llicència d'activitat normalitzada al Centre Catòlic. Aquesta mesura és fonamental per assegurar que Sant Vicenç disposa de les millors condicions per desenvolupar la seva activitat cultural en un ecosistema divers i cohesionat.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Revisió de les necessitats infraestructurals dels equipaments culturals municipals	2025	Llistat d'equipaments i millores detectades	Servei de Cultura, responsables dels equipaments culturals municipals (i d'ús municipal)
Planificació de la implementació de les millores detectades	2026-2027	Cronograma orientatiu de la implementació de les millores planificades en cada equipament cultural, amb estimació de recursos econòmics i humans	Servei de Cultura
Implementació progressiva de les millores detectades al llarg del termini del PAC	2026-2030	Nombre d'equipaments amb millores implementades cada any (i al final del PAC) Nombre d'equipaments amb millores pendents cada any (i al final del PAC)	

2.3. Articulació d'un sistema coordinat d'equipaments culturals municipals en clau de projecció al futur

Descripció: A més d'implementar millores en els equipaments culturals existents (com s'ha descrit a l'anterior mesura 2.2), també cal fer una projecció estratègica dels equipaments culturals que fan falta a Sant Vicenç i els seus usos, per assegurar que totes les seves necessitats culturals es puguin satisfer de manera adequada en el present i el futur. Per tant, aquesta mesura tracta d'aprofundir en la planificació dels equipaments en clau d'un sistema articulat i coordinat, i en clau de projecció al futur.

Caldria començar aquest procés amb una revisió i mapatge dels equipaments i espais culturals amb potencial per incorporar-se al conjunt d'equipaments municipals, identificant els espais i els possibles usos que en justifiquin la inclusió. Després, caldria entrar en una fase de planificació estratègica que contemplés les necessitats culturals que actualment no estan satisfetes al municipi i pensar en possibles espais que podrien donar-hi resposta. A la diagnosi, s'ha detectat una manca d'espais dedicades a les arts visuals, malgrat el nivell d'activitat en aquest sector per part de diversos actors locals, així com la manca d'un espai escènic amb aforament de més de 300 persones.

Per tant, la fase de planificació hauria de contemplar quins espais existeixen actualment a la ciutat que podrien adequar-se (a través d'obres o canvis dels seus usos actuals) per permetre la correcta realització d'activitats d'arts visuals i escèniques en consonància amb les necessitats actuals, així com qualsevol altra necessitat detectada durant la vigència del PAC. Alhora, es podria plantejar també l'adequació o renovació d'algunes de les antigues residències de la ciutat que tenen potencial per contribuir a l'ampliació de les possibilitats de Sant Vicenç, com ara la part pendent de reformar de Ca l'Aragall, Can Coll o Can Costa. Aquest últim es podria fer servir com a nou espai d'exposició i d'arts visuals, el qual també permet l'ampliació dels espais actuals de la Biblioteca Les Voltes, donat la seva proximitat geogràfica. En aquesta mateixa línia, convindria seguir adequant els espais exteriors del Molí dels Frares per tal que puguin acollir més activitats culturals, com ara concerts de petit format, activitats familiars i esdeveniments de proximitat.

Cal remarcar que aquesta planificació i projecció cap al futur del mapa d'equipaments culturals municipals ha de servir com a eina d'implementació del present PAC, incorporant-hi els eixos estratègics i reforçant els seus objectius específics, particularment pel que fa al

paper dels equipaments i els seus equips a impulsar els drets culturals i a enfortir l'ecosistema cultural de Sant Vicenç. En relació amb els drets culturals, caldria tenir en compte el rol dels equipaments en el treball als barris del municipi, els projectes duts a terme per la Biblioteca Municipal i el Pla Educatiu d'Entorn 0-20, el treball fet amb els joves i la gent gran, l'enfocament a la diversitat cultural i les accions al voltant de la memòria i el patrimoni, entre d'altres temes importants. Igualment, caldria planificar i vetllar per l'impacte dels equipaments culturals en tot l'ecosistema cultural de Sant Vicenç, especialment envers el teixit associatiu, els diversos sectors culturals i totes les fases de la cadena de valor de cada sector.

Aquesta mesura tindrà implicacions a mig o llarg termini, més que no de manera immediata, ja que comporta una planificació més estratègica d'espais i usos, que necessàriament representa un cost econòmic més alt que no altres mesures. A més, queda clar que la incorporació d'alguns espais culturals existents a la xarxa municipal requereix l'elaboració d'acords entre les entitats titulars i l'administració municipal, la qual cosa també pot afectar el termini de la seva implementació. Tot i així, aquesta mesura és clau per assegurar que el municipi disposi d'espais addicionals que estan correctament dimensionats i adequats a les diverses necessitats culturals de la ciutadania, avui i en el futur.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Revisió i mapatge dels equipaments i espais culturals amb potencial per incorporar-se al conjunt d'equipaments municipals	2026-2027	Llistat d'equipaments amb potencial	Servei de Cultura i altres serveis de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts
Planificació de l'adequació o construcció dels nous espais culturals	2027-2028	Cronograma orientatiu de la implementació dels nous espais culturals	Servei de Cultura i altres serveis de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts
Implementació progressiva de l'adequació o construcció en els espais identificats	2027-2030	Nombre d'equipaments en procés d'adequació cada any Nombre d'equipaments acabats i incorporats cada any (i al final del PAC)	Servei de Cultura i altres serveis de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts

2.4. Impuls d'una jornada anual d'associacionisme a Sant Vicenç dels Horts

Descripció: A més de donar suport a les entitats culturals locals a través de subvencions de la seva activitat (mesura 2.1) i el manteniment i projecció d'un sistema articulat d'equipaments culturals (mesures 2.2 i 2.3), l'Ajuntament de Sant Vicenç també pot nodrir l'ecosistema cultural local a través d'accions que millorin la cohesió i impulsin les connexions entre diversos actors culturals. En aquest sentit, el Servei de Cultura podria jugar un paper important com a facilitador i impulsor d'una jornada anual d'associacionisme a Sant Vicenç, amb la finalitat no tant de donar visibilitat pública a la feina feta per les entitats (com ja es fa a la Mostra d'Entitats a la Festa Major), sinó sobretot de millorar la cohesió entre elles i el sentit de pertinença i orgull al municipi al voltant de la cultura. Aquesta jornada hauria d'ajudar a generar noves sinergies entre actors del teixit cultural i la societat civil,

fomentant noves relacions de cooperació i col·laboració en matèria de cultura a mig i llarg termini. Això es pot traduir en resultats molt pràctics, com la planificació conjunta d'esdeveniments o activitats, o la possibilitat de compartir espais i recursos, entre d'altres.

Perquè sigui realment coherent amb els objectius de la Regidoria de Cultura i el present PAC, aquesta jornada hauria de dependre del Servei de Cultura i comptar amb la participació de la Taula de Cultura, que pot ajudar en la seva concreció i organització degut al seu coneixement dels diversos sectors culturals de la ciutat i les relacions existents entre les entitats. Tot i així, serà clau ampliar l'abast d'aquesta jornada perquè hi participin no només les entitats que ja formen part de la Taula de Cultura, sinó també d'altres que no en formen part, obrint-se especialment als col·lectius dirigits a persones d'orígens diversos i altres entitats dels barris que actualment no tenen gaire contacte amb l'Ajuntament. D'aquesta manera, una jornada anual d'associacionisme pot ajudar a millorar les relacions i la cohesió entre tots els actors culturals de municipi, així com enfortint la identitat local a través de la diversitat cultural.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Establiment del comitè per planificar la jornada	2026	Llistat de membres del comitè, amb representació de diversos sectors culturals	Servei de Cultura, Taula de Cultura i altres entitats culturals i associatius rellevants
Planificació de la jornada d'associacionisme	2026	Cronograma de tasques a desenvolupar i els seus terminis	
Realització de la primera jornada d'associacionisme	2027	Memòria de la primera jornada amb qüestionari de satisfacció dels participants	
Següents edicions anuals de la jornada d'associacionisme	2028-2030	Memòries de les jornades anuals amb qüestionaris de satisfacció dels participants	

2.5. Reforç al suport a la creació i a la difusió cultural vicentina

Descripció: Dins de les múltiples fortaleeses que s'han identificat a Sant Vicenç a la diagnosi, es troba una sèrie d'iniciatives anuals que impulsen la creació i la difusió cultural al municipi, especialment la Gala de la Cultura i els diversos concursos i cicles de suport a la creació: el Premi de Poesia Narcís Lluís i Boloix, el Concurs de Fotografia Francesc Siñol, el Festival Internacional de Curtmetratges Santiago Arizón i el Festival XS de cantautors/es, entre d'altres. Aquesta mesura tracta de reforçar aquestes iniciatives existents, així com de crear-ne de noves que poden impulsar encara més la creació i difusió cultural al poble, atesa la contribució que poden fer a l'enfortiment de l'ecosistema cultural de Sant Vicenç i la construcció d'una identitat i una autoestima local a través de la cultura.

La Gala de la Cultura ja ha contribuït a donar visibilitat a totes les iniciatives creatives dels concursos i als creadors i col·lectius als quals s'atorguen els premis, així com generar un reconeixement addicional de les persones, entitats i iniciatives significatives de la vida cultural de Sant Vicenç. A més, el fet de repetir la Gala anualment ha permès que esdevingui una data assenyalada al calendari (al voltant de Sant Jordi) i remarca la importància de la cultura en la vida del municipi. Per tant, queda clar que tant la Gala de la Cultura com els premis donen un suport molt important a la creació i la difusió artística pròpia de Sant Vicenç, i també es poden aprofitar per augmentar la cohesió entre els actors del teixit cultural i remarcar el sentit d'orgull cultural de ser de Sant Vicenç, un municipi que té una

rica tradició artística i que ha estat bressol de diversos professionals de renom. Per tal de potenciar aquest esdeveniment i els seus cicles de creació, es podria plantejar la expansió progressiva de les categories dels premis de cada concurs per diversificar encara més els formats i les tipologies d'obres creatives guanyadores. També es pot fer un impuls addicional al foment de la creació artística per part dels joves, lliurant-ne més d'un premi (per categories d'edat).

A més, es podria augmentar el reconeixement dels concursos i la Gala amb una comunicació exterior enfortida, que ajudarà a millorar la projecció del poble com a espai creatiu i productiu d'iniciatives culturals. Això necessàriament afavorirà el reconeixement de Sant Vicenç no només des de fora, sinó també des de dins, destacant el valor cultural propi del municipi i estimulant millores en l'autoestima i el sentit de pertinença dels vicentins, fent que se sentin orgullosos de la cultura del seu poble sense necessitat de comparar-se amb l'activitat duta a terme a Barcelona o a altres municipis propers.

Per altra banda, també convindria augmentar encara més el suport a la creació i la difusió cultural a Sant Vicenç a través de la introducció de noves iniciatives que connecten els artistes i professionals culturals locals i augmenten la seva visibilitat tant dins del poble com a l'exterior. En aquest sentit, es podria plantejar, conjuntament amb l'Arxiu Municipal, la creació i el manteniment d'un arxiu dels creadors premiats, el qual inclou informació biogràfica i còpies de les obres produïdes en el marc dels concursos, així com altres obres seves pertinents, que també podrien exhibir-se en el futur. A partir d'aquest arxiu, es podria augmentar la difusió i la socialització de les obres guanyadores, invertint en la seva promoció dins dels equipaments i esdeveniments culturals de Sant Vicenç i també en altres municipis, especialment en el marc d'altres esdeveniments i festivals. Seria convenient buscar oportunitats de promoure els creadors vicentins i les seves obres no només a Barcelona (donada la seva proximitat i grans possibilitats de difusió cultural), sinó també als municipis propers i a tota la comarca del Baix Llobregat i altres comarques properes, per tal d'activar i enfortir el diàleg i les col·laboracions intermunicipals.

A més de les activitats relacionades amb la Gala de la Cultura i els concursos, també s'aconsella desenvolupar altres tipus de suport a la creació en noves àrees artístiques i culturals, com ara l'art urbà i la música al carrer. En aquest sentit, es podria plantejar la recuperació o generació de nous projectes relacionats amb l'art urbà i la música en els seus múltiples vessants —murals, grafitis, concerts i altres tipus d'actuacions culturals al carrer i a l'espai públic— com a manera de promoure la participació cultural i assenyalar el paper d'aquests arts com a democratitzadors de la cultura, en una òptica inclusiva.

Finalment, convindria que el Servei de Cultura acompanyi als artistes i creadors de Sant Vicenç a inscriure's al Cens d'Artistes de la Generalitat de Catalunya, que pretén conèixer millor els artistes i creadors del país i fer una anàlisi completa i detallada dels actuals creadors i les seves condicions professionals a Catalunya. Això pot ajudar a assegurar que noves polítiques i accions culturals que provinguin de la Generalitat tinguin en compte les condicions i necessitats dels creadors de Sant Vicenç i altres pobles amb característiques semblants, per tal de contribuir a una resposta més diversa i descentralitzada en el territori.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Ampliació progressiva de l'activitat al voltant de la Gala de Cultura i els concursos i cicles de creació i difusió cultural:	2026-2030	Nombre de noves seccions dels concursos (per format, tipologia d'obres, llengua, edat, etc.)	Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, Servei de Cultura

noves seccions dels concursos, etc.		Nombre de noves persones guanyadores dels premis	
Augment de la comunicació de la Gala de Cultura com a element de projecció exterior i d'orgull i enfortiment de la identitat local	2026-2030	Nombre de nous contactes de premsa Diversitat de les noves maneres de fer publicitat de la Gala	
Creació d'un arxiu dels creadors vicentins, i manteniment al llarg del temps	2027	Arxiu de creadors amb informació biogràfica i còpies de les seves obres pertinents	Servei de Cultura, Arxiu Municipal
Difusió i socialització de les obres guanyadores dels concursos, a Sant Vicenç i a l'exterior	2026-2030	Diversitat de les noves maneres de difondre les obres i els seus creadors Diversitat territorial de la seva difusió	Servei de Cultura, artistes i creadors locals
Creació de nous suports a la creació artística (art urbà i música al carrer)	2027-2030	Recuperació de projectes o definició de nous projectes Diversitat territorial dels projectes i les seves activitats	
Inscripció dels artistes i creadors locals al Cens d'Artistes de la Generalitat	2026-2030	Nombre de creadors i artistes vicentins inscrits al Cens	

2.6. Impuls als agents i els sectors culturals al llarg de la cadena de valor

Descripció: Tot i la força de l'activitat cultural a Sant Vicenç, especialment pel que fa al teixit associatiu, a la diagnosi s'han detectat certes mancances en el reforç de l'activitat en alguns sectors culturals i en diverses fases de la cadena de valor. Aquesta mesura tracta de buscar oportunitats per donar un impuls addicional als múltiples agents i sectors culturals de Sant Vicenç, així com assegurar que tant els creadors culturals com tota la ciutadania tinguin accés a oportunitats per participar en els processos de creació cultural al llarg de totes les fases de la cadena de valor (la formació, la creació, la producció i l'exhibició).

En primer lloc, convindria fer una revisió i anàlisi interna de les activitats conjuntes i maneres de col·laborar amb els diversos agents culturals del municipi, amb especial atenció a les entitats i equipaments que juguen un gran rol en la generació d'oportunitats al llarg de tota la cadena de valor, com poden ser la Vicentina, el Centre Catòlic i les escoles privades de dansa i música, entre d'altres actors clau. Posteriorment, es podria plantejar noves maneres de reforçar la seva acció cultural, sigui a través de nous convenis de col·laboració, subvencions a la seva activitat, reforç de la seva comunicació i altres tipus de suport directe. Aquest impuls a les entitats més actives al poble representa no només una continuació de la política cultural actual de suport a les entitats culturals, sinó també una inversió estratègica en la salut dels sectors culturals i una gran oportunitat per reforçar el dret de l'accés cultural de la ciutadania, ja que assegura la presència continua d'oportunitats de participar en la vida cultural del poble de diverses maneres, des de la formació o creació en una disciplina artística concreta fins a la producció i l'exhibició d'obres completes.

En segon lloc, també cal fer una valoració interna de les mancances existents en alguns sectors culturals i plantejar noves iniciatives que poden ajudar a cobrir-les per assegurar l'accés a la cultura en totes les fases de la cadena de valor. Per exemple, caldria respondre a la manca actual d'equipaments i oportunitats en el sector de les arts visuals, malgrat l'interès demostrat per part dels artistes locals i la ciutadania. En aquest sentit, es pot plantejar, a mig o llarg termini, l'establiment d'espais ben equipats per a la creació, producció i exhibició d'obres d'arts visuals, per complementar les exhibicions que actualment es fan esporàdicament i en petit format als espais polivalents d'altres equipaments culturals. Igualment, es podria reforçar certs aspectes de formació en l'àmbit de les arts escèniques, ja que s'han detectat mancances en la tècnica de l'espectacle (particularment pel que fa a la luminotècnica, la maquinària i el so). També es podria reforçar o crear noves oportunitats de formació en els àmbits de la literatura i de la cultura digital, ja que actualment existeixen poques oportunitats i cap opció reglada a Sant Vicenç.

Finalment, i com s'ha vist a la mesura anterior, seria convenient articular nous circuits o itineràncies en relació a projectes afins o compartits amb altres agents culturals, tant dins de Sant Vicenç dels Horts com fora, en altres municipis. En aquest sentit, es podria plantejar noves accions per projectar els creadors locals en el municipis propers, com ara un cicle d'esdeveniments o d'exposicions itinerants que involucren creadors de diferents pobles del Baix Llobregat i que passen per diversos municipis de la comarca. Alhora, caldria potenciar els vincles entre agents locals en determinats sectors, com la poesia, on es podria buscar enllaçar les activitats relacionades amb el concurs de poesia, el projecte de Ciutat en Vers i altres iniciatives anuals ja establertes amb els equipaments i les entitats més actives en el camp de la literatura, particularment la Biblioteca Municipal Les Voltes.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Revisió i anàlisi interna de la col·laboració amb les entitats més actius al llarg de la cadena de valor, i reforç del suport a la seva activitat	2026-2030	Llistat d'activitats i suports actuals a les entitats més actius Nous suports a aquestes entitats i actors culturals	Servei de Cultura, entitats culturals i associatius
Valoració de les mancances sectorials actuals i planificació de com adreçar-les	2027-2030	Llistat de mancances per sectors i per fases de la cadena de valor Accions concretes per adreçar-les, amb cronograma i previsió de recursos necessaris	
Articulació de nous circuits culturals dins de Sant Vicenç i amb altres municipis del Baix Llobregat	2028-2030	Nombre d'esdeveniments o itineràncies plantejades a SVH Nombre d'esdeveniments i itineràncies plantejades amb altres municipis del Baix Llobregat	Servei de Cultura, entitats culturals i associatius, Ajuntaments d'altres municipis del Baix Llobregat

2.7. Disseny d'accions que posin en valor i connectin l'entorn natural, la tradició rural i la gastronomia com a elements d'identitat local

Descripció: A la diagnosi de la situació actual, s'ha detectat que una gran part de la història, el patrimoni i la cultura local de Sant Vicenç dels Horts té connexió amb el seu llegat natural, rural i agrícola, un fet que es reflecteix al mateix nom del poble. Aquesta mesura tracta de potenciar i posar en valor aquesta connexió innata que té Sant Vicenç amb el seu entorn natural, la tradició rural i la gastronomia com a elements d'identitat local, tant en el passat com en l'actualitat. En aquest sentit, convindria que el Servei de Cultura, conjuntament amb l'Arxiu Municipal, el Centre d'Estudis Locals, el Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat i altres entitats rellevants formessin una taula de treball per dissenyar noves accions per posar en valor aquests elements, sobretot inspirant-se en accions o tradicions del passat que es poden connectar amb la vida quotidiana de Sant Vicenç avui dia. Això pot incloure accions tan diverses com el muntatge d'exposicions o llibres de fotografia del passat rural i urbà del poble (com ja s'ha fet al llibre *Sant Vicenç dels Horts Desaparegut*, del Centre d'Estudis Locals), la recuperació de tradicions rurals i històries orals que posin la ciutadania en contacte amb el seu entorn natural, la reforma i/o potenciació dels espais com el Molí dels Frares i el Forn Romà per augmentar el coneixement sobre el passat agrícola del poble, i tota mena d'accions que reivindiquen els orígens rurals i agrícoles del poble per gaudir-ne i potenciar la seva identitat cultural al voltant d'aquests elements.

A més d'aquestes noves accions, també convindria enfortir el vincle amb les activitats que ja es duen a terme dins de la Mostra Comercial, Agrícola i Gastronòmica, que se celebra durant la Festa Major d'Hivern. Això requeriria augmentar la col·laboració entre els Serveis de Cultura, Promoció de la Ciutat i Promoció Econòmica, entre d'altres àrees de l'Ajuntament, per tal de buscar noves maneres d'enfortir aquest aspecte de la identitat local no només a través del coneixement i la participació en la recuperació de les antigues tradicions del poble, sinó també a través de noves accions que contribueixen a la millor projecció i prestigi del poble a l'exterior (com la Mostra Internacional de Pastisseria). Aquesta mesura és fonamental per incorporar elements tant històrics com del patrimoni cultural actual del poble en la concepció de la identitat local i l'enfortiment de l'orgull cultural de Sant Vicenç dels Horts, així com oferint una nova manera de buscar connexions i col·laboracions entre diversos actors municipals i del teixit associatiu de manera més transversal.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Posada en marxa de taules de treball per dissenyar accions que posin en valor i connectin amb l'entorn natural, la tradició rural i la gastronomia com a elements d'identitat local	2026-2030	Nombre d'accions identificades o dissenyades Nombre d'accions dutes a terme en el marc de l'entorn natural, la ruralitat i la gastronomia local	Servei de Cultura, Arxiu Municipal, Centre d'Estudis Locals, Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, altres serveis municipals i altres entitats local que tenen incidència en aquesta àrea
Enfortir la col·laboració amb la Mostra Comercial, Agrícola i Gastronòmica i els seus organitzadors per millorar les connexions entre actors i la projecció cultural del municipi.	2027-2030	Valoració qualitativa de la connexió entre la cultura i la Mostra, segons memòries dels esdeveniments anuals i qüestionaris de satisfacció dels participants	Servei de Cultura, Arxiu Municipal, Centre d'Estudis Locals, Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, Servei de Promoció Econòmica, Servei de Promoció de la Ciutat, altres serveis municipals i altres entitats locals que tenen incidència en aquesta àrea

Eix 3: Millora de la governança de la cultura

Aquest eix deriva del tercer objectiu específic del PAC, que proposa millorar la planificació, implementació i avaluació de les polítiques culturals municipals, mitjançant l'augment dels recursos municipals, l'adopció d'un rol més estratègic per part de l'administració i la definició de noves eines de diagnosi, reflexió i avaluació. En conjunt, aquesta millora de la governança de la cultura des de l'administració municipal és clau per assolir l'objectiu general del PAC, de situar la cultura com un element definidor de la identitat i la construcció de ciutadania a Sant Vicenç dels Horts.

3.1. Increment progressiu del pressupost municipal en cultura

Descripció: La diagnosi ha mostrat que la despesa pública en cultura per habitant a Sant Vicenç se situa molt per sota, aproximadament a la meitat, de la de municipis amb característiques semblants. Assolir els objectius que planteja aquest PAC requereix un major esforç pressupostari, que ha de ser la base per a algunes millores clau, com ara la disposició de recursos humans adequats i el desenvolupament de nous programes i iniciatives que afavoreixin el rol estratègic de la cultura en la vida municipal. Un augment d'aquest tipus hauria de ser progressiu i es pot planificar d'acord amb les necessitats marcades en aquest PAC i la disponibilitat de l'Ajuntament, que ha fer front a aquests i altres compromisos municipals en el proper quinquenni. El PAC no estableix fites concretes ni el ritme específic dels increments anuals. Amb tot, si la despesa actual a Sant Vicenç se situa entre el 2,9% i el 3,4% del pressupost municipal i en altres municipis equiparables es mou entre el 5 i el 7%, semblaria recomanable que al final d'aquest període la despesa en cultura representés, a Sant Vicenç, almenys entre el 4,5 i el 5% del pressupost municipal.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Dotació de recursos, en el marc dels pressupostos municipals, per fer front a les necessitats establertes al PAC	2026-2030	% d'augment en el pressupost de cultura sobre l'any anterior (2026-2030) Adequació dels recursos disponibles a les activitats definides cada any dins el PAC	Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts

3.2. Revisió i ampliació de l'organigrama del Servei de Cultura

Descripció: El conjunt de mesures que proposa aquest PAC comporten l'assumpció per part del govern municipal d'un rol més estratègic i facilitador respecte la vida cultural. Això pot comportar, per exemple, que el Servei municipal de Cultura s'hagi de dedicar menys a la producció d'algunes activitats culturals i doni suport a altres agents que n'assumeixin la responsabilitat principal.

D'altra banda, la diagnosi també ha mostrat mancances al Servei de Cultura en alguns àmbits clau, com ara la gestió de subvencions i expedients de contractació, els programes en matèria de patrimoni i memòria, la comunicació o la recollida de dades i l'avaluació. En

l'àmbit del patrimoni, per exemple, on fins ara el treball recau en l'Arxivera Municipal, que assumeix tasques com les visites guiades als centres patrimonials, convindria comptar amb una figura de tècnic de patrimoni, per posar en valor la història i la memòria locals, d'acord amb les mesures que proposa aquest mateix PAC.

Així mateix, es detecten possibilitats per optimitzar la distribució de responsabilitats i càrregues de feina de l'equip tècnic, per tal de cobrir àmbits fins ara desatesos, com ara el treball a nivell de barris, o per promoure processos de co-creació i co-disseny amb la participació de joves, entitats o col·lectius ciutadans. En consonància amb aquesta anàlisi, i amb les prioritats establertes en aquest PAC, també convindria reforçar les competències de l'equip tècnic municipal en qüestions com els canvis de normativa en matèria de subvencions, contractació, règim jurídic d'espectacles públics o drets culturals.

Així, es fa necessari revisar l'estructura de l'actual Servei de Cultura, ampliar en almenys dues persones amb perfil tècnic la seva composició actual (de les quals una s'encarregaria de patrimoni i memòria, i una altra donaria suport a diversos processos i projectes estratègics) i definir un organigrama de funcions que li permeti fer front de manera adequada als objectius del PAC.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Revisió de l'organigrama, per adequar-lo als objectius i accions previstos en el PAC	2026-2027	Aprovació d'un nou organigrama	Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts
Creació de nous llocs de treball d'acord amb l'organigrama establert	2027-2028	Creació de nous llocs de treball, d'acord amb l'organigrama Contractació de personal per cobrir les places creades de nou	

3.3. Enfortiment de la transversalitat de la cultura dins l'administració municipal

Descripció: Aquest PAC busca situar la cultura en un lloc més central de la vida ciutadana a Sant Vicenç dels Horts, i remarca que la participació de la població en activitats culturals i el rol dels agents culturals del poble contribueixen a aspectes com la cohesió social, la identitat local o la projecció de Sant Vicenç. En la pràctica, des de la perspectiva de les polítiques municipals, això demana un esforç de comprensió mútua, coordinació i col·laboració entre serveis municipals, per tal que el rol de la cultura s'incorpori de manera més sòlida en altres àmbits d'actuació (com ara els successius Plans d'Actuació Municipal o l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible inclosos a l'Agenda 2030) i perquè el Servei de Cultura també pugui assumir en el seu dia a dia objectius i estratègies d'altres serveis.

Tot i que aquesta lògica pot tenir repercussions molt diverses, cal apuntar especialment les interseccions amb àmbits com Educació, Joventut i Infància, Arxiu Municipal, Participació Ciutadana, Promoció Econòmica, Territori, Gent Gran o Serveis Socials, entre d'altres. La concreció d'aquestes col·laboracions pot adoptar formes diverses (documents estratègics o operatius comuns, reunions periòdiques, col·laboracions per a projectes concrets, etc.) i

hauria de respondre a algunes de les finalitats i projectes concrets establerts al PAC (com ara la revisió i ampliació de les propostes culturals dins el Pla Educatiu d'Entorn, el disseny d'accions culturals amb la gent jove, o la posada en valor i la projecció del vincle entre la cultura, l'entorn local i la gastronomia).

Alhora, també caldria que el Servei de Cultura participés en iniciatives d'altres serveis municipals en què la dimensió cultural sigui significativa i en què la coordinació d'aproximacions i l'intercanvi de coneixements contribueixin a millorar les polítiques. Això també es podria concretar en la inclusió de referències a la cultura en plans estratègics municipals d'abast transversal o sectorial. Per tant, cal entendre que aquesta línia de treball és oberta i s'hauria d'anar concretant progressivament en iniciatives de naturalesa diversa.

Finalment, també cal assenyalar la necessitat de seguir enfortint l'ús del català com a llengua vehicular de la cultura a Sant Vicenç en un sentit transversal, tal com es planteja al nou Pacte Nacional per la Llengua, per tal de "garantir el futur del català com a llengua de cohesió, convivència i prosperitat" i de "garantir el dret de tothom a viure plenament en català i assegurar la vitalitat de la llengua en una societat diversa, moderna i oberta al món".⁴⁵

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Definició d'alguns projectes concrets, d'acord amb les prioritats establertes al PAC	2026-2027	Realització de trobades per compartir el PAC i les seves implicacions per a altres serveis municipals Concreció de projectes	Servei de Cultura i altres serveis municipals (especialment Educació, Joventut i Infància, Arxiu Municipal, Participació Ciutadana, Promoció Econòmica, Territori, Gent Gran, Serveis Socials, etc.)
Establiment d'altres espais i mecanismes de coordinació, segons les necessitats detectades	2028-2030	Concreció de projectes	

3.4. Millores en la disponibilitat de dades en matèria cultural

Descripció: Durant l'elaboració del PAC, i especialment en la diagnosi, s'ha detectat una relativa manca de dades quantitatives i qualitatives sobre la vida cultural a Sant Vicenç, en forma de memòries d'activitats o xifres relacionades amb les activitats culturals o els públics. Disposar de dades de manera regular contribuiria tant a poder analitzar de manera més adequada la realitat cultural del poble i detectar-hi necessitats i potencials, com a poder avaluar les activitats realitzades. Això últim també és important de cara al seguiment i l'avaluació d'aquest mateix PAC i ha de permetre que aquest sigui un procés viu, com exposa la mesura 3.8.

⁴⁵ Text citat extret de la comunicació del Govern del 20 de maig de 2025, titulat "El Govern aprova el Pacte Nacional per la Llengua, amb full de ruta fins el 2030 i pressupost històric per al 2025", disponible en: <https://govern.cat/gov/notes-premsa/709150/govern-aprova-pacte-nacional-llengua-full-ruta-fins-2030-pressupost-historic-al-2025>

En una lògica comparativa, Sant Vicenç també es pot incorporar a projectes de recollida de dades a nivell provincial, com els Cercles de Comparació Intermunicipal de la Diputació de Barcelona, una eina que permet no només millorar la disponibilitat de dades al municipi i comparar-se amb realitats semblants, sinó també participar en intercanvis d'experiències i reflexions amb altres ajuntaments. En aquest sentit, la participació de Sant Vicenç en aquest marc també pot facilitar l'aprenentatge i la detecció de sinergies amb altres municipis del seu entorn.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Incorporació als Cercles de Comparació Intermunicipal en matèria de cultura	2025	Participació en activitats dels Cercles Incorporació dels indicadors dels Cercles al marc municipal	Servei de Cultura, Diputació de Barcelona
Recollida anual de dades d'acord amb els indicadors dels Cercles de Comparació Intermunicipal	2026-2030	Recollida i publicació de les dades	Servei de Cultura
Elaboració de memòries anuals, amb dades quantitatives i qualitatives de la vida cultural	2026-2030	Disponibilitat de les memòries anuals Presentació de les memòries anuals a la Taula de Cultura i en altres entorns	

3.5. Elaboració i ús d'un Mapa del Patrimoni Cultural

Descripció: Un Mapa de Patrimoni Cultural és un inventari exhaustiu que recull tots els elements del patrimoni immoble, moble, documental, immaterial i natural d'un municipi, amb l'objectiu de proporcionar a l'ajuntament una eina de coneixement i gestió per establir mesures de recerca, protecció, conservació i rendibilització social del seu patrimoni cultural i natural. La Diputació de Barcelona impulsa i elabora els Mapes de Patrimoni Cultural a sol·licitud dels ajuntaments.

Sant Vicenç dels Horts no compta, ara per ara, amb una eina d'aquest tipus. Atès que la diagnosi ha posat de manifest l'existència d'un patrimoni cultural material i immaterial significatiu al municipi, però també problemàtiques com un reconeixement limitat de la seva rellevància i el potencial de posar-lo més en valor, per a finalitats com la identitat local, l'atractiu del poble i la projecció exterior, sembla oportú sol·licitar un recurs d'aquest tipus. Un cop elaborat, el Mapa podria permetre aprofundir en la conservació i posada en valor d'edificis del centre històric i altres barris de Sant Vicenç o d'activitats tradicionals del poble. També podria permetre destacar que la identitat vicentina és il·lustrativa d'alguns trets propis del conjunt del Baix Llobregat, i podria permetre destacar el municipi en aquest marc, i afavorir les col·laboracions amb altres pobles de l'entorn.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Elaboració del Mapa del Patrimoni Cultural	2026	Sol·licitud del Mapa a la Diputació de Barcelona Realització del Mapa	Servei de Cultura (i altres serveis municipals afectats, si s'escau), Diputació de Barcelona
Difusió dels resultats i integració en les polítiques i pràctiques municipals	2027-2030	Publicació i difusió del Mapa Incorporació dels resultats en polítiques i programes municipals	Servei de Cultura i altres serveis municipals

3.6. Elaboració i implementació d'un Pla de Lectura Municipal

Descripció: Els Plans de Lectura Municipals són eines pensades per impulsar el foment de la lectura, entesa en un sentit ampli, que aborden tant la lectura de llibres i altres formats escrits com l'oralitat i la incidència de la lectura en l'expressió i en l'alfabetització informacional. Un Pla d'aquest tipus dota els ajuntaments d'un instrument de planificació estratègica per al desenvolupament de la comunitat, que remarca el fet lector com a experiència enriquidora, transformadora i plena per a les persones que hi participen, i alhora com a eina per superar les desigualtats socials o per afavorir l'ús de la llengua, entre d'altres qüestions. Per aquests motius, la Diputació de Barcelona acompanya des de fa uns anys els ajuntaments en l'elaboració de Plans de Lectura Municipals.

Sant Vicenç dels Horts disposa de diversos actius en matèria de foment de la lectura (la Biblioteca Municipal Les Voltes, l'existència de diverses iniciatives relacionades amb la poesia, la implicació del sector educatiu en la vida cultural, etc.) però fins ara no compta amb un Pla de Lectura d'aquest tipus. Com a complement d'aquest PAC, que té una òptica transversal per al conjunt de la vida cultural i per tant no aprofundeix en àmbits sectorials específics, els propers anys es podria sol·licitar a la Diputació de Barcelona un recurs d'aquest tipus.

Cal remarcar que el Pla de Lectura Municipal ha de servir com a eina d'implementació d'aquest mateix PAC. En aquest sentit, serà important que n'incorpori els eixos estratègics, en qüestions com ara els drets culturals, la cohesió social i el relat sobre la identitat pròpia de Sant Vicenç dels Horts, la diversitat, etc. Així, una de les accions que s'hi podria incloure seria la renovació dels fons de la Biblioteca Municipal, incorporant fons en algunes llengües d'interès per a la població d'origen migrant (com poden ser l'àrab o en francès), com a pas per afavorir l'accés als recursos i les activitats bibliotecàries per part del conjunt de la població i el coneixement i reconeixement mutus. Cal posar en valor també el potencial que pot tenir el Pla de Lectura Municipal en termes de foment del coneixement i l'ús del català.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Elaboració del Pla de Lectura Municipal	2027	Sol·licitud del Pla a la Diputació de Barcelona Realització del Pla	Biblioteca Municipal, Servei de Cultura, altres serveis municipals (Educació, Joventut, Territori, Serveis Socials, etc.), Diputació de Barcelona

Implementació del Pla de Lectura Municipal	2028-2030	Publicació i difusió del Pla Implementació de les mesures previstes	Biblioteca Municipal, Servei de Cultura, altres serveis municipals i agents
Renovació dels fons de la Biblioteca	2025-2030	Quantitat de les subvencions rebudes Nombre de fons ampliat en cada idioma pertinent	Servei de Cultura, Biblioteca Municipal

3.7. Enfortiment del diàleg i les col·laboracions intermunicipals

Descripció: Les característiques demogràfiques i territorials de Sant Vicenç dels Horts fan recomanable potenciar el diàleg amb municipis veïns com Molins de Rei, Pallegà, Cervelló, Santa Coloma de Cervelló, La Palma de Cervelló o Sant Feliu de Llobregat, amb una doble lògica d'afavorir el coneixement mutu i l'intercanvi de reflexions, d'una banda, i d'explorar possibles col·laboracions concretes, de l'altra. En aquest procés també hi hauria de participar el Consell Comarcal del Baix Llobregat. Un treball d'aquest tipus pot ser profitós tant en termes d'identificació de reptes i solucions comunes com d'aprofitament eficient dels recursos, i respon a l'existència de nombrosos termes municipals de mida mitjana i petita en un territori relativament reduït, amb reptes sovint semblants en matèria de polítiques culturals i un context que obliga a l'optimització en matèria de gestió de recursos.

Tot i que aquesta acció s'adreça especialment a la coordinació entre serveis municipals, també es podrien tenir en compte experiències en l'àmbit associatiu, com ara l'existència d'algunes entitats de la cultura popular i tradicional que participen en xarxes intermunicipals. Així mateix, hi ha ja alguns precedents i contactes entre el personal municipal de Sant Vicenç i dels municipis propers que es podrien posar en valor. Una possible mesura en aquest sentit seria establir reunions presencials periòdiques, per exemple amb periodicitat trimestral, per conèixer els espais i equipaments culturals dels municipis respectius i comprendre'n els reptes i les oportunitats. Això podria ser la base per a eventuais accions conjuntes (cicles, itineràncies, etc.). A llarg termini, també es podria estudiar una planificació conjunta en matèria d'equipaments culturals.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Establiment de reunions periòdiques entre Serveis de Cultura i el Consell Comarcal	2026	Realització de les reunions	Servei de Cultura de Sant Vicenç i d'altres ajuntaments, Consell Comarcal del Baix Llobregat
Definició d'alguns projectes comuns	2027-2030	Disseny i implementació de projectes comuns	Servei de Cultura de Sant Vicenç i d'altres ajuntaments, Consell Comarcal del Baix Llobregat, altres agents pertinents

3.8. Enfortiment de la Taula de Cultura i consolidació del Grup de Seguiment del PAC

Descripció: La implementació del PAC requereix la implicació del conjunt d'agents culturals de Sant Vicenç dels Horts, i especialment l'Ajuntament i les entitats de l'àmbit associatiu que participen en la vida cultural. La Taula de Cultura hauria de ser un espai privilegiat en el qual es pugui compartir informació sobre la implementació i el seguiment del PAC i sobre altres qüestions que afectin la vida cultural a Sant Vicenç. D'aquesta manera, seria convenient que la Taula de Cultura evolucionés, en els propers anys, per tal d'esdevenir un espai de debat i treball, en el qual l'Ajuntament i les entitats culturals locals es trobin, col·laborin i estableixin prioritats comunes. Aquest espai també ha de contribuir a fomentar la transparència i compartir i fer visible el treball de l'Ajuntament i la mateixa Taula de Cultura com a òrgans de governança corresponsables de l'acció cultural local.

Més concretament, aquesta evolució s'hauria de traduir en algunes activitats concretes:

- > La creació de grups de treball per a qüestions que es considerin prioritàries, en coherència amb les qüestions identificades al PAC o altres que apareguin posteriorment, i amb un mandat temporal relativament concret.
- > La possible incorporació de nous membres a la Taula de Cultura, especialment per reflectir la diversitat de la vida cultural a Sant Vicenç; en aquest sentit, es podrien incorporar, per exemple, entitats o col·lectius que representin comunitats d'origen migrant que ara no hi participen, o bé entitats i col·lectius relacionats amb la joventut, entre d'altres.
- > La consolidació del Grup de Seguiment creat durant el procés d'elaboració d'aquest PAC, i que a partir de la seva aprovació hauria de ser un espai que es reuneixi periòdicament (amb freqüència semestral, aproximadament) i que pugui fer un seguiment de la implementació del PAC, tot utilitzant els indicadors que s'hi han proposat i compartint les seves conclusions amb la Taula de Cultura. El Grup de Seguiment, la composició del qual es podria revisar periòdicament, també podria vetllar per incorporar noves propostes al PAC, a partir de les necessitats i demandes que es detectin.

Implementació i seguiment:

Activitats	Dates	Dades/ Indicadors	Agents responsables
Actualització del mandat i, si s'escau, la composició del Grup de Seguiment	2025	Actualització del mandat del Grup de Seguiment	Taula de Cultura
Reunions periòdiques del Grup de Seguiment	2026-2030	Reunions periòdiques	Grup de Seguiment, Servei de Cultura
Reunions de la Taula de Cultura per fer balanç de la implementació del PAC	2026-2030	Realització de reunions Presentació en aquestes reunions d'un informe per part del Grup de Seguiment	Taula de Cultura, Grup de Seguiment, Servei de Cultura
Creació de grups de treball en el marc de la Taula de Cultura, quan s'escaigui	2026-2030	Creació de grups de treball	Taula de Cultura, Servei de Cultura
Incorporació de nous membres a la Taula de Cultura, per reflectir	2026-2030	Incorporació de nous membres	Servei de Cultura

millor la diversitat cultural de Sant Vicenç			
---	--	--	--

Cronograma orientatiu d'implementació

A continuació es presenta un cronograma orientatiu per a la implementació de les mesures que s'han anat descrivint en les pàgines prèvies. El criteri per situar les diferents activitats de les mesures en el cronograma respon a dues variables: la seva complexitat i la seva urgència. En aquest sentit, les mesures que són més fàcils d'implementar i urgents, començaran en el curt termini. A l'altre extrem hi trobem aquelles mesures que són més complexes i poc urgents, que es considera que poden començar més endavant, cap als últims anys de vigència del PAC. Per altra banda, moltes mesures són alhora complexes i urgents, i en aquest sentit es poden allargar en el temps (al llarg de gairebé tota la vigència del PAC), ja que el seu desenvolupament serà, molt probablement, més lent i sostingut.

A més d'indicar la temporalitat general de les mesures del PAC, aquest cronograma també contempla la intensitat de les diverses accions dins de cada mesura, diferenciant entre l'inici o el moment de major intensitat de les accions (que s'ha indicat en un gris fosc) i la seva implementació continuada (en un gris més clar) per a indicar on hi ha més càrrega de treball pel que fa a l'organització i realització d'accions concretes.

S'ha fet una revisió general del cronograma per tal d'equilibrar la càrrega de treball al llarg de la vigència del PAC, en consonància amb els criteris de complexitat i urgència de les accions de cada mesura, per assegurar que la implementació del PAC sigui el més realista i eficaç possible.

Llegenda:

	Inici o intensitat major de les accions
	Implementació continuada de les accions

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Eix 1: Drets culturals i diversificació de l'oferta cultural						
1.1. Impuls de l'acció cultural als barris						
1.2. Revisió i ampliació de les propostes culturals dins del Pla Educatiu d'Entorn						
1.3. Foment de la participació en les activitats culturals i el cicle festiu del municipi, en una òptica inclusiva						
1.4. Co-disseny i impuls d'activitats culturals amb els joves de Sant Vicenç						
1.5. Desenvolupament d'accions per posar en valor la història i la memòria cultural local						
1.6. Reforçar el rol i les línies de treball de la Biblioteca Municipal amb altres agents del municipi						
1.7. Desenvolupament d'una nova estratègia de comunicació cultural						
Eix 2: Enfortiment de l'ecosistema cultural com a element de cohesió i identitat						
2.1. Augment i revisió del programa de subvencions a les entitats culturals locals						
2.2. Millores al manteniment i actualitzacions a la infraestructura dels equipaments culturals existents						
2.3. Articulació d'un sistema coordinat d'equipaments culturals municipals en clau de projecció al futur						
2.4. Impuls d'una jornada anual d'associacionisme a Sant Vicenç dels Horts						
2.5. Reforç al suport a la creació i la difusió cultural vicentina						
2.6. Impuls als agents i els sectors culturals al llarg de la cadena de valor						
2.7. Disseny d'accions que posin en valor i connectin l'entorn natural, la tradició rural i la gastronomia com a elements d'identitat local						
Eix 3: Millora de la governança de la cultura						
3.1. Increment progressiu del pressupost municipal en cultura						
3.2. Revisió i ampliació de l'organigrama del Servei de Cultura						
3.3. Enfortiment de la transversalitat de la cultura dins l'administració municipal						
3.4. Millores en la disponibilitat de dades en matèria cultural						
3.5. Elaboració i ús d'un Mapa del Patrimoni Cultural						
3.6. Elaboració i implementació d'un Pla de Lectura Municipal						
3.7. Enfortiment del diàleg i les col·laboracions intermunicipals						
3.8. Enfortiment de la Taula de Cultura i consolidació del Grup de Seguiment del PAC						

Crèdits

El Pla d'Acció Cultural de Sant Vicenç dels Horts és una iniciativa de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, que compta amb el suport de l'Oficina d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona. El seu desenvolupament ha tingut lloc entre novembre de 2024 i juliol de 2025.

En l'elaboració d'aquest document han participat:

Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts:

Coordinació i seguiment:

- Teo Pérez, Cap del Servei de Cultura
- Vanessa Cárdenas, Tècnica del Servei de Cultura
- Tina Herenas, Tècnica auxiliar del Servei de Cultura
- Araceli Domènech, Administrativa del Servei de Cultura
- Jordi Gil, Regidor de Cultura, Sistemes i Tecnologies, Administració Electrònica, Salut i Consum

Grup tècnic consultat per a l'elaboració del document (en ordre alfabètic):

- Juan Pablo Beas, Cap de l'Àrea de Serveis a les Persones
- Xavier Bayod, Tècnic del Servei d'Esports
- Júlia Ceamanos, Tècnica del Servei de Feminisme i LGTBI
- Roser Calpe, Tècnica del Servei d'Arxiu Municipal i Memòria Històrica
- Laia Díaz, Tècnica del Servei de Joventut i Infància
- Helena Sánchez, Directora de la Biblioteca Municipal Les Voltes
- Joel Santiago, Tècnic del Servei d'Educació

Càrrecs electes consultats per l'elaboració del document:

- Miguel Comino, Alcalde
- Isidre Bautista, Regidor de Mobilitat, Urbanisme, Projectes i Obres Públiques. Barri de Sant Roc
- Jordi Capmany, Regidor d'Imatge i Comunicació, i de Memòria Històrica. Barri de Vila Vella
- Paqui Capellades, Regidora de Participació, Civisme i Convivència, Promoció de la Ciutat i Turisme. Barri La Guàrdia-El Grup Llinàs
- Xavier Gómez, Regidor d'Indústria, Comerç, Emprenedoria, Esports, Promoció i foment de l'ocupació, i d'Agricultura. Barri de Can Costa
- Patricia Higuera, Regidora d'Educació i d'Habitatge social. Barri de Sant Josep
- María Peláez, Regidora de Secretaria General, Gestió Administrativa i Assessoria Jurídica, Recursos Humans i Organització, Seguretat Ciutadana i Protecció Civil. Barri del Turó
- Inmaculada Moyano, Regidora de Gent Gran, Feminisme i LGTBI, i de Justícia global. Barri de Can Ros i el Serral
- David Ruiz, Regidor de Serveis d'Atenció a la Ciutadania i a l'Empresa, Infància i joventut, Medi ambient i Benestar animal. Barri de Can Sàbat
- Mireia Vergés, Regidora de Serveis Municipals, Activitats Econòmiques, Serveis Socials, Transició Energètica i Espais Verds, Espai Públic, Accessibilitat i Serveis Municipals. Barri La Vinyala-Poble Nou
- Yolanda Artigas, Regidora
- Marcel·lina Bosch, Regidora

- Ainhoa Calero, Regidora
- Arnau Mata, Regidor
- Susana Masó, Regidora
- Maria Lourdes Moya, Regidora
- Diego Oquendo, Regidor
- Daniel Ribas, Regidor

Entitats, empreses i particulars:

Entitats socioculturals:

• Agrupació Sardanista Sant Vicenç dels Horts	• Asociación Cultural Andaluza Amigos de Granada
• Associació Cos de Portants del Sant Crist	• Associació Cultural Audiovisual de Sant Vicenç
• Associació Temps de Lleure SVH	• Ateneu Familiar
• Banda de Sant Vicenç dels Horts	• Bonsai Club Sant Vicenç
• Casa de Andalucía Sant Vicenç dels Horts	• Centre Catòlic
• Centre d'Estudis Locals	• Colla de Diables Àngels Diabòlics
• Colla Gegantera i Grallera de Sant Vicenç dels Horts	• Colla Castellera Carallots de Sant Vicenç dels Horts
• Col·lectiu d'Artistes Vicentins	• Comissió Organitzadora de la Cavalcada de Reis
• Club Amatent	• Jazz Club Sant Vicenç
• Òmnium Cultural	• Societat Cultural La Vicentina

Empreses culturals:

- Escola de Música de Sant Vicenç
- Escola de teatre El Bitxo
- Escola de Dansa Fem Dansa

Particulars consultats per a l'elaboració del document (en ordre alfabètic):

• Santi Balmes	• Jordi Boladeras
• Francesc Caralt	• Montserrat Capdevila
• Oreig Canela	• Laura Gómez de Cadiñanos
• Javier González	• Antoni Marcè
• Mònica Martínez	• Susana Masó
• Jordi Mèlich	• Laia Mèlich
• Antonio Ortega	• José Palos
• Toni Pastor	• Marina Pastor
• Andrés Rivera	• Montse Siñol
• Joel Torres	• Miquel Tuset

Grups polítics:

- PSC Sant Vicenç
- Sant Vicenç en Comú Podem
- Junts per Sant Vicenç

Volem agrair a totes les persones (artistes, agents culturals i representants d'empreses, col·lectius i entitats) que van assistir a les diverses sessions participatives convocades, així com especialment als agents integrants de la Taula de Cultura de Sant Vicenç dels Horts i al grup de representants i particulars que han conformat del grup de seguiment per a l'elaboració del document del Pla d'Acció Cultural de Sant Vicenç dels Horts.

Diputació de Barcelona (Àrea de Cultura):

Coordinació metodològica, suport tècnic i de contingut:

- Laia Gargallo, cap de l'Oficina d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)
- Aina Roig, cap de la Secció Tècnica (CERC);
- Helena Minuesa, tècnica de cultura (CERC);
- Xavier Gómez, tècnic de cultura (CERC).

Amb la col·laboració dels serveis tècnics de l'Oficina de Difusió Artística (ODA), de l'Oficina de Patrimoni Cultural (OPC) i de la Gerència de Serveis de Biblioteques (GSB).

Coordinació i redacció: CEPS Projectes socials:

- Jordi Baltà, consultor;
- Danielle Bishop, consultora.

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Cultura

Gerència de Serveis de Cultura
Oficina d'Estudis i Recursos Culturals

Montalegre, 7. 08001 Barcelona

Tel. 934 022 565

o.estudisrc@diba.cat

www.diba.cat